

Φοίσημα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
από τα
ΧΑΡΟΥΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ
ΧΑΡΟΥΜΕΝΑ ΝΙΑΤΑ

Κώστας Ευαγγελάτος
Δημήτρης Γαλάνης

Η Λυρική πάει Κατασκήνωση
Σβολοσπορά
Συγκάτοικοι στο βουνό
Τεχνητή Νοημοσύνη

Σελίδες για
το θέατρο
τον κινηματογράφο
το βιβλίο
τη μουσική

Εθελοντές σε δράση
Σεμινάρια εκπαίδευσης
Κατασκήνωση 2025
15ο Χριστουγεννιάτικο Παζάρι
Γλέντι με παραδοσιακή μουσική

Εθελοντές σε σκέψεις
Τα παιδιά λένε τη γνώμη τους

τεύχος 29
2026

το σύστημα ORF

Χειμώνας του 2026. Ιανουάριος. Μια ομάδα στελεχών, η ομάδα του “Φροΐσματος”, βρισκόμαστε στα γραφεία της κατασκήνωσης κι ετοιμάζουμε το νέο περιοδικό.

Τι θα βάλουμε στο ΚΑΠΟΤΕ; ρωτάει ο Πέτρος. Κυριαρχεί προβληματισμός Το μυαλό μου γυρνάει στο παρελθόν. Σκέφτομαι διάφορα πρόσωπα. Σταματάω ξανά στο φίλο μου, το Δημήτρη Λιωνή. Το πρόσωπο που με έφερε στην κατασκήνωση και που χάσαμε πολύ νωρίς.

Μουσικός εξαιρετικός ο Δημήτρης, δάσκαλος πιάνου και αρμονίας στο Ωδείο Αθηνών, όταν πρωτοπήγε στην κατασκήνωση, προσπάθησε να οργανώσει τον τομέα της μουσικής στην βραδινή ψυχαγωγία και τους ομίλους. Δημιούργησε χορωδία με μικρά παιδιά και ομάδα μουσικής με το σύστημα ORF.

Σας παραθέτω λοιπόν εδώ, την **εισήγηση του Δημήτρη Λιωνή προς το ΔΣ.** του σωματείου για τον όμιλο μουσικής, που έπρεπε να ετοιμαστεί για την κατασκηνοτική περίοδο του 1977, για να δείτε πόση αγάπη, υπευθυνότητα και πάθος υπήρχε από την πλευρά των εθελοντών που συμμετείχαν και τότε, για την σοβαρή δουλειά που έπρεπε να γίνει με τα παιδιά στο βουνό Πατέρας το καλοκαίρι.

“Στην περσινή κατασκηνοτική περίοδο (1976), ο όμιλος μουσικής λειτούργησε αρκετά ικανοποιητικά κατά την γνώμη μου, αλλά και την γνώμη όσων παρακολούθησαν τ’ αποτελέσματα της προσπάθειας των παιδιών που απαρτίζουν την ομάδα. Ο όμιλος είχε στην διάθεση του 1 ξυλόφωνο, 2 Soprano ξυλόφωνα, 1 τύμπανο, 2 μικρά κρουστά (1 σείστρο και 1 κασετίνα) και 2 φλογέρες που είχαν αγοραστεί παλαιότερα.

Για την φετινή κατασκηνοτική περίοδο, νομίζω πως θα ήταν καλό ν’ αγοραστούν 2-3 όργανα ακόμη, επειδή θα υπάρχουν περισσότερα παιδιά στον όμιλο. Συγκεκριμένα προτείνω ν’ αγοράσουμε 1 ξυλόφωνο Basso, 1 μεταλλόφωνο, 1 ξυλόφωνο Alto και 1 τριγωνάκι.

Σχετικά με το πρόγραμμα του ομίλου μουσικής, τούτο δεν θα είναι αυστηρά προκαθορισμένο. Θα έχει μια ελαστικότητα και το περιεχόμενο του θα προσαρμόζεται στις ανάγκες που θα παρουσιάζονται κατά την πορεία της λειτουργίας του ομίλου. Θα συνεχιστεί και φέτος α) η εκμάθηση ελληνικών (λαϊκών-δημοτικών) χορών που θα συνδυάζονται με τη δραστηριότητα των ομίλων χορού και τραγουδιού β) η εκμάθηση φολκλορικής μουσικής και μελωδιών από άλλες χώρες και εποχές. Θα δοθεί επίσης ιδιαίτερη έμφαση στο θέμα του αυτοσχεδιασμού που είναι άλλωστε και το βασικότερο στοιχείο του συστήματος ORF.

Τέλος, για να λειτουργήσει πιο σωστά ο όμιλος, θα πρέπει να βρεθεί μια λύση πιο αποτελεσματική για τους “ανένταχτους” που συχνά παρεμποδίζουν την ομαλή λειτουργία του ομίλου.”

Δημήτρης Λιωνής (1977)
Μάρθα Δελή

Ιδιοκτησία: Κατασκηνώσεις
Χαρούμενα Παιδιά - Χαρούμενα Νιάτα
Γραφεία: Χέυδεν 14, 10434 Αθήνα
τηλ. 210.32.26.019, fax 210.32.57.801
website: www.kataskinosi.gr
e-mail: kataskinoseis@yahoo.com

Εκδότης - Αρχισυντάκτης Πέτρος Καλλίτσης

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Αλέξανδρος Αλεξανδρίδης	Φοίβος Καλλίτσης
Δημήτρης Αντωνίου	Αλέξανδρος Κυτίνος
Πέπη Βατικιώτη	Σπήλιος Πέτζας
Μάρθα Δελή-Πυρουνάκη	Μαρία Σπάτουλα
Μαρία Δραγανούδη	Βάσια Στάθη
Νίκος Καλλίτσης	Κατερίνα Τζινίδη

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Μαριάννα Αλμπάνα	Εύα Καρτερού
Γιώργος Βαρκαρόλης	Χάρης Μανεάδης
Θεανώ Βάχλα	Άρτεμις Πατσαούρα
Μαρία Βυργιώτη	Αντιγόνη Τοκατλίδη
Μάριος Ελέζι	Νίκος Χανάς
Κώστας Ευαγγελάτος	Στέλιος Χρυσανθόπουλος
Γραφιστική Επιμέλεια	Φωτογραφίες
Δημήτρης Αντωνίου	Πέτρος Καλλίτσης
Σπήλιος Πέτζας	Αντ. Κωνσταντακόπουλος
	Σταύρος Χανάς
Διόρθωση κειμένων	Διακίνηση
Μάρθα Δελή	Στρατής Πυρουνάκης

Εκτύπωση: Παν. Μακρυγιάννης Γραφικές Τέχνες
Σαρπηδόνας 33, 104 42 Αθήνα, τηλ. 210.51.53.535

Ευχαριστούμε τον κ. Μακρυγιάννη και τους συνεργάτες του για την πολύχρονη και πολύπλευρη βοήθειά τους

ΠΟΙΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ

Τα Χαρούμενα Παιδιά - Χαρούμενα Νιάτα είναι σήμερα μια Οργάνωση με περισσότερους από 80 ενεργούς εθελοντές που υλοποιεί, εντελώς δωρεάν, κατασκηνώσεις για την ψυχοκοινωνική στήριξη των παιδιών, καθώς και προγράμματα για παιδιά και νέους βασισμένα σε εμπυχωτικές δράσεις αισθητικής αγωγής (θέατρο, μουσική, καραγκιόζης, κουκλοθέατρο, φωτογραφία, ζωγραφική, θεατρικό παιχνίδι, χειροτεχνίες και κατασκευές).

Ένας πυρήνας 30 έμπειρων εθελοντών, πλαισιωμένος από 50 νέους ανθρώπους, διαχειρίζεται το παρόν και δημιουργεί το αύριο αυτής της προσπάθειας. Οι άνθρωποι αυτοί, που πιστεύουν στις διαχρονικές αξίες του έργου, όπως την αγάπη για τα παιδιά και τους ανθρώπους, τη βεβαιότητα για τα πολλά ταλέντα κάθε ανθρώπου, τους δημοκρατικούς θεσμούς, την ισότητα των ανθρώπων και την ελευθερία λόγου και σκέψης, φιλοξενούν χωρίς διακρίσεις παιδιά διαφορετικής καταγωγής, ηλικίας, φύλου, θρησκευματος και οργανώνουν ή υποστηρίζουν δραστηριότητες για τους νέους, που συμμετέχουν ως στελέχη στην κατασκήνωση.

σκέψεις

Στο χωριό μας έρχονται άνθρωποι νέοι που μεγαλώνουν και είναι πάντα εκεί και άλλοι που περνούν και φεύγουν κρατώντας αναμνήσεις μοναδικές που τους κάνουν να υποψιάζονται αρχικά, και να έχουν τη βεβαιότητα μετά, ότι τα πράγματα μπορούν να είναι αλλιώς για τους ίδιους, για τα παιδιά, ίσως και για τον κόσμο όλο. Κάποιες/κάποιοι που μαθαίνουν ή ξέρουν τι θα πει αγάπη, αρμονική συλλογική ζωή, αλληλεγγύη έγραψαν στα άρθρα τους, που είναι στις επόμενες σελίδες, πολλές φράσεις σαν αυτές:

"Βίωσα πως είναι να δίνεις αγάπη σε παιδιά, που τόσο τη λαχταρούν, αλλά και πολύ γέλιο και παιχνίδι κάνοντάς με να νιώθω και εγώ και πάλι παιδί."

"Ένωσα ελευθερία και ασφάλεια να τραγουδήσω με την κιθάρα μου για πρώτη φορά μπροστά σε κόσμο."

"Ακόμη κι αν δεν είμαι ο Σωκράτης, μερικές φορές η μεγαλύτερη σοφία έρχεται από το να μοιράζεσαι μερικά γέλια και ένα καλό γεύμα με υπέροχους ανθρώπους."

"Είναι ένα πεδίο όπου δοκιμάζονται στην πράξη αξίες όπως η αλληλεγγύη, ο σεβασμός και η αμοιβαιότητα. Η σημασία της δεν εξαντλείται στη χαρά των ημερών που περνούν, αλλά στην εμπειρία ότι μια διαφορετική μορφή συλλογικής ζωής και δράσης είναι δυνατή."

"Χαρούμενα παιδιά, χαρούμενα νιάτα, γιατί όσο υπάρχει αγάπη και φροντίδα για αυτά, τόσο υπάρχει ελπίδα για έναν καλύτερο κόσμο."

"Τελετή μνήσης για τους πρωτάρηδες ή απλώς ένα καλωσόρισμα στην κατασκήνωση, όπου όλοι οι ρόλοι έχουν την αξία τους και αυτό είναι που δίνει χαρά."

"Προσωπικά πήγα στη κατασκήνωση για τρεις μέρες να βοηθήσω, τελικά έκατσα ένα μήνα και με βοήθησε αυτή."

"Και οι αναμνήσεις αυτής της βδομάδας με συντροφεύουν ακόμα μήνες μετά. Σαν να πολλαπλασιάστηκαν οι όμορφες μέρες..."

"Κέρδος σημαίνει να φτιάχνεις έναν καλύτερο κόσμο βήμα-βήμα μέσα από το συναίσθημα και τις ανθρώπινες σχέσεις, αφού η επιτυχία είναι πάντα αποτέλεσμα συνεργασίας."

"Η τέχνη έχει νόημα μόνο όταν μοιράζεται και για αυτό το λόγο και στο βαθμό που περνάει από το χέρι μου, είμαι σίγουρη ότι θα συνεχίσουμε να κλείνουμε τη σεζόν μας στο βουνό παρέα με τα παιδιά της κατασκήνωσης."

"Η κατασκήνωση μου γνώρισε ανθρώπους με τους οποίους κάνουμε πράγματα μαζί που δεν είναι απλά παρέα, είναι συγκρότηση πραγματικής συλλογικής ζωής."

"Όπως μια δυνατή φίλια στην κατασκήνωση, έτσι κι ένας μικρός σπόρος μέσα σε έναν απλό σβόλο μπορεί να γίνει κάτι μεγάλο."

"Δε μπορείς να συγκρατήσεις ούτε μισό δάκρυ. Και αυτό είναι επειδή συνειδητοποιείς ότι έχεις νιώσει χαρά."

"Θυμάμαι τα πρόσωπά τους να φωτίζονται όταν άκουγαν ότι στην τραπεζαρία τους περιμένει το αγαπημένο τους φαγητό!"

"Δεν είναι απαραίτητα οι δυσκολίες και η κρίση που δημιουργούν κάτι νέο, αλλά οι στιγμές τρυφερότητας. Για αυτές άλλωστε τις στιγμές των παιδιών ανηφορίζουμε κάθε χρόνο στο βουνό, και θα συνεχίσουμε να το κάνουμε."

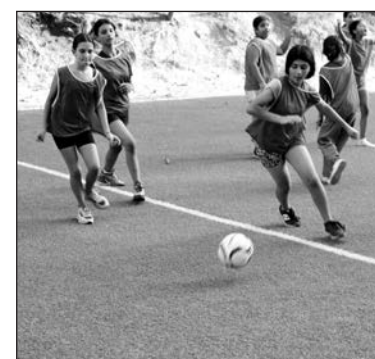
"Όταν προσφέρεις με την καρδιά σου, το τέλος της ημέρας δεν σε βρίσκει εξαντλημένο, αλλά να χορεύεις!"

"Να παίζεις στον κόσμο που σε περιβάλλει, που σε φωνάζει, που περιμένει, που προσδοκεί μια απλή ευκαιρία να μπει στον κόσμο των γύρω σου, να προσαρμοστείς, να υποσχεθείς, να βρεις τον εαυτό σου μέσα στο συλλογικό."

"Η πραγματική δύναμη δεν βρίσκεται στο πόσο δυνατός είναι ο καθένας μόνος του αλλά πόσο δυνατοί γίνονται οι άνθρωποι όταν στηρίζουν ο ένας τον άλλο."

Δεν χρειάζεται να προσθέσω τίποτα. Μου αρκεί που τα διάβασα, που τα μοιράζομαι μαζί σας, που τα έζησα και τα ζω τόσα πολλά χρόνια και που μαζί με τους ανθρώπους αυτούς θα πορευτώ και τα επόμενα χρόνια.

Πέτρος Καλλίσης

Κατασκήνωση 2025

Μαζί γινόμαστε δυνατοί

Μία φορά και έναν καιρό στους πρόποδες ενός βουνού δημιουργήθηκε, πριν πολλά χρόνια, μια μικρή καλοκαιρινή κατασκήνωση που λεγόταν “Το καταφύγιο των πουλιών.” Από τότε κάθε καλοκαίρι, παιδιά από πολλά μέρη και τόσο διαφορετικά μεταξύ τους πηγαίνουν εκεί για να ζήσουν περιπέτειες, να μάθουν νέα πράγματα, να ανακαλύψουν τα πουλιά που κατοικούν στις φυλλωσιές των μεγάλων δέντρων και, χωρίς να το ξέρουν, να ανακαλύψουν τη δύναμη της ομάδας.

Το καλοκαίρι του 2025, 120 παιδιά βρέθηκαν στην Κατασκήνωση και δημιούργησαν μαζί με τους μεγάλους τους φίλους μία ξεχωριστή κοινότητα. Ο Γιώργος αγαπούσε τη σιωπή, ο Ηρακλής τα βιβλία, ο Αλή ήταν γεμάτος ενέργεια, η Ελένη ήθελε να’ναι πάντα αρχηγός, η Αράμ φοβόταν τα ύψη, η Ντάλια θύμωνε εύκολα, ο Ντιμάν έλεγε ωραίες ιστορίες... Μακρύς ο κατάλογος της διαφορετικότητας των μελών της κοινότητας. Μία μέρα ο αρχηγός ανακοίνωσε μία πεζοπορία μέχρι την κορυφή του βουνού, από όπου θα μπορούσαν να δουν όλη την κοιλάδα. Υπήρχε όμως μία προϋπόθεση, κανείς δεν θα έφτανε μόνος του, κάθε ομάδα θα περίμενε την επόμενη για να φτάσουν όλοι μαζί. Η διαδρομή ξεκίνησε εύκολα, αλλά σύντομα έγινε δύσκολη. Το μονοπάτι άρχισε να στενεύει, οι πέτρες γλίστραγαν και η ανηφόρα κούραζε. Η Αράμ άρχισε να φοβάται καθώς πλησίαζαν σε ένα ψηλό σημείο “δεν μπορώ, θα πέσω” είπε χαμηλόφωνα. Η Ελένη άπλωσε το χέρι της και της είπε “δεν είσαι μόνη σου”, ο Γιώργος, που συνήθως δεν μιλούσε πολύ, πρότεινε να προχωρούν αργά ο ένας πίσω από τον άλλον. Οι ομαδάρχες με αποφασιστικότητα οργάνωσαν τις ομάδες. Οι πιο ξεκούραστοι μπροστά, οι πιο κουρασμένοι στη μέση, κάποιιοι γεροί πίσω, όλοι ενωμένοι. Βήμα-βήμα η μεγάλη ομάδα της κατασκήνωσης προχωρούσε. Όταν κάποιος κουραζόταν, άλλος κουβαλούσε το σακίδιο του, όταν κάποιος απογοητευόταν οι υπόλοιποι τον ενθάρρυναν και έτσι, χωρίς να το καταλάβουν, έφτασαν στην κορυφή. Ο ήλιος έδνε και ο ουρανός είχε γεμίσει με χρώματα μοναδικής ομορφιάς. Πορτοκαλί, μωβ, κίτρινο. Σιωπηλοί κοίταζαν τη θέα. Ξερετε κάτι είπε ο Πέτρος “Νομίζω πως η κορυφή δεν ήταν το δύσκολο μέρος.” Τότε ποιο ήταν;” ρώτησε η Βάσια. “Το να μαθούμε να εμπιστευόμαστε ο ένας τον άλλον, να απλώνουμε το χέρι και να ξέρουμε ότι κάποιος θα μας κρατήσει”.

Από εκείνη τη μέρα κάτι άλλαξε στην πράσινη κοιλάδα. Τα παιδιά ένιωσαν πως δεν ήταν απλώς παιδιά, που μοιράζονταν μία σκηνή, ήταν κάτι πολύ παραπάνω. Ήταν φίλοι που είχαν βιώσει την αξία της φιλίας, που ήξεραν πια πως όταν ενώνουν τις δυνάμεις τους, μπορούν να ξεπεράσουν κάθε δυσκολία. Το επόμενο απόγευμα γύρω από το μεγάλο δέντρο με το καμπανάκι, όλοι μαζί συζητούσαν την περιπέτεια της πεζοπορίας και το μάθημα του βουνού, πως η πραγματική δύναμη δεν βρίσκεται στο πόσο δυνατός είναι ο καθένας μόνος του, αλλά πόσο δυνατοί γίνονται οι άνθρωποι όταν στηρίζουν ο ένας τον άλλον.

Μαρία Σπάτουλα

...ένα χωριό 200 ανθρώπων από 4 ηπείρους!

Φιλοξενήθηκαν **60 αγόρια** και **61 κορίτσια** από 15 χώρες καταγωγής με τη βοήθεια **88 εθελοντών** από την Ελλάδα και 10 χώρες του Κόσμου

Τα παιδιά χωρίστηκαν σε **4 κοινότητες** και **14 ομάδες**.

Στο πρόγραμμα υπήρχαν ώρες για **Χειροτεχνία, Αθλητισμό, Ώρα Ομάδων, Ψυχαγωγία** και για τους **13 ομίλους δημιουργικής απασχόλησης**: Φωτογραφία, Ζωγραφική, Θέατρο, Ρίμα και Ποίηση, Μουσική, Τραγούδι, Μπαλέτο, Μαγειρική, Ζίου Ζίτσου, Κόμικς, Δάσους, Κηπουρική και Κατασκευές.

Η Κατασκήνωση του 2025 λειτούργησε με διευθυντή τον Πέτρο Καλλίτση και υποδιευθυντές τους Μαρία Σπάτουλα, Δημήτρη Αντωνίου και Αντώνη Κωνσταντακόπουλο.

Κοινοτάρχες ήταν οι Μαριλού Μίλες, Χρύσα Μπάστα, Αλέξανδρος Κυτίνος και Γιάννης Λιάγκος. Σε επιτελικές θέσεις ήταν η Μάρθα Δελή, η Χρυσή Πυρουνάκη, η Σοφία Χατζόγλου, η Κατερίνα Μαρινάκη, ο Γιώργος Χ. Πυρουνάκης, ο Νίκος Καλλίτσης, ο Σπύρος Ακτύπης, η Μαρία Μπάστα, η Πέπη Βατικιώτη, ο Νικηφόρος Πυρουνάκης, ο Στέλιος Γαβαλάς και η Κωνσταντίνα Σίμου.

Ομαδάρχες ήταν οι: Κατερίνα Τσιαπάρα, Σόνια Καραγεώργου, Σοφία Ασμάνη, Χριστίνα Παπαγεωργίου, Αουρόρα Ντέμκο, Μαρία Δραγανούδη, Ματούλα Θωμά, Κατερίνα Τζινίδη, Βάσια Στάθη, Νεφέλη Αλεξανδρή, Ελένη Μπαρμπαγιάννη, Κατερίνα Μαρίνη, Μαρία Βυργιώτη, Σοφία Γαρουφαλιά, Χρι-

στίνα Φούζα, Αντιγόνη Τοκατλίδη, Κατερίνα Λέρτα, Σπύρος Θωμάς, Μπάμπης Χριστάκης, Άγγελος Μίλες, Γιώργος Χριστάκης, Γεράσιμος Χρηστάκης, Βαγγέλης Κουτσοχερίτης, Χάρης Μανεάδης, Νίκος Βήτας, Αλέξανδρος Πούλος, Βαγγέλης Τριανταφύλλου, Νίκος Χανάς, Στέλιος Χρυσανθόπουλος, Κώστας Αρβανίτης και Μάριος ΕΛέζι.

Στην Κουζίνα, στα Τεχνικά και σε άλλους ρόλους πρόσφεραν με κέφι και αγόγγυστα οι: Ερμίνα Καλλίνικου, Παύλος Γουναλάκης, Joan Gil Lopez, Yakub Kewin Bartuzel, Angelo Lozano, Bruno Toscano, Cata Sayago, Jennifer Heinze, Rene Ndogi, Σταύρος Χανάς, Λυδία Παπαδοπούλου, Παναγιώτης Τζωρτζής, Χριστίνα Νικολοπούλου, Δαμιανός Μπαρουξής, Γιώργος Πυρουνάκης, Σπήλιος Πέτζας, Φανούρης Τσόκας, Θωμάς Στρατάκης, Ντόμπι Γιούρι, Μαριάννα Αλμπάνα, Κέλλυ Μεγαλοοικονόμου, Κωστής Περακάκης, Αντώνης Δελέντας, Συ-

μεών Φραγκουλάκης, Αγγελική Ντάρδα, Ευαγγελία Τσιτριμπίνη, Γεωργία Παπανικολάου, Ιάσωνας Σωτηροπουλος, Ευαγγελία Νταμπανλή, Αλεξία Σαραντίδη, Θεανώ Βάχλα, Όμηρος Ιωάννου, Μάνος Χρηστάκης και Δήμητρα Φιλίνη.

Βοήθησαν ακόμα η γιατρίνα μας Ειρήνη Σπυριδάκη και οι: Αλέξανδρος Αλεξανδρίδης, Βασίλης Καλογήρου, Κώστιας Αλεξανδρίδης Πασχάλης Ποδάρας, Θεμιστοκλής Καλλίτσης,

Στην οργάνωση και λειτουργία της φετινής Κατασκήνωσης βοήθησαν και οι: Ρίτα Ζαμπάλου, Στρατής Πυρουνάκης, Μαρία Πυρουνάκη-Λιωνή, Παναγιώτης Αναστόπουλος και Ξενοφώντας Παπαϊωάννου.

Στη θέση του αξεπέραστου chef Βασίλη Παναγιωτόπουλου έδωσε πολλές υποσχέσεις ο νέος chef μας Αλέξανδρος Πελέκας με τους φοβερούς βοηθούς του Πάννο Γαβαλά και Μάρκο Μπότσαρη.

Σε όλους τους ανθρώπους που πρόσφεραν τη βοήθειά τους εθελοντικά και με πολλή αγάπη, ένα **ΜΕΓΑΛΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ**

τί είναι για μένα η κατασκήνωση;

“Η Κατασκήνωση μου φάνηκε εξαιρετική και θα ήθελα να ήταν και για μεγαλύτερες ηλικίες.”

Γιώργος

“Για μένα η Κατασκήνωση είναι περιπέτεια και διασκέδαση.”

Γκέρτα

“Μου άρεσε που γνώρισα καινούρια παιδιά και η ώρα των ομάδων. Η ώρα της σημαίας στο Ω ήταν τέλεια, επειδή όλα τα παιδιά ήταν χαρούμενα! Ήταν τέλεια που παίζαμε όλοι μαζί βόλεϊ, αλλά και που βλέπαμε τους ομαδάρχες να παίζουν. Θα ήθελα να ξανάρθω του χρόνου.”

Έλενα

“Εμένα με λένε Λευτέρη και μου άρεσαν τα πάντα. Δεν έχω κανένα παράπονο, πέρασα εξαιρετικά.”

Λευτέρης

“Με λένε Αλί και είναι η 4η μου χρονιά. Μου άρεσε ο αθλητισμός και η ελεύθερη ώρα.”

Αλί

“Αυτή η κατασκήνωση είναι η καλύτερη κατασκήνωση που θα μπορούσα να πάω ποτέ. Μπορεί στην αρχή να είναι δύσκολη η προσαρμογή, αλλά μετά την πρώτη εβδομάδα όλα φαίνονται πιο ευχάριστα και είναι μια από τις αναμνήσεις που θα κρατήσουμε στη μνήμη μας ως ευχάριστο γεγονός.”

Άννια

“Για μένα μου άρεσαν τα πάντα: οι όμιλοι, το φαΐ, οι ελεύθερες ώρες και λίγο ο μεσημεριανός ύπνος.”

Τζαφάιρο

“Φέτος ήταν μια από τις αγαπημένες μου χρονιές. Πέρασα εξαιρετικά. Εύχομαι και του χρόνου που είναι η τελευταία μου χρονιά να είναι η καλύτερη!”

Αουρόρα

Κατασκήνωση είναι:

“ηρεμία.”

“να περνάμε ωραία, χωρίς κινητό και tablet.”

“φίλοι, χαρά και 3 εβδομάδες μακριά από την καθημερινότητά μας.”

“ένα ωραίο μέρος που μπορείς να μείνεις μακριά από τα ηλεκτρονικά, κάνοντας αποτοξίνωση και περνάς ωραία κάνοντας φίλους.”

“ένα μέρος για να ξεφύγουμε από την καθημερινότητά μας, να κάνουμε κάτι δημιουργικό και διαφορετικό.”

3η Κοριτσιών

“Το καλύτερο κατά τη γνώμη μου στην Κατασκήνωση είναι ότι υπάρχει ομαδικότητα, κέφι και ένα χαμόγελο σε όλα τα παιδιά. Την πρώτη μέρα ένιωσα λίγο άβολα, διότι ήταν η πρώτη μέρα που θα έμεινα χωρίς τη μαμά μου, αλλά μετά το συνήθισα και ένιωσα χαρούμενη επειδή ένιωσα ότι έγινα ανεξάρτητη.”

Νίνα

“Στην Κατασκήνωση μου άρεσε ότι από την πρώτη μέρα είχαμε καλές σχέσεις με όλα τα παιδιά και βρήκα πολλούς φίλους από την προηγούμενη χρονιά. Μου άρεσε πάρα πολύ το θεατράκι και έπαιζα κάθε μέρα στο γήπεδο.”

Ντάρια

“Φέτος ολοκληρώνω την τρίτη μου χρονιά στην κατασκήνωση “Χαρούμενα Παιδιά – Χαρούμενα Νιάτα” και είμαι ευχαριστημένος, γιατί ξανακατάφερα να ολοκληρώσω αυτές τις εβδομάδες, αλλά ταυτόχρονα είμαι στενοχωρημένος, γιατί θα φύγω και θα πρέπει να περιμένω άλλους έντεκα μήνες για να ξανάρθω. Στην Κατασκήνωση περνάω εκπληκτικά, ειδικά στους ομίλους. Η Κατασκήνωση είναι μια διαφορετική ζωή, επειδή είσαι σε βουνό που περνάς πολύ καλά, παίζεις, κάθε βράδυ βλέπεις θέατρο και το πιο βασικό για μένα είναι ότι αποκτάς νέους φίλους. Βέβαια και στην πόλη έχω φίλους, αλλά στην πόλη δεν αθλούμαι κάθε μέρα, δεν βλέπω θέατρο κάθε μέρα. Τέλος, η Κατασκήνωση είναι ένα από τα καλύτερα μέρη για να πας το καλοκαίρι και θα ήθελα να είμαι περισσότερο καιρό εδώ.”

2η μικρών αγοριών

Θέλω να έρθω ως ομαδάρχης/ισσα

“Η Κατασκήνωση φέτος ήταν τέλεια και ανυπομονώ να έρθω ως ομαδάρχης.”

Ορφέας

“Για μένα η Κατασκήνωση είναι σαν δεύτερο σπίτι. Έκανα φίλους, κολλητούς και πέ-
ρασα υπέροχα αυτά τα 5 χρόνια που ήμουν εδώ στην Κατασκήνωση. Ελπίζω όταν γίνω
18 να είμαι καλά, ώστε να έρθω ως ομαδάρχης.”

Γιάννης

Η Κατασκήνωση για μένα είναι ένα μέρος όπου συναντάω κάθε χρόνο τους φίλους
μου, μαθαίνουμε να δουλεύουμε ομαδικά, να φερόμαστε καλά με όλους και θέλω να
έρχομαι εδώ μέχρι να γίνω κοινοτάρχισσα.”

Αντιγόνη

“Μ’ αρέσει πάρα πολύ αυτή η κατασκήνωση και περνάω πάρα πολύ ωραία εδώ, γιατί
υπάρχουν ωραίοι τόνοι αγάπης και ζεστασιάς. Θα έρχομαι μέχρι να φτάσω 1η κοι-
τσιών.”

Μαρίνα

“Για μένα η Κατασκήνωση είναι ένα υπέροχο και ήσυχο μέρος που ξεχνάω ο,τι και να
κάνω σπίτι μου και σίγουρα θα έρθω ομαδάρχης.”

Άγγελος

“Μου άρεσε πολύ η Κατασκήνωση. Θέλω πολύ να έρθω πάλι του χρόνου. Του χρόνου
θα είναι η 5η χρονιά!!! Επίσης, του χρόνου θα είναι η τελευταία μου χρονιά, αλλά θα
έρθω σαν ομαδάρχισσα.”

Θεοδώρα

“Εμένα με λένε Αναστάση και γενικά μου άρεσε η Κατασκήνωση, αλλά πιστεύω πως
τις άλλες χρονιές ήταν λίγο πιο ωραία, αλλά ‘ντάξει και φέτος ωραία ήταν και θα
ήθελα να έρθω ως ομαδάρχης. Αυτά.”

Αναστάσης

“Του χρόνου είναι τελευταία μου χρονιά, αλλά θα ξαναέρθω ως ομαδάρχισσα.
Μέχρι τότε θα περιμένω.”

Δανάη

“Η Κατασκήνωση μ’ αρέσει πάρα πολύ, γιατί περνάω πολύ ωραία και θέλω να έρχο-
μαι πολλές χρονιές ώσπου να γίνω και κοινοτάρχισσα.”

Σοφία

“Με λένε Γιούσεφ. Έχω έρθει 3 χρονιές. Κάθε χρονιά πιο ωραία από την προηγούμενη.
Θα ήθελα να ήταν και για μεγαλύτερους από 13 για να ερχόμουν και άλλες χρονιές.”

Γιούσεφ

Επιμέλεια: Αλέξανδρος Αλεξανδρίδης

Κραυγές ομάδων που είχαν θέμα “ΓΕΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ-ΦΑΓΗΤΑ”

Σπίτι μου τρώω τα νάτσος,
μες στο σαλόνι μου.
Τα βουτώ μέσα στη σάλτσα μου,
στο γουακαμόλε μου,
στο γουακαμόλε μου.
Όταν παιδεύεσαι, ή εκπαιδεύεσαι,
ή είσαι μόνος σου,
εσύ και ο πόνος,
τα σκέφτεσαι και τα ζητάς.
Καλά, πολύ καλά περνάς,
νάτσος άμα θα φας.
Ίπι-ίπι-όλε, νάτσος – γουακαμόλε!

Νάτσος-Γουακαμόλε

4η αγοριών

Ήμαρτον, είναι δυνατόν;!
Είναι πράσινο
και σου καίει το λαιμό.
Γουασάμπι
μου ‘παν λέγεται αυτό
και η γλώσσα είναι σε πανικό.
Με λέν γουασάμπι, σάμπι,
σάμπι, σάμπι, σάμπι, σάμπι,
σάμπι.
Με λέν γουασάμπι, σάμπι,
σάμπι, σάμπι, σάμπι, σάμπι,
σάμπι.

Γουασάμπι

2η μικρών κοριτσιών

Βάζεις κιμά και σάλτσα,
μα η γεύση είναι άδεια.
Μια μονάχα λύση
για να απογειωθεί.
Βάλε μπαχάρι με τρέλα (3)
Είμαστε η μπολονέζ.
αυτό είναι το σύνθημα
που μας ενώνει.
Ρίξε τυρί άμα θες,
αυτή είναι η συνταγή
που σε πορώνει.
Ίπι-ίπι-εζ,
τρελαμένη μπολονέζ!

Μπολονέζ

1η μικρών αγοριών

Στο μπλουζάκι μου
θα πέσει μπουγιουρντί
έτσι όπως θα βουτάω το ψωμί,
κατευθείαν μέσα από το ταψί.
Και πως φεύγει τώρα η λαδιά αυτή;

Μπουγιουρντί (x2),
με ντομάτα και τυρί,
μα και σουτζούκι να καίει πιο πολύ.
Ίπι-ίπι-ίνια,
πικάντικα μπουγιουρντίνια!

Μπουγιουρντί

4η κοριτσιών

Τα τυχαία χαμόγελα των παιδιών

Μέσα στα έντονα συναισθήματα, την κούραση και το τρέξιμο των πρώτων ημερών, αυτό που μου έκανε μεγαλύτερη εντύπωση την πρώτη μου χρονιά ως εθελόντρια ήταν τα τυχαία χαμόγελα των παιδιών. Περπατώντας στον χώρο, κάθε φορά που διασταυρωνόμουν με ένα παιδί (που μπορεί να μη το είχα γνωρίσει ακόμα) έπαιρνα ένα χαμόγελο - έτσι απλά, χωρίς λόγο. Έπιασα τον εαυτό μου να απορεί τις πρώτες φορές που συνέβη αυτό και στη συνέχεια να κρίνει αυτή την απορία. Γιατί δεν ήταν κάποια πράξη καλοσύνης· ήταν απλά ένα χαμόγελο, μια ένδειξη χαράς ή ακόμα και ανταπόδοση στο ασυνείδητο δικό μου. Γιατί λοιπόν να με εκπλήσσει κάτι τέτοιο;

Ζώντας στην Αθήνα τα τελευταία χρόνια νομίζω η απάντηση είναι σχετικά προφανής. Στην πόλη η καθημερινότητα είναι συχνά μια σειρά από σκυμμένα βλέμματα, ακουστικά στα αυτιά και άγχος ανακατεμένο με βιασύνη. Τόση βιασύνη που δεν αφήνει περιθώρια για βλεμματική επαφή και τόσο άγχος που δεν σκέφτεσαι καν να χαμογελάσεις σε κάποιον, πόσο μάλλον σε έναν άγνωστο. Η αντίθεση του χάους της Αθήνας σε σχέση με τον μικρόκοσμο της κατασκήνωσης φαίνεται πολύ έντονα τις πρώτες μέρες στο βουνό και τις πρώτες μέρες της επιστροφής στην πραγματικότητα, μετά το τέλος του Ιουλίου. Στην κατασκήνωση δεν είσαι απλά ένας περαστικός. Είσαι μέρος μιας κοινότητας, μέλος μιας κοινωνίας που η λειτουργία της ξεκινάει από την αγάπη που δίνει ο ένας στον άλλον. Που η χαρά του διπλανού σου σε επηρεάζει άμεσα.

Έχοντας περάσει αρκετά καλοκαίρια σε αυτόν το χώρο ως παιδί είχα διείσδυση και τη μια πλευρά, της παιδικής ανεμελιάς και του ατελειώτου παιχνιδιού. Περίμενα λοιπόν ότι ως ενήλικας τα πράγματα θα ήταν διαφορετικά, ίσως πιο περιορισμένα. Παρόλο όμως που ο ρόλος άλλαξε, η ξεγνοιασιά απλά μεταμορφώθηκε, διπλασιάστηκε. Δεν έβλεπα την κατασκήνωση μόνο με τα δικά μου μάτια αλλά και μέσα από τα μάτια των παιδιών μου. Κάθε παιχνίδι τους, κάθε ερώτηση και κάθε “κυρία, κυρία!” στο τραπέζι του φαγητού γινόταν για μένα μια πολύτιμη στιγμή. Η ενασχόληση με τα παιδιά και η συναναστροφή με τους εθελοντές έσβηναν την κούραση της μέρας και έδιναν ένα πρωτόγνωρο αίσθημα ικανοποίησης. Ήταν σαν να δημιουργήθηκε ανάμεσα στα πεύκα για 30 μέρες ένας μικρόκοσμος που θύμιζε ουτοπία.

Από όταν τελείωσε το καλοκαίρι προσπαθώ να μεταφέρω αυτή την κατασκηνωτική αγάπη και στην υπόλοιπη χρονιά. Η συμβίωση με άτομα, οι ουσιαστικές σχέσεις, η καθημερινή αλληλεγγύη φέρνουν κάτι από κατασκήνωση. Σε αυτό βοηθάει και το ότι το έργο μας δεν τελειώνει τον Ιούλιο. Οι συναντήσεις και οι δράσεις της ομάδας μέσα στη χρονιά κάνουν την κατασκήνωση τρόπο ζωής και όχι απλά έναν προορισμό.

Πρέπει να ξαναγυρίσουμε σε κοινότητες μικρές, στην άμεση δημοκρατία.

Όπου οι άνθρωποι θα μπορούν να κοιτιούνται στα μάτια.

Να κατανοεί ο ένας τον άλλον.

Να δέχεται την διαφορετικότητά του.

Να δέχεται τα όρια της ελευθερίας του.

Να ξαναβρούμε την τρυφερότητα, τον έρωτα, το συναίσθημα, την αισθητική μας, την παιδεία μας.

Να επικοινωνήσουμε με την φύση και τους ανθρώπους.

Το σύστημα δεν ανατρέπεται, το σύστημα σπάει κομμάτια.

Χρόνης Μίσσιος

Αντιγόνη Τοκατλίδη

Έχεις άδεια; Έχω άδεια. Πάμε κατασκήνωση;

Ξέρετε πως στις περισσότερες δουλειές οι μέρες άδειας του χρόνου είναι μετρημένες, έτσι; Το έχετε ζήσει να θέλετε να φύγετε ένα τριήμερο με τους φίλους σας να ξεσκάσετε και να λέτε: “Ε, ας φύγουμε Παρασκευή απόγευμα, θα τα ‘χω όλα έτοιμα να φύγουμε κατευθείαν μετά τη δουλειά. Θα μας πιάσει η κίνηση, αλλά τι να κάνουμε; Δεν έχω μέρες.”;

Μία τέτοια δουλειά έχω κι εγώ, και άδεια που τη μετρώ με το σταγονόμετρο. Α! και προφανώς σε αυτές τις πολύτιμες μέρες δε θέλω δουλειές σπιτιού και να ασχολούμαι με υποχρεώσεις. Ε, φέτος κάποιες από αυτές τις μέρες βρέθηκα να τα κάνω όλα ανάποδα! Πήρα άδεια και βρισκόμουν στην κουζίνα και έτριβα ταψιά! Και ξέρετε τι; Χαμογελούσα κιόλας πάνω από τα ταψιά! Έκανα μέσα σε μια βδομάδα όσες δουλειές δεν είχα κάνει στο σπίτι μου για τρεις μήνες. Καθάριζα και για μένα αλλά και για άλλους και ένιωθα τρομερή ικανοποίηση!

Γιατί όπως φρόντισα εγώ κάποιους, έτσι με φρόντισαν κι εμένα. Γιατί ό,τι και να είχα να κάνω ήταν πάντα ομαδική δουλειά, άρα κάπως δεν ήταν πια δουλειά. Γιατί ό,τι και να έκανα εγώ και οποιοσδήποτε άλλος είχε νόημα και ήταν μια τεράστια σταγόνα μέσα στη δεξαμενή της κατασκήνωσης. Γιατί έβλεπα χαμογελαστά πρόσωπα παιδιών και εθελοντών να απολαμβάνουν τη συνεισφορά όλων, όπως όταν από τα τεράστια παράθυρα της κουζίνας έρχονταν τα παιδιά με λαχτάρα να ρωτήσουν τι φαγητό ετοιμάζουμε σήμερα.

Αλλά το πιο τρομερό ξέρετε ποιο είναι; Ότι ενώ ο ρόλος μου στην κατασκήνωση ήταν στην κουζίνα, όλοι φρόντισαν να έχω χρόνο να ζήσω και την υπόλοιπη κατασκήνωση. Στα διαλείμματα και στην ιερή ώρα του φαγητού ήμασταν όλοι μαζί. Στο θεατράκι το βράδυ όχι μόνο έβλεπα ό,τι είχαν ετοιμάσει τα παιδιά, αλλά έπαιξα κιόλας έναν τύπο που είχε απαγάγει την Τίνκερ Μπελ, με κανονικό κουστούμι και δύο λεπτά πρόβα μόνο! Και βγήκε! Και το απόλαυσα κιόλας!

Ήμουν εκεί σε μερικές ώρες του ομίλου βόλεϊ και έκανα ασκήσεις στα παιδιά. Ένα κοριτσάκι δεν ήταν χαρούμενο. Σοκ! Μου λέει: “Δε θέλω να παίξω” και πάει και κάθεται στις κερκίδες. Τη ρωτάω γιατί και μου λέει: “Δεν είμαι καλή”. Δε την έπειθα με τίποτα να μπει μέσα και να δοκιμάσει. Φοβόταν ότι θα ρεζιλευτεί. Μέχρι που της λέω: “Θες να πάμε πιο πέρα να παίξουμε με τη μπάλα οι δυο μας και να σου δείξω μια κίνηση;” Γέμισαν τα μάτια της ελπίδα και μου λέει: “Ναι!”

Πήγαμε πιο πέρα και έβαλε τα δυνατά της, δοκίμαζε, έτρεχε, κυνηγούσε τη μπάλα με όλη της τη δύναμη και χαμογελούσε! Δεν ξέρω αν έμαθε τίποτα στο βόλεϊ και δε με νοιάζει, αλλά ξέρω ότι ήταν ένα μικρό λιθαράκι στην αυτοπεποίθησή της και δεν ξέρω αν έχω συνεισφέρει σε κάτι πιο σημαντικό από αυτό!

Και όλα αυτά που σας περιγράφω ήταν σε μία βδομάδα μόνο, που κατάφερα να ξεκλέψω από τη δουλειά. Και οι αναμνήσεις αυτής της βδομάδας με συντροφεύουν ακόμα μήνες μετά. Σαν να πολλαπλασιάστηκαν οι όμορφες μέρες...

Αλεξία Σαραντίδη

πρώτο καλοκαίρι στην κατασκήνωση

Πόστο Κουζίνα

Ιούλιος 2025. Φεύγοντας από την πόλη, αφήνοντας πίσω δουλειά, κόρνες, υπολογιστή και γρήγορους ρυθμούς, έφτασα στην τελευταία ανηφόρα της διαδρομής, πριν τη μεταλλική συρόμενη πόρτα και πάρκαρα. Βγαίνοντας από το αυτοκίνητο, οι μόνοι ήχοι που άκουγα ήταν τα τζιτζίκια και οι φωνές των παιδιών. Τα πέτυχα την ώρα του παιχνιδιού, αναμαλλιασμένα, ιδρωμένα και χαρούμενα. Αμέσως ένιωσα τους παλμούς μου να πέφτουν και να προσαρμόζονται στη νέα συνθήκη του μικρόκοσμου της κατασκήνωσης, στον κόσμο των παιδιών.

Η πρώτη μέρα ήταν αναγνωριστική κι έκλεισε με ένα πλούσιο γεύμα. Ένωθα σα να είχα βγάλει παντού κεραίες, προκειμένου να αντιληφθώ τους μηχανισμούς με τους οποίους λειτουργεί το εγχείρημα, στο οποίο ο καθένας έχει τη θέση του, σε κάθε καμπανάκι της ημέρας, χωρίς να χρειάζονται φωνές από τα μεγάφωνα και παρατηρήσεις. Νέα ορολογία, όπως βωμός, επιτελείο, Ω(μέγα) προστέθηκαν στο λεξιλόγιό μου, μαζί με τα ονόματα των παιδιών, που γνώριζα κάθε μέρα.

Στην κατασκήνωση έμεινα μόνο πέντε μέρες και ανέλαβα ρόλο βοηθητικό, στην κουζίνα. Καψόνι από τους παλιούς; Τελετή μύησης για τους πρωτάρηδες ή απλώς ένα καλωσόρισμα στην κατασκήνωση, όπου όλοι οι ρόλοι έχουν την αξία τους και αυτό είναι που δίνει χαρά. Όλοι οι άνθρωποι της κατασκήνωσης έχουν πραγματικά αστείρευτη ενέργεια και όρεξη για να μπορεί να υπάρχει η κατασκήνωση και αυτό είναι που εκμηδενίζει τους τσακωμούς, σβήνει την κούραση και κλείνει το τέλος της περιόδου με χαμόγελα. Παρά το πρωινό ξύπνημα και την κούραση της ημέρας ένιωθα ότι είχα πλήρη διαύγεια.

Ξαναέζησα την έκσταση του παιχνιδιού, όταν ήμουν κι εγώ κατασκηνώτρια σε άλλες κατασκηνώσεις. Ξαναθυμήθηκα με πόση σοβαρότητα αντιμετωπίζουν τα παιδιά το παιχνίδι και θυμώνουν όταν κάποιος παραβαίνει τους κανόνες. Τη χαρά που νιώθουν όταν αναγνωρίζεις τα κατορθώματά τους, αλλά και τα όρια που χρειάζονται για να λειτουργήσουν. Δε θα ξεχάσω τα μαγεμένα μάτια των παιδιών στο άκουσμα των τραγουδιών τα βράδια και τα παραμύθια που έβγαιναν από τις σκηνές, λίγο πριν ξεκινήσουν τα χασμουρητά. Δε θα ξεχάσω επίσης τα γιγάντια ταψιά με την κολλημένη τυρόπιτα, που χωρίς τη φοβερή ομάδα της κουζίνας ακόμα εκεί θα ήταν.

Θεανώ Βάχλα

Εμπειρία μοναδική

Εμπειρία. Θα μπορούσα να βάλω πολλά επίθετα μπροστά από αυτό, αλλά στη πραγματικότητα έτσι το εξέλαβα. Σκέτη, πραγματική, μοναδική εμπειρία.

Προσωπικά πήγα στη κατασκήνωση για τρεις μέρες να βοηθήσω, τελικά έκατσα ένα μήνα και με βοήθησε αυτή. Ναι, είναι ωραία στο βουνό, όμορφη η φύση, ωραίες όλες οι δραστηριότητες, πολύ ωραίο το φαγητό. Όντως, πολύ ωραίο το φαγητό. Αλλά στη πραγματικότητα το ιδιαίτερα μοναδικό της κατασκήνωσης, είναι ένα συναίσθημα που νιώθεις καθόλη τη διάρκεια, που σε προστατεύει από άγχη, προβλήματα, ανησυχίες. Που όμως, μόνο στον επίλογο καταλαβαίνεις ότι υπήρχε, τη στιγμή που ενώ ήξερες ότι θα κλαις, στη πραγματικότητα δε ξέρεις, γιατί δε μπορείς να συγκρατήσεις ούτε μισό δάκρυ. Και αυτό είναι επειδή συνειδητοποιείς ότι έχεις νιώσει χαρά.

Αυτός ο μήνας στο βουνό, είναι είτε ένα διάλειμμα από τον έξω κόσμο, είτε το πώς θα θέλαμε να ζούμε πραγματικά σε αυτόν. Όπως και να' χει, μάλλον μετρημένες στα δάχτυλα είναι οι φορές που βιώνει στη ζωή του ένας άνθρωπος κάτι ανάλογο. Μια πραγματική εμπειρία.

Μάριος Ελέζι

όσο υπάρχει φροντίδα υπάρχει ελπίδα

Μετά από δυο κατασκηνωτικές περιόδους στις οποίες έλαβα μέρος ως εθελόντρια στην κατασκήνωση Χαρούμενα Παιδιά, ήρθε η ώρα να μοιραστώ μαζί σας το πώς ξεκίνησαν όλα.

Ένα περιοδικό, που βρήκα στο χώρο της εργασίας μου, τράβηξε την προσοχή μου. Καθώς το ξεφύλλιζα και διάβαζα κάποιες σελίδες, κατάλαβα πως έχει να κάνει με μια κατασκήνωση για παιδιά και με εθελοντική δράση. Η αλήθεια είναι πως πάντα μου άρεσε να προσφέρω και επιθυμούσα να πάρω μέρος σε τέτοιες δράσεις. Έτσι, χωρίς να χάσω χρόνο πληροφορήθηκα για τη συγκεκριμένη κατασκήνωση από την Μαρία Ντάρδα, η οποία και είχε φέρει το περιοδικό στο χώρο της εργασίας μου. Η ίδια, εξάλλου, για πολλά χρόνια ήταν μέλος της ομάδας εθελοντών. Εκείνη μοιράστηκε μαζί μου τις εμπειρίες της και μου είπε για το πόσο καλά περνάνε τα παιδιά, αλλά μου παρουσίασε και όλο το θετικό κλίμα.

Κάπως έτσι έκανα και εγώ όλες τις απαραίτητες ενέργειες και με ιδιαίτερη χαρά πληροφορήθηκα, ότι τελικά με δέχτηκαν! Από την πρώτη συγκέντρωση μου έκανε εντύπωση πόσοι νέοι άνθρωποι είχαν έρθει με όρεξη και κέφι, ανυπομονώντας να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στα μικρά παιδιά. Στόχος τους ήταν, με αγάπη και διάθεση προσφοράς, να χαρίσουν για άλλη μια φορά ξένοιαστες και αξέχαστες διακοπές σε ένα μαγικό μέρος, στη φύση, μακριά από τη φασαρία της πόλης, χωρίς κινητά τηλέφωνα και διαδίκτυο, αλλά με παιχνίδια και πολλές δραστηριότητες.

Η δική μου εθελοντική δράση ήταν στην κουζίνα, όπου και δούλευα με ανθρώπους από διαφορετικές χώρες. Η συνεργασία μας ήταν άψογη. Η διαφορετική γλώσσα δεν μας εμπόδιζε καθόλου να συνεννοηθούμε. Τι χαρά νοιώθαμε όταν τελείωνε η βάρδια και όλα είχαν πάει τέλεια! Όμως η κατασκήνωση είχε και διασκέδαση, όπως τις βραδιές στο θέατρο, όπου μικροί και μεγάλοι μαζευόμαστε και απολαμβάνουμε κάποια θεατρική παράσταση. Στα αυτιά μου ηχούν ακόμα οι “κραυγές”, μια πολύ ωραία στιγμή της κατασκηνωτικής ζωής, όπου όλοι μαζεύονταν γύρω από τη σημαία και κάθε ομάδα βροντοφώναζει το όνομά της. Αν με ρωτήσετε, ωστόσο, για την πιο συγκινητική στιγμή της ημέρας, θα σας μιλήσω για το κλείσιμο της μέρας, όταν όλοι ανηφορίζαμε μέχρι το εξωκκλήσι και λέγαμε τη βραδινή προσευχή. Αλλά θα σας μιλήσω και για το τραπέζι, όπου όλοι καθόμαστε ενωμένοι σαν μια οικογένεια. Και φυσικά χαίρομαι κάθε φορά που έβλεπα τα παιδιά να απολαμβάνουν τα παιχνίδια και τις διάφορες δραστηριότητες. Θυμάμαι τα πρόσωπά τους να φωτίζονται, όταν άκουγαν ότι στην τραπεζαρία τους περιμένει το αγαπημένο τους φαγητό, ή τη χαρά τους όταν ζητούσαν και βέβαια έπαιρναν δεύτερη μερίδα!

Προσωπικά κρατάω στη μνήμη μου και στην καρδιά μου τις στιγμές έξω από το εξωκκλήσι, να κάθομαι στο παγκάκι με κάποιο βιβλίο και να χάνομαι στις σελίδες του με το άκουσμα και το τιτίβισμα των πουλιών, το θρόισμα των δέντρων και την μυρωδιά των πεύκων. Ένωθα τόσο χαρούμενη και γαληνεμένη! Κάπως έτσι κυλούσαν οι μέρες μου στην κατασκήνωση. Όταν οι μέρες έφταναν στο τέλος, ένιωθα γεμάτη όμορφες εμπειρίες, που θα με συνόδευαν όλους τους μήνες που θα ακολουθούσαν μέχρι να βρεθώ ξανά στο όμορφο αυτό μέρος με τους υπέροχους ανθρώπους του. Αυτό είναι μια υπόσχεση.

Χαρούμενα παιδιά, χαρούμενα νιάτα, γιατί όσο υπάρχει αγάπη και φροντίδα για αυτά, τόσο υπάρχει ελπίδα για έναν καλύτερο κόσμο...

Dear Kataskinosi

Είμαι ένας άνθρωπος που του αρέσει πολύ να συναναστρέφεται με κόσμο, δηλαδή είμαι αρκετά εξωστρεφής και πάντα φροντίζω τους γύρω μου. Όταν έφτασα στην Ελλάδα, και συγκεκριμένα στην κατασκήνωση, ένιωσα πολύ όμορφα γιατί όλοι, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, με υποδέχτηκαν με ένα μεγάλο χαμόγελο και ένα θερμό καλωσόρισμα.

Ήμουν στην ομάδα της κουζίνας, κυρίως μαζί με άλλους ξένους εθελοντές, και ήμουν τόσο χαρούμενος που μαγειρεύα για όλους τους υπόλοιπους εθελοντές, τα παιδιά και τους νέους. Απόλαυσα την κατασκήνωση στο έπακρο, περνώντας χρόνο με τους άλλους και μοιραζόμενος όμορφες στιγμές και υπέροχες συζητήσεις. Το αστείο είναι πως δεν το έχω και πολύ με τις ξένες γλώσσες, αλλά ακόμα και τα παιδιά προσπαθούσαν να επικοινωνήσουν μαζί μου με διάφορους τρόπους, όπως με νοήματα.

Μου άρεσε πολύ να είμαι με τα παιδιά κάνοντας πλάκα μαζί τους και παίζοντας πολύ ποδόσφαιρο. Τον τελευταίο καιρό, συνηθίζω να μοιράζομαι αυτή την εμπειρία με τους φίλους μου και δεν μπορώ να σταματήσω να μιλάω για όσα έζησα στην κατασκήνωση. Θυμάμαι την κατασκήνωση με πολλή αγάπη. Ήταν τόσο σημαντική για εμένα, που προσπαθώ να μάθω ελληνικά και να επιστρέψω κάποια άλλη χρονιά!

Σίγουρα ήταν μια καταπληκτική εμπειρία, που όλος ο κόσμος θα έπρεπε να ζήσει.

Angelo Martinez, Μεξικό

Ο καιρός που πέρασα στην κατασκήνωση ήταν πάρα πολύ ωραίος! Γνώρισα πολλούς καλούς ανθρώπους και έχω πολλές αναμνήσεις. Η δουλειά ήταν μια χαρά, ήταν διασκεδαστική, είχε πλάκα. Έξω από την κουζίνα παίζαμε πολύ με τα παιδιά. Ήταν μια πραγματικά ωραία εμπειρία, που τη συστήνω ανεπιφύλακτα!

Jennifer Heinze, Γερμανία

Με λένε Kuba, και πέρσυ είχα το προνόμιο να είμαι εθελοντής στην κατασκήνωση. Ήταν πραγματικά ξεχωριστή εμπειρία. Σε λίγο περισσότερο από μία βδομάδα γνώρισα τόσους ευγενικούς και υποστηρικτικούς ανθρώπους, που με υποδέχτηκαν με ανοικτές αγκάλες. Όλοι ήταν τόσο εργατικοί, γεμάτοι με θετική ενέργεια και δημιουργικότητα σε όλα όσα έκαναν. Είμαι ευγνώμων που μπόρεσα να συνεισφέρω έστω και λίγο βοηθώντας στην κουζίνα, η οποία επίσης ήταν μια κουλ και διασκεδαστική εμπειρία. Κυρίως όμως, είχα την τιμή να υποστηρίξω μια τόσο σπουδαία πρωτοβουλία για τα υπέροχα παιδιά. Γνώριζα από πριν κάποιους από τους ανθρώπους που παρευρίσκονται στην κατασκήνωση κάθε χρόνο, όμως έφυγα με ακόμη πιο θαυμάσιες γνωριμιές. Πάντοτε αγαπούσα την Ελλάδα, ιδιαίτερα την αρχαία ιστορία της, όμως αυτή η κατασκήνωση με δίδαξε ότι, ακόμη κι αν δεν είμαι ο Σωκράτης, μερικές φορές η μεγαλύτερη σοφία έρχεται με το να μοιράζεσαι μερικά γέλια και ένα καλό γεύμα με υπέροχους ανθρώπους. Ελπίζω να μπορώ να επιστρέψω την επόμενη φορά,

Efharisto!!!

Yakub Kewin Bartuzel, Πολωνία

Ένα καλοκαίρι αλληλεγγύης

Μπορεί να είναι λιγάκι δύσκολο να θυμηθείς τι συνέβη πριν από μήνες, και ακόμα περισσότερο το πώς ένιωθες. Η κατασκήνωση ήταν ένα μέρος για το οποίο άκουγα αρκετά χρόνια, αλλά δεν του είχα δώσει και πολλή σημασία. Ζω στη Σεβίλλη, η οποία τα καλοκαίρια φτάνει στους 45 βαθμούς οπότε, όπως είναι αναμενόμενο, όσοι από εμάς μπορούμε, βρίσκουμε έναν τρόπο να το σκάσουμε από την πόλη. Τα τελευταία χρόνια τα καλοκαίρια μου ήταν όλα διαφορετικά μεταξύ τους. Το ένα στο Βερολίνο, το επόμενο σε ένα νησί της Κροατίας. Γύρω στα τέλη Μαΐου που προσπαθούσα να δω πως θα εγκαταλείψω την πόλη θυμήθηκα τους φίλους μου στην Αθήνα και το πώς έλαμπαν τα πρόσωπά τους, όποτε ανέφεραν την Κατασκήνωση. Το είδα σαν μια ευκαιρία να κάνω κάτι διαφορετικό, κάτι που δεν είχα ξανακάνει ποτέ. Είμαι δάσκαλος, αλλά σπάνια διδάσκω παιδιά κάτω των 13 ετών. Έγραψα στη φίλη μου και μου απάντησε εξηγώντας μου όσο το δυνατόν λιγότερα, αλλά δελεάζοντάς με να ρισκάρω, να βουτήξω μέσα σε αυτό, "μην το σκέφτεσαι, θα δεις πώς θα σε επηρεάσει μετά"... και ενέδωσα. Είπα "γαμώτο, γιατί όχι;", Ιούλιος στην κατασκήνωση.

Τι στο καλό έκανα πηγαίνοντας να δουλέψω εθελοντικά σε μια κουζίνα όλη μέρα και να περάσω το καλοκαίρι μου σε ένα δομημένο περιβάλλον για μη προνομιούχα παιδιά; Τι μπορούσα να προσφέρω; Σε τι θα μπορούσε αυτό το άτομο να βοηθήσει, να επικοινωνήσει, να μοιραστεί, με παιδιά που μιλάνε άλλη γλώσσα και ζουν σε έναν διαφορετικό κόσμο;

Έφτασα. Δύο μέρες στήσιμο της κατασκήνωσης. Η δεκτικότητα απέναντι σε νέα πρόσωπα, μουσικούς, δασκάλους, αρχιτέκτονες, ανθρώπους με άγνωστα επαγγέλματα. Όλα ήταν τέλεια για κάποιες στιγμές. Ας χτίσουμε την ουτοπία χωρίς θεατές.

Ένας υπερβολικά μεγάλος αριθμός προσώπων εμφανίστηκε στην κουζίνα, κάποια καινούργια, κάποια βετεράνοι. Στην αρχή πελάγωσα. Έπειτα με κυρίευσε μια παράξενη αίσθηση γαλήνης, μια ηρεμία που αιωρούνταν πάνω από ένα αβέβαιο καλοκαιρινό αεράκι, που μου επέτρεπε να κοιμάμαι ανενόχλητος από τις ανησυχίες που έπαιζαν κουτσό στο κεφάλι μου.

Το καμπανάκι χτυπούσε, νωρίς, κάθε μέρα, αδυσώπητα. Ωρα για δουλειά, σκέφτηκα, οι ομάδες πρέπει να υπέφεραν πολύ περισσότερο από εμένα. Κι όμως, διατηρούσαν έναν σταθερό ρυθμό, μην επιτρέποντας στην έλλειψη ξεκούρασης να μειώσει την αφοσίωσή τους. Τα πρωινά ήταν σκληρά, τα απογεύματα είχαν τουλάχιστον λίγη ξεκούραση, και οι νύχτες δεν μετρούσαν κάτω από τους αστερισμούς. Ήταν μόνο 21 μέρες. Οι σαλάτες ήταν 3 ντομάτες, μισή πράσινη πιπεριά, μισό αγγούρι, 15 ελιές, λίγο κόκκινο κρεμμύδι, ρίγανη, ελαιόλαδο. Η ανάγκη των πολλών γίνεται η ρουτίνα για το πλήρωμα της κουζίνας.

Μετά από μερικές μέρες, ορισμένα παιδιά έγιναν δεκτικά απέναντι σε εμάς, τους μάλλον περίεργους ξένους. Ίσως από ενδιαφέρον, ίσως από περιέργεια, ίσως από παραίτηση, ποιος ξέρει; Υπήρχε, όμως, μια σύγκλιση υποχρέωσης, ανάγκης, παρορμήσεων και νωχελικής απορίας. Το να μπορείς να ανοιχτείς μιλώντας μια διαφορετική γλώσσα είναι πάντα ένα επίπονο έργο. Ίσως οι διεθνείς εθελοντές να μην κα-

ταλάβαιναν τι συνέβαινε, ίσως να είχαν την ιδέα ότι θα περάσουν ένα καλοκαίρι στην τουριστική Ελλάδα, ή να μην είχαν ιδέα τι σημαίνει αλληλεγγύη. Η Κατασκήνωση ήταν ένας παράξενος παραλληλισμός με άλλους τύπους συλλογικών κινήσεων αλληλεγγύης στα οποία είχα συμμετάσχει. Αναρχικές συλλογικές κουζίνες, έρανοι, συγκέντρωση χρημάτων κ.λπ.

Μας παρότρυναν να παίξουμε και στο θέατρο. Αυτό, για μένα, ήταν το πιο δύσκολο πράγμα, που θα μπορούσαν να μου ζητήσουν. Ως ένα σχετικά δειλό, αλλά ταυτόχρονα ανοιχτό και δεκτικό άτομο, ένιωσα το βάρος της πίεσης να ταιριάζω και ταυτόχρονα να διατηρήσω την ενήλικη σοβαρότητά μου. Πιστεύω ότι η μόνη πτυχή της Κατασκήνωσης για την οποία μετανιώνω ήταν το γεγονός, ότι δεν μπόρεσα να αφεθώ και να βουτήξω στους ρόλους... το εγώ νίκησε την απαίτηση της στιγμής... ένα «τι θα γινόταν αν», «τι θα μπορούσα να είχα κάνει», «τι έπρεπε να είχα κάνει»...

Εκείνοι που με είχαν παρασύρει να κάνω εθελοντισμό, με είχαν αφήσει στο απόλυτο σκοτάδι σχεδόν για κάθε πτυχή της Κατασκήνωσης. Το άγνωστο σε οδηγεί να χαράξεις το δικό σου μονοπάτι, καθοδηγώντας σε στο να είσαι ανοιχτός και δεκτικός, να στηρίζεις στους άλλους για να φέρεις εις πέρας ένα έργο που, όσο δύσκολο κι αν φαίνεται, ουσιαστικά συνοψίζεται στο να αφήνεται και να μπαίνεις στον κόσμο που σε περιβάλλει, που σε φωνάζει, που περιμένει, που προσδοκά μια απλή ευκαιρία να μπεις στον κόσμο των γύρω σου, να προσαρμοστείς, να υποσχεθείς, να βρεις τον εαυτό σου μέσα στο συλλογικό.

Πώς μπορεί κανείς να υπεραναλύει αυτό που μόλις είχε περάσει;;; Πάλεψα, συγκρούστηκα, αναμετρήθηκα, αποδέχτηκα αυτό που είχε συμβεί. Υπήρχε μια έντονη αίσθηση ηρεμίας που διαπερνούσε το μυαλό μου. Το πρώτο πράγμα που σκέφτηκα ήταν αν θα επέστρεφα ή όχι. Μπορώ να πω, ξεκάθαρα και αληθινά, ότι μου λείπει η Κατασκήνωση.

Bruno Toscano, Ιταλία, Ισπανία, ΗΠΑ

Πόσο έχει αλλάξει η Κατασκήνωση τη ζωή μας;

Επιμέλεια
Κατερίνα Τζινίδη

Ας αναλογιστούμε τους εαυτούς μας πριν και μετά την απόφαση να ανέβουμε στο βουνό για την πρώτη μας κατασκηνωτική περίοδο. Πόσο έχει αλλάξει ο τρόπος σκέψης μας, η καθημερινότητά μας, η ματιά που βλέπουμε τον κόσμο;

Πριν γνωρίσω την κατασκήνωση σαν μέρος, άρχισα να γνωρίζω τους ανθρώπους της, και ήταν αυτοί, και τα πράγματα που κάνουν, που με διάφορους και πολλούς τρόπους έχουν αλλάξει τη ζωή μου. Οι άνθρωποι της κατασκήνωσης είναι κοινότητα που είναι παρούσα στα μικρά και στα μεγάλα της καθημερινότητας, όχι μόνο τον Ιούλιο, αλλά ολόκληρο τον χρόνο.

Τα αμάξια της μας έχουν πολλές φορές βοηθήσει σε μετακομίσεις, ή μεταφορές αντικειμένων μέσα στην πόλη, που γίνονται απίστευτα δύσκολη υπόθεση, αν δεν έχεις το κατάλληλο όχημα. Ακόμη, η κοινότητά μας γίνεται συχνά αφορμή για φανταστικές εκδρομές σε βουνά, σε κάποιο εξοχικό σπίτι που κάποιος μπορεί να είχε και που μας χώρεσε όλους. Σε αυτές τις εκδρομές, που θα έχουν σίγουρα κάποια πεζοπορία ή κανό, και πανέμορφα τοπία, το φαγητό μοιράζεται σε όλους, όλοι θα φέρουν και όλοι θα μοιράσουν.

Η κατασκήνωση μου γνώρισε ανθρώπους με τους οποίους κάνουμε πράγματα μαζί-ακόμη και τις τωρινές μου συγκατοίκους, που δεν είναι απλά παρέα, είναι συγκρότηση πραγματικής συλλογικής ζωής.

Οι μέρες άδειας που χρειάζεται να ζητήσω πλέον από τη δουλειά, δεν είναι ποτέ αρκετές, αλλά όταν τις ζητάω ξέρω ότι δεν θα ήθελα να κάνω τίποτα άλλο στη θέση τους.

Είναι από τα πράγματα που νοιώθω σίγουρη ότι θέλω να είναι στη ζωή μου και να είμαι κομμάτι τους.

Μαρία Δραγανούδη

Φέτος ανέβηκα στην κατασκήνωση, θέλοντας να κάνω ένα διάλειμμα από την καθημερινότητά μου. Πριν πάω, τα πράγματα γύρω μου τα έβλεπα με το φαινεσθαι και όχι με το είναι. Όταν ανέβηκα πάνω ένιωσα ένα κλίμα τόσο ζεστό, που με έκανε να νιώθω ο εαυτός μου κάθε μέρα. Τις μέρες που ήμουν πάνω ένιωθα λες και ήμουν σε αυτόματο πιλότο, και ήταν ωραίο. Γνώρισα ανθρώπους που αλληλοβοηθούνται πραγματικά, δεν υπάρχει το «εγώ», παρά μόνο το «εμείς». Μέσα σε τρεις εβδομάδες ο τρόπος που βλέπεις τα πράγματα αλλάζει, αρκετός χρόνος για να το καταλάβεις, αλλά λίγος για να το χορτάσεις...

Νίκος Χανάς

Στο μυαλό μου, η ζωή χωρίζεται σε 4 βασικές χρονολογικές περιόδους: στην παιδική ηλικία, τον εφηβικό εφιάλτη και την ενήλικη ζωή -πριν και μετά την κατασκήνωση.

Η απόφαση να συμμετέχω σε αυτή την μικρή κοινότητα έφερε πολλές αλλαγές που είναι πλέον συνυφασμένες με την ύπαρξή μου. Οι πιο εγκάρδιοι και αγαπημένοι φίλοι, είναι πλέον οι φίλοι που έκανα στην κατασκήνωση. Έχουν όλοι κάτι κοινό, που δεν μπορώ ακριβώς να εξηγήσω και που πιθανολογώ ότι είναι ο λόγος που τους ωθεί να δίνουν το παρόν στις δράσεις της ξανά και ξανά. Έμαθα να βλέπω τον κόσμο με λίγη περισσότερη κατανόηση, όπως οφείλεις να αντικρύξεις ένα παιδί. Ένωσα ελευθερία και ασφάλεια να τραγουδήσω με την κιθάρα μου για πρώτη φορά μπροστά σε κόσμο, και πλέον η μουσική είναι αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής μου.

Για όλα αυτά και για πολλά περισσότερα, είμαι πολύ ευγνώμων για τον κόσμο που δομούμε μόνοι μας από την αρχή κάθε Ιουλίου και που, χωρίς να το καταλάβουμε, έχει γίνει νόημα και τρόπος ζωής.

Κατερίνα Τζινίδη

Περίπου πέντε χρόνια πριν, γνώρισα την κατασκήνωση με παρότρυνση ενός φίλου μου. Με ενθουσίασε ο σκοπός της και οι αληθινοί της άνθρωποι και το καλοκαίρι του '22 ανέβηκα για πρώτη φορά στο βουνό για 5 μέρες. Τουλάχιστον αυτό νόμιζα, γιατί παρά τον δισταγμό μου γρήγορα κατάλαβα πως στην κατασκήνωση, την ίδια στιγμή που προσφέρεις στα παιδιά, ζεις και μια πρωτόγνωρη εμπειρία, και τελικά έμεινα μέχρι το τέλος. Βίωσα πως είναι να δίνεις αγάπη σε παιδιά που τόσο την λαχταρούν αλλά και πολύ γέλιο και παιχνίδι κάνοντάς με να νιώθω και εγώ και πάλι παιδί. Μετά από τέσσερις Ιουλίου στην κατασκήνωση, νιώθω ευγνώμων, όχι μόνο για το σκοπό που μου έδωσε στη ζωή, αλλά και για το σημαντικό της έργο από σημαντικούς ανθρώπους που τους λέω φίλους.

Χάρης Μανεάδης

Όσα δένουν εμάς, τους εθελοντές της κατασκήνωσης, ξεκινούν από την χαρά της προσφοράς στα παιδιά, αλλά εκτείνονται σε ένα δίκτυο σχέσεων, συναισθημάτων και εμπειριών που είναι δύσκολο να περιγράψεις σε κάποιον, που δεν το έχει ζήσει. Είμαστε παρόντες, χρόνο με τον χρόνο, και συνδιαμορφωνόμαστε σε ανθρώπους διαφορετικούς απ'ό,τι ξεκινήσαμε.

Προσωπικά, οι κατασκηνωτικές αποσκευές μου είναι γεμάτες πολύτιμα ενθύμια: Παιδικότητα που δεν ήξερα πόσο ανάγκη την είχα. Κατανόηση όταν δεν ήμουν ο καλύτερος εαυτός μου. Βήμα όταν ήθελα να μιλήσω. Ανθρώπους που εκτιμώ. Φίλους που αγαπώ. Χαμόγελα στην χαρά μου, αγκαλιές στην λύπη μου. Γέλιο και την ικανοποίηση πως μπορώ να είμαι στ' αλήθεια χρήσιμη. Πίστη πως ό,τι έχουμε είναι ο ένας τον άλλο. Την μοναδική ασφάλεια που αισθάνεσαι ανάμεσα σε ανθρώπους που μοιράζεστε τις ίδιες αξίες. Ύπνο κάτω από τα αστέρια, με μια κιθάρα να ακούγεται στο βάθος. Ένα μαγικό μέρος, όπου δεν νιώθεις ποτέ μόνη σου.

Όσα χρόνια κι αν περάσουν, η κατασκήνωση πάντα θα μου έχει δώσει περισσότερα απ'ό,τι θα καταφέρω ποτέ να της δώσω.

Αρτεμις Πατσαούρα

Μαζί στο παιχνίδι μόνοι στην επιστροφή;

Κάθε καλοκαίρι στην κατασκήνωση, για λίγες μόνο ημέρες, η καθημερινότητα όλων μας αλλάζει ριζικά. Μικροί και μεγάλοι τρώμε στο ίδιο τραπέζι, παίζουμε με τα ίδια παιχνίδια και κοιμόμαστε σε ίσα κρεβάτια, κάτω από τον ίδιο έναστρο ουρανό. Η ζωή στο βουνό οργανώνεται γύρω από ένα κοινό πρόγραμμα, με κοινές ευθύνες και κοινές στιγμές. Για λίγες εβδομάδες, η κοινωνική προέλευση δεν καθορίζει τη θέση κανενός και όλα μοιάζουν απλά, σχεδόν αυτονόητα. Κι όμως, αυτή η απλότητα είναι αποτέλεσμα ενός ιδιαίτερα περίπλοκου κοινωνικού μηχανισμού.

Η θεωρητική σκέψη του Foucault για τους «άλλους τόπους» μας βοηθά να κατανοήσουμε αυτή τη συνθήκη, όχι ως ουτοπία, αλλά ως πραγματική δυνατότητα. Η κατασκήνωση βρίσκεται εκτός των καθημερινών κοινωνικών δομών και λειτουργεί με τρόπους, που είναι ξένοι προς τις συμβατικές κοινωνικές ιεραρχίες και κανονικότητες. Οι ρυθμοί επιβραδύνονται, οι απαιτήσεις μετατοπίζονται και οι ρόλοι επαναπροσδιορίζονται. Το παιδί δεν αξιολογείται με βάση τις επιδόσεις του, ούτε φέρει στο προσκήνιο την οικονομική ή οικογενειακή του κατάσταση. Αναγνωρίζεται πρωτίστως ως μέλος της ομάδας.

Η εμπειρία αυτή αποκτά ιδιαίτερη σημασία, όταν σκεφτούμε, ότι τα παιδιά δεν ξεκινούν από το ίδιο σημείο. Κάποια προέρχονται από σταθερά και υποστηρικτικά περιβάλλοντα, ενώ άλλα μεγαλώνουν σε συνθήκες οικονομικής πίεσης, αβεβαιότητας ή ιδρυματικής φροντίδας. Αυτές οι διαφορές δεν είναι ορατές στο παιχνίδι ή στη βραδινή συζήτηση. Γίνονται όμως αισθητές τη στιγμή της επιστροφής. Η κατασκήνωση τελειώνει, και κάθε παιδί επανέρχεται σε μια διαφορετική κοινωνική πραγματικότητα. Ακριβώς γι' αυτό, η περίοδος της συνύπαρξης στο βουνό δεν είναι απλώς διάλειμμα αναψυχής. Όταν ένα παιδί, που έχει συνηθίσει να ορίζεται από ελλείψεις ή περιορισμούς, βιώνει σχέσεις όπου η συμμετοχή του θεωρείται δεδομένη και αναγκαία, διαμορφώνει μια διαφορετική εικόνα για τον εαυτό του. Δεν είναι «ωφελούμενος», ούτε ένας παθητικός αποδέκτης εντολών, αλλά είναι φίλος, συμπαίκτης και συνοδοιπόρος, είναι δηλαδή ενεργό μέλος της ομάδας. Αυτή η μετατόπιση, έστω και προσωρινή, ενισχύει την αίσθηση αυτενέργειας και αξιοπρέπειας, επηρεάζοντας όχι μόνο τα παιδιά αλλά και τους ίδιους τους εθελοντές.

Η κατασκήνωση λειτουργεί ως μικρογραφία μιας άλλης κοινωνικής οργάνωσης. Η καθημερινότητα βασίζεται στη συνεργασία, το φαγητό μοιράζεται, οι δραστηριότητες υλοποιούνται συλλογικά και οι δυσκολίες αντιμετωπίζονται από κοινού. Η αλληλεγγύη δεν παρουσιάζεται ως ηθική υποχρέωση προς τον «λιγότερο τυχερό», αλλά ως προϋπόθεση ομαλής συνύπαρξης. Σε ένα περιβάλλον όπου η επιτυχία δεν μετριέται ατομικά αλλά βιώνεται συλλογικά, τα παιδιά μαθαίνουν ότι η δύναμη της ομάδας δεν μειώνει το άτομο αλλά, αντιθέτως, το ενισχύει.

Μπορεί η εμπειρία αυτή να μην ακυρώνει τις κοινωνικές ανισότητες, ωστόσο τις καθιστά ορατές μέσα από την αντίθεσή τους, όπως ακριβώς ένας φάρος φωτίζει τα βράχια για να υποδείξει τους κινδύνους που υπάρχουν στο σκοτάδι. Αν λοιπόν, μπορεί να υπάρξει ένας χώρος όπου η ισότητα βιώνεται ως κανονικότητα, έστω και για λίγες εβδομάδες, τότε η ανισότητα της υπόλοιπης χρονιάς μας φαντάζει όλο και πιο αφύσικη. Η συμβίωση στην κατασκήνωση αποδεικνύει, ότι οι σχέσεις μπορούν να οργανωθούν διαφορετικά. Επομένως, το ερώτημα που ανακύπτει δεν είναι αν αυτό είναι εφικτό, αλλά γιατί παραμένει περιορισμένο χρονικά και τοπικά.

Η επιστροφή από το βουνό σηματοδοτεί σίγουρα το τέλος μιας περιόδου, αλλά όχι απαραίτητα και το τέλος της εμπειρίας. Τα παιδιά μεταφέρουν μαζί τους τις φιλίες, τις αναμνήσεις, και την αίσθηση του ανήκειν. Για κάποια, αυτή η μνήμη λειτουργεί ως αντίβαρο στις δύσκολες συνθήκες, που βιώνουν κατά τη διάρκεια της υπόλοιπης χρονιάς. Για άλλα, η μνήμη λειτουργεί ως υπενθύμιση, ότι η ζωή δεν χρειάζεται να δομείται αποκλειστικά γύρω από τον ανταγωνισμό και την ιεραρχία.

Η κατασκήνωση «Χαρούμενα Παιδιά-Χαρούμενα Νιάτα» δεν είναι απλώς ένας τόπος καλοκαιρινής ξεγνοιασιάς. Είναι ένα πεδίο όπου δοκιμάζονται στην πράξη αξίες, όπως η αλληλεγγύη, ο σεβασμός και η αμοιβαιότητα. Η σημασία της δεν εξαντλείται στη χαρά των ημερών που περνούν, αλλά στην εμπειρία ότι μια διαφορετική μορφή συλλογικής ζωής και δράσης είναι δυνατή. Και όσο αυτή η εμπειρία παραμένει ζωντανή, το ίδιο ζωντανή παραμένει και η δυνατότητα να διεκδικηθεί πέρα από τα όρια του βουνού.

Μαρία Βυργιώτη

Surf-ink... και AI

AI, artificial intelligence ή τεχνητή νοημοσύνη ακούγεται παντού, φαίνεται να συνδυάζεται με τα πάντα και, θέλουμε δε θέλουμε, κάπου την έχουμε συναντήσει! Ίσως να τα έχουμε μπερδεμένα για αυτό θα προσπαθήσω να μαζέψω τα βασικά και να πω και λίγο την αποψάρα μου!

LLM (Large Language Model / Μεγάλα Γλωσσικά Μοντέλα): Αυτό που οι περισσότεροι αναγνωρίζουν σήμερα ως AI, είναι ένα πρόγραμμα το οποίο έχει τροφοδοτηθεί με πάρα πολλά κείμενα και όταν το “ρωτήσουμε” κάτι, με ένα σύντομο κείμενο (prompt), βάσει των πληροφοριών που έχει, υπολογίζει την πιο ταιριαστή πιθανή ακολουθία λέξεων και μας απαντά.

Training: Ένα AI μοντέλο μαθαίνει βλέποντας πολλά παραδείγματα δεδομένων, κάνοντας προβλέψεις και διορθώνοντας τα λάθη του κάθε φορά. Με πολλές επαναλήψεις, οι προβλέψεις του βελτιώνονται.

GPT (Generative Pre-trained Transformer): Το **pre-trained** σημαίνει ότι το μοντέλο έχει ήδη εκπαιδευτεί με **πολλά δεδομένα** πριν το χρησιμοποιήσουμε. Πρόκειται για ένα είδος **LLM**, το οποίο δημιουργεί **κείμενο** προβλέποντας ακολουθίες λέξεων με βάση όσα έμαθε κατά την εκπαίδευσή του.

Φούσκα: Η **φούσκα του AI** αναφέρεται στον υπερβολικό **ενθουσιασμό και τις προσδοκίες κέρδους** γύρω από την τεχνολογία. Σήμερα η προοπτική ή η υπόσχεση της TN, αρκεί για να ανεβάσει την **“αξία”** εταιρειών. Αν οι προσδοκίες αποδειχθούν υπερβολικές, η αξία μπορεί να πέσει απότομα και να χαθούν πόροι και εργατώρες, και τις συνέπειες να τις επωμιστούν εκείνοι που την πληρώνουν πάντα.

Ψευδαισθήσεις (hallucinations) στην **AI** είναι οι λάθος απαντήσεις που φαίνονται σωστές. Ένα LLM δεν έχει πραγματική κατανόηση της ερώτησης, απλώς προβλέπει ένα συνδυασμό λέξεων που ταιριάζουν σαν απάντηση. Έτσι καταλήγει να απαντά με κάτι που αν και διαβάζεται, δεν βγάζει πραγματικά νόημα.

Slop: Λέμε **AI slop** το μαζικό **χαμηλής ποιότητας περιεχόμενο** που παράγεται από **AI** χωρίς έλεγχο ή επιμέλεια. Συχνά **περιέχει λάθη ή hallucinations**, και αν καταλήξει να χρησιμοποιηθεί ξανά για **εκπαίδευση μοντέλων**, μπορεί να οδηγήσει σε **όλο και χειρότερη ποιότητα αποτελεσμάτων**.

AI-Bias: Προκατάληψη ή Μεροληψία είναι ό,τι πιο ανθρώπινο έχει το AI και δεν είναι γιατί το AI αποκτά ανθρώπινα χαρακτηριστικά ή νοημοσύνη, απλά έχει να κάνει με το ποιός του δίνει τα αρχικά δεδομένα και τι βασικούς κανόνες του έχει επιβάλει. Αν τα δεδομένα είναι μεροληπτικά, τότε και οι **απαντήσεις του μοντέλου** θα είναι μεροληπτικές. Για παράδειγμα, αν ένα **AI** εκπαιδευτεί κυρίως με δεδομένα που λένε πάρα πολλές φορές ότι μια ομάδα ανθρώπων είναι καλύτερη σε κάτι, θα καταλήξει να απαντά ότι αυτή η ομάδα είναι **πάντα η καλύτερη**, ακόμη κι αν αυτό **δεν είναι αλήθεια**. Στις περισσότερες περιπτώσεις γίνεται σκόπιμα και είναι απόφαση της εταιρείας στην οποία ανήκει και παρέχει το μοντέλο.

Το **AGI (Artificial General Intelligence)** είναι μια μορφή **τεχνητής νοημοσύνης** που θα μπορεί πραγματικά να σκέφτεται, να μαθαίνει και να λύνει διαφορετικά προβλήματα, όπως ένας άνθρωπος, ακόμα και αν δεν έχει τα δεδομένα και τις λύσεις από πριν. Αυτό σήμερα δεν υπάρχει ούτε φαίνεται να είμαστε κοντά σε κάτι τέτοιο.

Τι από τα παραπάνω έγραψα εγώ και τι το AI δεν έχει σημασία, γιατί απλώς παρουσιάσα σύντομους και εύκολα προσβάσιμους ορισμούς, όμως την ανθρώπινη νότα θα την καταλάβατε.

Οι ειδικοί, συνήθως κάτοχοι μεγάλων εταιρειών που παράγουν μοντέλα TN ή hardware στο οποίο τρέχουν τα μοντέλα, κάνουν δηλώσεις που

επηρεάζουν μέσω των χρηματιστηρίων τους πάντες. Πριν πανικοβληθούμε, ας δούμε αν αυτό που λένε ισχύει ή απλώς τους αποφέρει κέρδη να το πουν!

Θα μείνουμε όλοι χωρίς δουλειά; Δεν νομίζω α) τα ρομπότ, τα AI και οι μηχανές μπορούν να αυξήσουν αλλά όχι να παράξουν υπεραξία και αυτό το σύστημα το χρειάζεται, αλλιώς δεν θα υπάρχει. β) Άσκοπες και μη βελτιστοποιημένες εργασίες και ρόλοι υπήρχαν και θα υπάρχουν και γενικά δεν διαφαίνεται κάποια γενικευμένη διάθεση να βελτιωθεί η ζωή όλων μας ταυτόχρονα. Σίγουρα θα διαταραχθούν αυτά που ξέρουμε σαν εργασίες, αλλά αυτό έχει να κάνει περισσότερο με τον τυχοδιωκτισμό των εργοδοτών και την έλλειψη ελέγχου τους και λιγότερο με την απόδοση του AI σε “απλές” δουλειές.

Θα μπορούμε να καταλάβουμε τι είναι πραγματικό και τι όχι; Θα δυσκολευόμαστε περισσότερο αλλά η ανάγκη για εξακρίβωση και ο έλεγχος των στοιχείων ήταν, είναι και θα είναι ανάγκη αν θέλουμε να ξέρουμε τι μας γίνεται. Επίσης πρέπει να σημειώσουμε ότι τα εργαλεία με AI μπορούν και να βοηθήσουν την έρευνά μας κάνοντας διαφορές εργασίες πιο γρήγορα.

Θα χαθούν τέχνες ή η Τέχνη; Η τέχνη δεν χάνεται, όσο ξεκινά από την ανάγκη του ανθρώπου για έκφραση και δημιουργία. Το AI θα μας βοηθήσει να μάθουμε τέχνες, αλλά όπως και πριν αν δεν προσέχουμε τι καταναλώνουμε και αν δεν καταβάλουμε προσπάθεια για να κατανοήσουμε ένα έργο και δεν σεβαστούμε τον κόπο για τη δημιουργία του, χάσαμε. Αλλά OK, χάναμε και πριν!

Ενεργειακό & Κοινωνικό αποτύπωμα: Η TN χρειάζεται πολλούς πόρους, hardware (υπολογιστές), ενέργεια, ψύξη και χώρο. Τα **data centers**, που τρέχουν τα δισεκατομμύρια prompt μας κάθε μέρα, πληθαίνουν εκθετικά. Ως εκ τούτου, παρατηρείται έλλειμμα εξαρτημάτων όπως RAM και καρτών γραφικών, με αποτέλεσμα να τετραπλασιαζονται οι τιμές τους. Παράλληλα, οι γιγαντιαίες απαιτήσεις σε ενέργεια, δημιουργούν προβλήματα ηλεκτροδότησης, σε περιοχές που ανοίγουν data centers, αλλά και προβλήματα υδροδότησης αφού το νερό της περιοχής εκτρέπεται για την ψύξη τους. Είναι σημαντικό να το σκεφτόμαστε, όταν χρησιμοποιούμε TN για ανούσια prompts.

Η τεχνητή νοημοσύνη είναι απλά ένα κουτί που κάνει υπολογισμούς και μπορεί με πιθανότητες (μπορεί και όχι) να βρει λύσεις σε ήδη λυμένα προβλήματα. Αν το καθοδηγήσεις, μπορεί να συνδυάσει λύσεις σε κάτι “νέο”, όμως το βάρος της επαλήθευσης παραμένει πρόβλημα σου.

Αν το εμπιστευτούμε τυφλά και μετά το συνδέσουμε με ένα κανόνι, λογικά κάποια στιγμή θα μας πυροβολήσει. Η λύση είναι να μην υπάρχει το κανόνι, όχι να μην υπάρχει η TN.

Νίκος Καλλίσης

Δημήτρης Γαλάνης

και οι Δυναμικές Χαρακτικές του Φόρμες

Ο χαρακτήρας και ζωγράφος Δημήτρης Γαλάνης γεννήθηκε το 1882 στην Αθήνα. Αφήνοντας την Σχολή Μηχανικών του Πολυτεχνείου ξεκίνησε την καλλιτεχνική του καριέρα στο τμήμα ζωγραφικής του Σχολείου Καλών Τεχνών στην Αθήνα, όπου σπούδασε κοντά στον Νικηφόρο Λύτρα. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του τροφοδοτούσε εφημερίδες και περιοδικά της εποχής με σκίτσα του. Συνέχισε στο Παρίσι, όπου εγκαταστάθηκε το 1900, με σπουδές στην Ecole des Beaux Arts.

Βιοπορίστηκε για πολλά χρόνια ως σκιτσογράφος-γελοιογράφος σε εμβληματικά περιοδικά του είδους αυτού, τόσο στην Γαλλία όσο και στην Γερμανία. Για πρώτη φορά εξέθεσε στα 1904 στο Salon National και στο Salon d'Automne, ενώ έζησε σχεδόν ολόκληρη τη ζωή του στην καλλιτεχνική γειτονιά της Μονμάρτης. Στο Παρίσι σχετίστηκε με κορυφαίους καλλιτέχνες όπως οι Πικάσο, Μπρακ, Ματίς, Ντερέν, Ντυφύ, Γκρίς, Μαγιόλ και συμμετείχε μαζί τους σε ομαδικές εκθέσεις. Το 1912 συμμετείχε με έργα του στην ομάδα των κυβιστών «Χρυσή τομή» και δύο χρόνια μετά στο «Σαλόνι των Ανεξάρτητων» με τρεις χαρακτηριστικές τοπιογραφίες του.

Το 1914 κατατάχθηκε στη Λεγεώνα των Ξένων και την διετία 1916-1918 διετέλεσε διερμηνέας του γαλλικού στρατού στην Κέρκυρα.

Κατά την δεκαετία 1920-1930 εγκατέλειψε σταδιακά την ζωγρα-

φική και αφιερώθηκε σχεδόν αποκλειστικά στη χαρακτική και την εικονογράφηση βιβλίων, έχοντας στην κατοχή του την αυθεντική πρέσα του Εντγκάρ Ντεγκά. Συνεργάστηκε με διάσημους συγγραφείς όπως ο Αντρέ Μαλρώ, ο Αντρέ Ζιντ, ο Ζαν Μωρεάς, ο Πωλ Βαλερύ κ.α. για λογαριασμό σπουδαίων τυπογράφων και εκδοτικών οίκων όπως οι Editions de la Nouvelle Revue Française, Librairie Gallimard, Editions Kra, George Crès, Editions de la Pléiade. Η πρώτη έκθεσή του στην Αθήνα έγινε το 1928 στο «Ιλίου Μέλαθρον», οικία Σλήμαν, και η απήχηση της ήταν πολύ σημαντική. Τα έργα του έγιναν υποδείγματα μιας χαρακτικής τέχνης που ήταν πλέον ανεξάρτητη και είχε υποδειγματικές δυνατότητες δημιουργίας τοπικής σχολής χαρακτικής τέχνης. Το 1934, καταξιωμένος πλέον εικονογράφος, φιλοτέχνησε για την Γαλλική Δημοκρατία το διάσημο του γραμματόσημο Le Coq Gaulois (Ο γαλατικός κόκορας). Μετά την απελευθέρωση της Γαλλίας από τους Γερμανούς το 1945, εκλέχτηκε καθηγητής ξυλογραφίας στην Σχολή Καλών Τεχνών του Παρισιού όπου δίδαξε μέχρι το 1952. Την ίδια χρονιά, 1945, εκλέχθηκε ισόβιο μέλος της Γαλλικής Ακαδημίας Καλών Τεχνών. Μερικά χρόνια αργότερα, το 1950, έγινε αντεπιστέλλον μέλος της Ακαδημίας Αθηνών. Στην Ελλάδα επέστρεψε οριστικά το 1965. Απεβίωσε πλήρης ημερών ένα χρόνο αργότερα το 1966.

Σημαντικός καθηγητής της χαρακτηριστικής και παραγωγικός δημιουργός δούλεψε με αισθητική συνέπεια εμπλουτίζοντας και καθιερώνοντας με λιτότητα, ολιγοχρωμία και κορεσμένο φως, τοπία της Ελλάδας και μορφές μοντέλων εκ του φυσικού, αναδεικνύοντας με παραδοσιακή αύρα σύγχρονες πτυχές τους.

Το 1973 η γκαλερί ΩΡΑ στην Αθήνα παρουσίασε αυτόν τον διακεκριμένο εικαστικό δημιουργό με μεγάλη έκθεση χαρακτηριστικών εικονογραφήσεων του. Έργα του Γαλάνη, ζωγραφικά και χαρακτηριστικά έχουν εκτεθεί στην Ελλάδα, σε μεγάλες θεματικές εκθέσεις που έχουν διοργανωθεί στην Εθνική Πινακοθήκη, Μουσεία και Ιδρύματα τέχνης. Το ΜΙΕΤ σε συνεργασία με την Alpha Bank και χάρη στις πλούσιες συλλογές τους, τον τίμησε με μία έκδοση αναλυτικού καταλόγου «Δημήτρης Γαλάνης: Τα εικονογραφημένα βιβλία» (πλήρης καταγραφή 152 τίτλων βιβλίων και άλλων εντύπων του χρονικού διαστήματος 1904-1962). Η έκδοση αυτή, καθώς και η ομότιτλη έκθεση που διοργανώθηκε στο Μέγαρο Εϋνάρδου, κατέδειξε την μεγάλη ποικιλία και σημαντική αισθητική εμβέλεια των έργων του. Εκτέθηκαν τεκμήρια (προσχέδια, μακέτες, πλάκες χαρακτηριστικής, σημειώσεις), από το Μουσείο της Μονμάρτης, σε πτέρυγα του οποίου στεγαζόταν για περισσότερα από πενήντα χρόνια το σπίτι και το ατελιέ του.

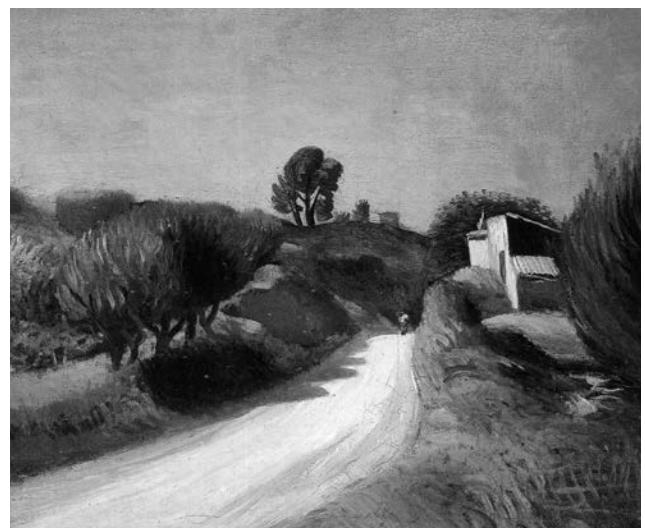
Οι Έλληνες χαρακτες που τον συνάντησαν, μαθήτευσαν και δούλεψαν κοντά του, τον θεώρησαν «πατέρα και δάσκαλο της νεοελληνικής χαρακτηριστικής», αφού μέσω του έργου του γνώρισαν την σύγχρονη ευρωπαϊκή χαρακτηριστική. Αισθητικά ο Γαλάνης επηρεάστηκε από τα διδάγματα του ιμπρεσιονισμού και την κυβιστική δομική των συνθέσεων στο χώρο, χωρίς όμως να προσχωρήσει τεχνοτροπικά στον κυβισμό ή στα άλλα ανατρεπτικά κινήματα που είχαν αναπτυχθεί στην παρισινή εικαστική σκηνή. Παρέμεινε στα πλαίσια των κλασικών δομών και αναπαραστατικών αντιλήψεων που είχε διδαχθεί στην ΑΣΚΤ, εφαρμόζοντας όμως μια ρεαλιστική ρυθμολογία των σχηματικών όγκων, με άμεσες αφαιρετικές διατυπώσεις. Έδωσε ώθηση στα χαρακτηριστικά είδη της ξυλογραφίας και της οξυγραφίας και η διδασκαλία του βασίστηκε στην επιμονή του για άρτια τεχνική επεξεργασία και την συνθετική αρμονία μορφών και περιβάλλοντος. Σε ορισμένα έργα του, ιδιαίτερα με γυναικείες φιγούρες, σε εσωτερικό ή εξωτερικό χώρο, διακρίνεται η έντονη σχέση της οπτικής του με αυτήν του ώριμου Αντρέ Ντερέν. Μια σχέση κυριολεκτικά αμφίδρομη που οι εικαστικοί καρποί της επηρέασαν αρκετούς από

τους Έλληνες καλλιτέχνες, που είχαν μεταβεί για μεταπτυχιακές σπουδές ή εργαζόντουσαν στο Παρίσι μέχρι το 1934, καθώς και όσους ήταν συντονισμένοι ιδεολογικά στην ατμόσφαιρα της επιζητούμενης ελληνικότητας. Του αισθητικού ιδεολογήματος δηλαδή που προώθησε η γενιά του 1930 σε μια προσπάθεια συγχρωτισμού και σύζευξης της παράδοσης με το μοντέρνο πνεύμα. Χαρακτηριστικά αυτής της εκφραστικής επιρροής του Γαλάνη αναγνωρίζονται σε πρώιμα έργα του Σπύρου Βασιλείου, σε έργα του Αγήνορα Αστεριάδη, του Πολύκλειτου Ρέγκου, του Νίκου Νικολάου, του Δημήτρη Πολιάση κ.α. Κατεξοχήν είναι εμφανής σε έργα της πρώιμης περιόδου του ζωγράφου Κώστα Ηλιάδη, που θεματογραφικά και τεχνοτροπικά αφομοίωσε θετικά τα μαθήματα του Γαλάνη στο Παρίσι, αν και αργότερα προσχώρησε στην αφηρημένη τέχνη και τον κονστρουκτιβισμό. Επίσης σε πολλά έργα-μελέτες του Γιάννη Τσαρούχη που τον θεωρούσε έναν από τους βασικούς δασκάλους του. Το όνομα του Γαλάνη περιλαμβάνεται σε γαλλικούς καταλόγους τέχνης και έγκριτα λεξικά, ενώ συχνά εμφανίζονται χαρακτηριστικά του σε δημοπρασίες στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Σημαντικός καθηγητής της χαρακτηριστικής και παραγωγικός δημιουργός δούλεψε με αισθητική συνέπεια εμπλουτίζοντας και καθιερώνοντας με λιτότητα, ολιγοχρωμία και κορεσμένο φως, τοπία της Ελλάδας και μορφές μοντέλων εκ του φυσικού, αναδεικνύοντας με παραδοσιακή αύρα σύγχρονες πτυχές τους. Με την τεχνική του επιδεξιότητα έδωσε στους νεότερους καλλιτέχνες της εποχής του δυνατότητες γερών εφοδίων για την τέχνη, ώστε να προχωρήσουν με αυτοπεποίθηση στην πολυμορφική μοντερνιστική κοσμογονία.

Κώστας Ευαγγελάτος

Ζωγράφος, Λογοτέχνης και θεωρητικός της Τέχνης

Θεατρικοί δρόμοι του Χένρικ Ίψεν

Ο αρχιμάστορας Σόλνες από το Θέατρο της οδού Κυκλάδων

Συναντάμε τον κεντρικό ήρωα στην αιχμή της δόξας του: αυτοδημιούργητος αρχιτέκτονας, χωρίς ωστόσο ακαδημαϊκές περγαμηνές. Καιροσκόπος επαγγελματίας, καθώς έχει παραγκωνίσει από το γραφείο του τον Κνουτ Μπρόβικ, τον άνθρωπο που τον εμπιστεύτηκε, προσφέροντάς του δουλειά. Θηριώδης και βουλιμικός για αυτοπροβολή, εφόσον εκμεταλλεύτηκε τη φωτιά που έκαψε το σπίτι της γυναίκας του, μαζί με τις δίδυμες κόρες τους. Με όλο αυτό το υπόβαθρο έχει αποκτήσει φήμη κατασκευάζοντας (ειρωνεία ή φαρισαϊσμός;) καμπαναριά.

Η ψευδεπίγραφη επιτυχία του συνδραυλίζεται από τη γνωριμία του με τη Χίλντε, τη γοητευτική υπάλληλο του γραφείου, τον ηθικό αντικατοπτρισμό του, τη Σειρήνα που τον οδηγεί, εντέλει, στον θάνατο (πνευματικό και φυσικό). Καταρχάς, η Χίλντε φέρνει στην επιφάνεια τη δίσημη φύση του Σόλνες, δεδομένου ότι στο πρόσωπό της συνυπάρχουν η ιδιοτέλεια με τις ενοχές, ο πόθος με μία συμβιβασμένη συζυγική σχέση, το «είναι» με το «φαίνεσθαι». Σε δεύτερο επίπεδο η παρουσία της αποκτά σημειολογικές προεκτάσεις, αφού επιμερίζεται στις φωνές των αδικοχαμένων κοριτσιών, διαβρώνοντας τον ταλαντευόμενο ψυχισμό του φαινομενικά κραταιού αλλά ουσιαστικά αδύναμου ήρωα. Υπό αυτό το πρίσμα, ο Γολγοθάς και το τέλος είναι προδιαγεγραμμένα και τίποτα δεν αποτελεί έκπληξη. Ο Σόλνες πεθαίνει, έχοντας φτιάξει το ψηλότερο καμπαναριό της περιοχής, την ώρα που τοποθετεί το τελευταίο κομμάτι του.

Το ερώτημα που προκύπτει είναι μήπως η παρουσία του στον κόσμο αυτό ήταν εξαρχής θνησιγενής. Στήριξε όλη του την πορεία σε μία φενάκη, σε έναν εγωπαθή προσανατολισμό, αντιμετωπίζοντας κυνικά τους γύρω του, τιμωρούμενος στο τέλος από το alter ego του.

Δέκα χρόνια μετά το ανέβασμα του Κουκλόσπιτου -πάλι του Ίψεν- ο σκηνοθέτης Γιώργος Σκευάς συνεργάζεται με τον πάντα εξαιρετικό Άρη Λεμπεσόπουλο στον αρχιμάστορα Σόλνες, κάνοντας ορισμένες παρεμβάσεις/καινοτομίες όπως είναι αυτή της παρουσίας του καθρέ-

φτη στο κέντρο της σκηνής, καθώς και της παρουσίας των δίδυμων παιδιών του ήρωα. Εάν θέλουμε να αναφέρουμε ένα défaut της παράστασης αυτό θα ήταν οι έντονοι φωνές των κοριτσιών του ήρωα που τον οδηγούν στην απόλυτη παραφορά. Δεν ξέρω εάν η ένταση απαιτεί τόσο έντονη απόδοση ή εάν αποτελεί στοιχείο εσωτερικότητας. Θα μου πείτε βέβαια ότι ζούμε σε μία εποχή κραυγών. Το αφήνουμε στη ζωή να το απαντήσει...

Πέπη Βατικιώτη

Ονειροπόροι: “Με δύναμη από την Κηφισιά” και “Βέρα”

Δύο μονόπρακτα στη θεατρική σκηνή του Αντώνη Αντωνίου

Οι **Ονειροπόροι** παρουσιάζουν σε 8 παραστάσεις στη Θεατρική Σκηνή του Αντώνη Αντωνίου στην Πλατεία Κολιάτσου, το Μάιο και τον Ιούνιο του 2026, τα μονόπρακτα “Με δύναμη από την Κηφισιά” των Δ.Κεχαΐδη και Ε.Χαβιαρά και «Η Βέρα» του Δ.Κεχαΐδη.

Η παράσταση ανεβαίνει σε σκηνοθεσία **Μαρίας Σπάτουλα** και παίζουν οι **Ιωάννα Αντζουλή, Αθηνά Αντωνίου, Πέπη Βατικιώτη, Παναγιώτα Σταυράκου, Δημήτρης Αντωνίου, Νικόλας Καμακάρης και Γιώργος Κονής**. Τα σκηνικά είναι του **Φοίβου Καλλιτίση**, τα κοστούμια της **Ιωάννας Σπάτουλα**. Την πρωτότυπη μουσική για την παράσταση έγραψε ο **Γιώργος Κονής** και την επιμέλεια της παραγωγής έχει ο **Πέτρος Καλλιτίσης**.

Οι παραστάσεις είναι προγραμματισμένες για τα ΠΣΚ 22, 23, 24 Μαΐου και 29, 30 και 31 Μαΐου 2026.

Διαρκής ενημέρωση στο: <https://www.facebook.com/oneiroporoi>.

Ο εχθρός του λαού από το Θέατρο του Νέου Κόσμου

Στον αντίποδα του Σόλνες βρίσκεται ο γιατρός Τόμας Στόκμαν (Κωνσταντίνος Μπιμπής) στον *Εχθρό του λαού* σε σκηνοθεσία του Τόμας Οστερμάιερ. Ο Στόκμαν, κρίνοντας τα πράγματα μέσα από την οπτική του αντικειμενικού επιστημονικού λόγου, αντιμετωπίζει το εξής ηθικό δίλημμα: να αποκαλύψει την αλήθεια σχετικά με το μολυσμένο νερό των ιαματικών πηγών της πόλης ή να αποσιωπήσει την επερχόμενη οικολογική καταστροφή στο όνομα των οικονομικών ισορροπιών; Αλήθεια ή «σωτηρία» της πόλης από τον οικονομικό μαρasmus; Η εξέλιξη του έργου αναδεικνύει την αδυναμία του Στόκμαν να αντιληφθεί ότι η αλήθεια δεν είναι μία και απόλυτη, ενώ δεν ισχύουν καν οι «διττοί λόγοι» των σοφιστών της αρχαιότητας. Η αλήθεια αφενός μεν είναι πολυσχιδής, αφετέρου δε συμβαδίζει με την πολυπλοκότητα των ανθρώπινων συνθηκών και σχέσεων.

Ο εχθρός της εξουσίας, ο γιατρός που πολεμά το κοινωνικοοικονομικό κατεστημένο της πόλης του, ο μοναχικός επιστήμονας που αγωνίζεται ενάντια στις εγχώριες και παγκόσμιες εξελίξεις, καταλήγει εχθρός του λαού. Τιμωρείται κοινωνικά, εφόσον καθένας από τους συνανθρώπους/συνεργάτες του ενσαρκώνει και μια διαφορετική εκδοχή της κοινωνικής στάσης σε κομβικές στιγμές. Αρχικά, ο αδελφός του και δήμαρχος της πόλης Πίτερ Στόκμαν (Μιχάλης Οικονόμου) αντικατοπτρίζει τον ρεαλισμό και τον κυνισμό της εκάστοτε εξουσίας. Δεν διαπραγματεύεται την κάλυψη του σκανδάλου, προτιμά την ηθική, επαγγελματική και κοινωνική ισοπέδωση του αδελφού του από την αντιμετώπιση του προβλήματος. Η Άσλακσεν (Λένα Παπαληγούρα) αποδίδει τη χλιαρή μετριοπάθεια και τον συντηρητισμό του σύγχρονου κοινωνικού ιστού. Τη νοοτροπία του «νοικοκύρη» που υποστηρίζει το «ναι μεν, αλλά...», επιστρέφοντας πάντα στην παράταξη του θύτη, εφόσον δε νιώθει «τ' αλλιώς και το απ' αλλού φερμένο». Σημειώνεται ότι ο συντονισμός της συνέλευσης -για την οποία θα γίνει λόγος παρακάτω- από τη Λένα Παπαληγούρα είναι εξαιρετικός και υποκριτικά ευφυής. Η Καταρίνα, σύζυγος του Τόμας, (Άλκηστη Ζιρώ) δεν αμφιταλαντεύεται απλώς, αλλά έχει να δώσει έναν πολυμέτωπο

αγώνα. Πρέπει να μεριμνήσει για το συμφέρον του άντρα της και του παιδιού της, έρχεται πρόσωπο με πρόσωπο με τις δικές της ηθικές αναστολές και, κυρίως, οφείλει να κρατήσει ισορροπίες με τον μεγαλοβιομήχανο πατέρα της (Ιερώνυμος Καλετσάνος). Ο δεύτερος φορά το προσωπίο του μειλίχιου, καλοπροαίρετου παράγοντα, ο οποίος φαινομενικά διαπνέεται από κοινωνική ευθύνη, στην πραγματικότητα όμως δε θέλει επ' ουδενί να διαταραχθεί η καθεστηκία τάξη του κόσμου του. Γι' αυτό και εξελίσσεται σε αυταρχικό παράγοντα της κοινωνικοπολιτικής ελίτ που αντιπροσωπεύει. Ο Χόβσταν (Στέλιος Δημόπουλος) -δημοσιογράφος και φίλος του γιατρού Στόκμαν- μεταλλάσσει την αρχική του επαναστατικότητα και στήριξη στον γιατρό με λίγη επιρροή στα πράγματα που του επιδαψιλεύει η εξουσία.

Η επαναστατικότητα και ο χαμαιλεοντισμός, η αλήθεια και οι εκδοχές της, η φυσική ροπή του ανθρώπου να λειτουργεί ομαδικά και η αναγκαστική μοναχικότητα αναμετρώνται στη συνέλευση του δημαρχείου. Πρόκειται για μία «λευκή αφήγηση» (μίξη φωνών), μία επίφαση δημοκρατίας και αποδοχής του διπλανού. Άλλωστε οι πολιτικές ελίτ ελέγχουν την αλήθεια, ελέγχουν τη μνήμη μέσα από τη φαλκίδευση των διαδικασιών. Λύκοι με προβιά εξαπατούν, χρησιμοποιούν τις διαδικασίες για να αποπροσανατολίσουν, για να προπαγανδίσουν, για να παραμείνουν... Μετά τον μονόλογο του γιατρού Στόκμαν, ακολουθεί η εμπλοκή του ίδιου του κοινού στη συνέλευση. Στο σημείο αυτό επιβεβαιώνεται η σύγκρουση της απόλυτης αλήθειας του ήρωα με τις πολυσχιδείς αλήθειες του κοινού, υπό την υπόκρουση του τραγουδιού *Changes* του David Bowie. Ο γιατρός τελικά προπηλακίζεται, δέχεται βία, εξοντώνεται. Ωστόσο, παραμένει πιστός στην αλήθεια του. Μέχρι το σημείο αυτό, η παράσταση ακολουθεί την οπτική του Ίψεν. Δυστυχώς, όμως η εξουσία κάνει και πάλι δυναμική την παρουσία της, θέτοντας στον ήρωα ένα τελευταίο, κομβικής σημασίας δίλημμα... Ένα δίλημμα που περνάει στο κοινό: εσύ σε παρόμοια περίπτωση τι θα διάλεγες;

Πέπη Βατικιώτη

Περί στιγμών τρυφερότητας

με αφορμή την ταινία *My Father's Shadow* του Akinola Davies Jr

Δύο αγόρια, ο Akinolai και ο Remi, εντελώς αναπάντεχα έχουν την ευκαιρία να περάσουν μία μέρα μαζί με τον πατέρα τους, τον Folarin. Ο Folarin απουσιάζει μεγάλα διαστήματα από το σπίτι στην επαρχία της Νιγηρίας, προκειμένου να μπορεί να δουλεύει στο Λάγος. Ενώ ο Folarin ετοιμάζεται για άλλη μια φορά να φύγει, για να διεκδικήσει ένα μισθό που του οφείλουν, προς έκπληξη των δύο παιδιών, αποφασίζει να πάρει μαζί τους γιους του στο πρώτο τους ταξίδι στη νιγηριανή πρωτεύουσα. Στο παρασκήνιο γίνεται η καταμέτρηση των ψήφων των εκλογών του 1993, των πρώτων εκλογών που λαμβάνουν χώρα μετά το στρατιωτικό πραξικόπημα του 1983.

Ο πρωτοεμφανιζόμενος σκηνοθέτης, Akinola Davies Jr., παρουσιάζει το ταξίδι και το πολιτικό παρασκήνιο μέσα από την οπτική των δύο παιδιών, τα οποία έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν τη χώρα τους πέρα από τα σύνορα του χωριού τους. Μέσα από αυτή τη σύμβαση και με αυτοβιογραφικά στοιχεία ο σκηνοθέτης κατορθώνει να παρουσιάσει τη Νιγηρία σε ένα ευρύ κοινό, το οποίο, στην πλειοψηφία του, έχει μια εξίσου πρωτόγνωρη εμπειρία με τα παιδιά. Από τα προβλήματα με τα λεωφορεία μέχρι τη μητρόπολη με τις αντιφάσεις της, το θόρυβο, τις απρόβλεπτες συναντήσεις και τις συγκρούσεις, ο Davies μας συστήνει πολλαπλές πτυχές ενός τόπου και ενός χρόνου ελπίδας, απογοήτευσης, ευαισθησίας και εκρήξεων βίας.

Σε αυτό το αντιφατικό σκηνικό ο Davies βρίσκει τα μέσα να διατηρήσει τον ενθουσιασμό και την αθωότητα των παιδιών, χωρίς να αμβλύνει τη ρεαλιστική οπτική του ή να αποκρύπτει τα όσα διαδραματίζονταν στη χώρα του. Σημαντικός παράγοντας στην προσβασιμότητα της ταινίας αποτελούν οι τρεις πρωταγωνιστές. Οι νεαροί Godwin Chiemerie Egbo και Chibuike Marvellous Egbo, διατηρούν μπροστά στην κάμερα τον παιδικό ενθουσιασμό τους, ενώ παράλληλα, αντιδρούν ρεαλιστικά στις πιο δύσκολες συναισθηματικά στιγμές. Ο Sore Dirisu, στο ρόλο του πατέρα, έρχεται αντιμέτωπος με ένα απαιτητικό ρόλο, παραμένει μία επιβλητική παρουσία, πείθει για την αγάπη του Folarin για τα παιδιά του, και παράλληλα ενσαρκώνει τις ατέλειες του χαρακτήρα.

Ο Folarin δεν είναι ο τέλειος γονιός που κανείς δεν έζησε, είναι ο πραγματικός γονιός που όλοι έχουμε και παρά τις διαφωνίες, ατέλειες και συγκρούσεις παραμένει ένα άτομο που αγαπάμε, όχι από υποχρέωση ή τυπικό σεβασμό λόγω κάποιας ιερής εντολής ή κοινωνικής σύμβασης. Θα έχει εξαιρετικό ενδιαφέρον σε μια επόμενη ταινία, να δει κανείς τον αντίστοιχο ρεαλισμό και λυρισμό στη σχέση γονιού-παιδιών μέσα από την διαρκώς παρούσα μητέρα και το πώς η πολύπλοκη σχέση γονιού-παιδιού διαμορφώνεται όχι μέσα από μία μέρα-εξάριση αλλά μέσα από τις συγκρούσεις και τις προκλήσεις της καθημερινότητας.

Στο σύνολο των 94 λεπτών της ταινίας υπάρχει ένα πλήθος σκηνών που θα αποτελούσαν αφορμή για αναλύσεις και εμβάθυνση σκέψεων, φέρνοντας στο προσκήνιο ιστορίες που σπάνια απασχολούν τη διεθνή κοινότητα, χωρίς όμως να χρειάζεται ειδικό εγχειρίδιο για να τις κατανοήσεις. Από τη μία ο αγώνας της επιβίωσης, η αγωνία για την πολυπόθητη αλλαγή στο πολιτικό τοπίο, οι απογοητεύσεις, η επιβολή της τάξης, το κυνήγι για την καταβολή των δεδουλευμένων μπαίνουν διαρκώς στο κάδρο. Παράλληλα η οπτική των δύο παιδιών, τα οποία βρίσκουν διαφορετικά στοιχεία που τα ενθουσιάζουν, τα κάνουν να χαμογελούν και να δημιουργούν τρυφερές μνήμες, αποτελεί ένα σημαντικό αντίβαρο στις δυσκολίες και τη σκληρότητα του πολιτικού-οικονομικού-κοινωνικού πλαισίου.

Αυτές οι στιγμές φέρνουν δάκρυα συγκίνησης αλλά και μία μικρή ελπίδα, ότι κάποιες μικρές κινήσεις και σύντομες μνήμες, αν και δεν αλλάζουν τον κόσμο άμεσα, οδηγούν σε κάτι καινούριο –ίσως μία εξαιρετική ταινία σαν το *My Father's Shadow*, ίσως μια μικρή κοινότητα αγάπης. Δεν είναι απαραίτητα οι δυσκολίες και η κρίση που δημιουργούν κάτι νέο, αλλά οι στιγμές τρυφερότητας.

Για αυτές άλλωστε τις στιγμές των παιδιών ανηφορίζουμε κάθε χρόνο στο βουνό, και θα συνεχίσουμε να το κάνουμε.

Φοίβος Καλλίτσης

Η Λυρική πάει...κατασκήνωση!

της Εύας Καρτερού

Ιούλιος. Ο μήνας που οι Κατασκηνώσεις Χαρούμενα Παιδιά- Χαρούμενα Νιάτα υποδέχονται τα παιδιά στο βουνό για να περάσουν όλοι μαζί εκεί τρεις εβδομάδες ξεγνοιασιάς, μοιράσματος, χαράς και αλληλεγγύης.

Επίσης Ιούλιος. Ο μήνας που οι Εκπαιδευτικές & Κοινωνικές Δράσεις της Εθνικής Λυρικής Σκηνής ρίχνουν αυλαία και σταματούν για λίγο τις δράσεις.

Ή Ιούλιος. Ο μήνας που οι Εκπαιδευτικές & Κοινωνικές Δράσεις της Εθνικής Λυρικής Σκηνής συνεχίζουν για λίγους και τυχερούς τις δράσεις και ταξιδεύουν για μία νύχτα στο όρος Πατέρας για να συναντήσουν τα παιδιά της κατασκήνωσης!

Όταν πριν μερικά χρόνια μου ζητήθηκε με την ιδιότητα της εργαζόμενης στην Εθνική Λυρική Σκηνή να σκεφτώ, αν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί κάποια παράσταση στην Κατασκήνωση, προφανώς ενθουσιάστηκα. Και ενθουσιάστηκα γιατί έχοντας χάσει από χρόνια τη δυνατότητα να περνάω τους Ιουλιούς μου εκεί, μου δινόταν τώρα μια ευκαιρία να προσφέρω κάτι στα παιδιά της κατασκήνωσης με έναν εναλλακτικό τρόπο. Και φυσικά να περάσω, έστω και ένα, ανακουφιστικό βράδυ κάτω από τα μεγάλα πεύκα της.

Ξεκινήσαμε με μία όπερα σκιών, «Την Επιστροφή Του Καραγκιόζη στην Πατρίδα», ένα έργο βασισμένο στο έργο «Η Επιστροφή του Οδυσσέα στην Πατρίδα» του Κλαούντιο Μοντεβέρντι, διασκευασμένο για τον αγαπημένο ήρωα των παιδιών, τον Καραγκιόζη.

Και συνεχίσαμε με μία βραδιά με μουσικές αφηγήσεις. Χωρίς σκηνικά και θεατρικά τρικ, μόνο με τη δύναμη του λόγου, της διάδρασης και της ζωντανής μουσικής. Οι αφηγήσεις στήσαν έναν κόσμο όπου οι γίγαντες γίνονται γη, τα πουλιά πετούν πριν από τη δημιουργία του κόσμου, οι έρωτες γεννούν φασαριόζικα παιδιά και οι ιστορίες γίνονται βίωμα.

Με όργανα όπως ούτι, τρομπέτα, ακορντεόν, πολιτική λύρα, καλίμπα, φλογέρες και βιολοντσέλο, η ομάδα ύφανε ηχοτοπία που παρσύρουν στη μαγεία των μύθων και που καλούν να γελάσουμε, να συγκινηθούμε και να ταξιδέψουμε χωρίς να σηκωθούμε από τη θέση μας.

Στην κατασκήνωση βρίσκονται παιδιά από διαφορετικές χώρες και θρησκείες, από οικογένειες που έχουν περάσει δυσκολίες, που συχνά δεν φαίνονται με την πρώτη ματιά, ή και παιδιά από σταθερά περιβάλλοντα. Στην καθημερινότητα κανείς δε διακρίνει αυτά τα χαρακτηριστικά. Είναι απλά παιδιά, που βαριούνται εύκολα, αν κάτι δεν τα αφορά, που θα σου πουν με ειλικρίνεια αν κάτι δεν τους αρέσει, που γελάνε δυνατά και δεν προσποιούνται.

Όταν στήνουμε μια παράσταση εκεί, δεν υπάρχει η απόσταση που συχνά υπάρχει σε μια σκηνή. Δεν υπάρχει η «σωστή» συμπεριφορά θεατή. Υπάρχει αμεσότητα. Αν κάτι τους αγγίξει, το καταλαβαίνεις αμέσως. Αν όχι, επίσης. Αυτή η ειλικρίνεια είναι απαιτητική - και γι' αυτό πολύτιμη.

Δεν πιστεύω, ότι μια παράσταση αλλάζει τη ζωή ενός παιδιού. Πιστεύω όμως ότι μπορεί να του δείξει έναν χώρο όπου η φωνή, το σώμα, η φαντασία έχουν θέση. Και μερικές φορές, αυτό αρκεί για να γεννηθεί μια απορία ή μια επιθυμία.

Για μένα, αυτή η πρωτοβουλία δεν είναι άλλη μια «δράση». Είναι ένας τρόπος να συνδέω τον επαγγελματικό μου κόσμο με έναν χώρο, που με έχει διαμορφώσει προσωπικά. Να επιστρέφω κάθε χρόνο, όχι για να διδάξω κάτι, αλλά για να συναντηθώ ξανά με τα ίδια - και νέα πρόσωπα. Και να θυμάμαι ότι η τέχνη έχει νόημα μόνο όταν μοιράζεται και για αυτό το λόγο και στο βαθμό που περνάει από το χέρι μου, είμαι σίγουρη ότι θα συνεχίσουμε να κλείνουμε τη σεζόν μας στο βουνό παρέα με τα παιδιά της κατασκήνωσης.

“Το μουσικό παιδί”

του Στέλιου Χρυσανθόπουλου

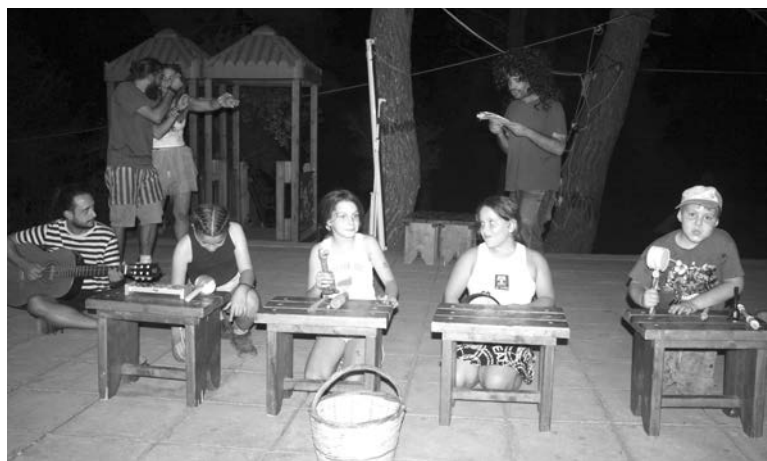
Πάντα με ενθουσίαζε το ρήμα “παίζω”, ίσως και για αυτό επέλεξα τη μουσική, γιατί σε σχέση με τις υπόλοιπες δραστηριότητες που κάνουμε εμείς οι ενήλικοι όταν δεν “παίζουμε”, προτιμούμε αυτό το ρήμα για να περιγράψουμε τη μουσική πράξη.

Στη μουσικοθεραπεία χρησιμοποιείται ο όρος “Μουσικό παιδί” που περιγράφει την εξατομικευμένη μουσικότητα, η οποία είναι έμφυτη σε κάθε άνθρωπο και αναπαριστά την ελευθερία και τη λαχτάρα για παιχνίδι. Αυτό το “Μουσικό παιδί” λοιπόν ξυπνήσαμε στην κατασκήνωση και του δώσαμε καινούρια παιχνίδια. Φλογέρες, μεταλλόφωνα, κιθάρες, μουσικά κοτόπουλα και άλλα που μπορούσαν τα παιδιά να χρησιμοποιήσουν για να επικοινωνήσουν όταν οι λέξεις δεν ήταν αρκετές.

Τα παιδιά επέλεξαν τα όργανα που έκαναν τη “φασαρία” που τους άρεσε περισσότερο και μέσα από το δομημένο παιχνίδι αλλά και τον ελεύθερο αυτοσχεδιασμό, άρχισαν να επικοινωνούν με νότες και η “φασαρία” να μετατρέπεται σε μουσική. Ύστερα αποφάσισαν να διηγηθούν μια ιστορία και έτσι γεννήθηκε ο “Μαλλιάρός”. Ένα παραμύθι το οποίο έγραψαν και ντύσανε με μουσική και ήχους και αποφάσισαν να παρουσιάσουν στο θεατράκι μπροστά στην υπόλοιπη κατασκήνωση.

Την επόμενη μέρα το μεσημέρι με ξύπνησε ο ήχος του μεταλλόφωνου που έπαιζε τη βασική μελωδία, που είχε γράψει ένα κορίτσι 7 χρονών για το παραμύθι. Στην αρχή νόμιζα, ότι το έβλεπα στον ύπνο μου, αλλά γρήγορα κατάλαβα ότι, ένα αγοράκι από τη σκηνή μας, είχε δανειστεί το μεταλλόφωνο από το κοφίνι και είχε μάθει να παίζει αυτή τη μελωδία, που άκουσε το προηγούμενο βράδυ στο θεατράκι. Μάλιστα στις επόμενες δύο μέρες την είχε διδάξει και σε άλλα δυο αγόρια από τη σκηνή μας. Τότε συνειδητοποίησα, ότι εκείνο το 7χρονο κορίτσι είχε γράψει το πρώτο της “σουξέ” και ξαφνικά είχε δημιουργηθεί μια αυτόνομη μικρή μουσική σκηνή ανάμεσα στα παιδιά. Ένα επίπεδο πραγματικότητας δικό τους, ένας τρόπος επικοινωνίας που συμπεριλάμβανε την έμπνευση, την έκφραση, την προσφορά και την αγάπη για τη μουσική. Το “μουσικό παιδί” είχε ξεφύγει από την εξατομικευμένη μουσικότητα και είχε δημιουργήσει μια κοινότητα “μουσικών παιδιών” που ανακάλυπταν και δημιουργούσαν όλα μαζί. Ίσως να υπερβάλλω λίγο αλλά έτσι το βίωσα και εκεί κατάλαβα το πραγματικό νόημα της κατασκήνωσης σε όλα τα επίπεδα.

Η ελπίδα είναι αυτή η μελωδία, που όλοι οι εθελοντές έχουμε και εμπνέουμε ο ένας τον άλλον, να την εκφράσουμε και να την προσφέρουμε σε αυτό το μικρό «γαλατικό» χωριό κάπου στο όρος Πατέρας που αντιστέκεται στον σύγχρονο κόσμο, ο οποίος έχει παραδοθεί στις έννοιες του κέρδους και της προσωπικής επιτυχίας. Έτσι προβάλλουμε έναν διαφορετικό κόσμο όπου κέρδος σημαίνει να φτιάχνεις έναν καλύτερο αύριο βήμα-βήμα μέσα από το συναίσθημα και τις ανθρώπινες σχέσεις και η επιτυχία είναι πάντα αποτέλεσμα συνεργασίας.

Η εκπαίδευση μας κάνει καλύτερους

Κάθε χρόνο, από τη δεκαετία του '90 ίσως και πριν, απευθυνόμαστε στους εθελοντές που είναι μαζί μας αλλά και σε αυτούς που πιθανόν να έρθουν κοντά μας και τους καλούμε να παρακολουθήσουν τα σεμινάρια που οργανώνουμε γιατί πιστεύουμε ότι **η Κατασκήνωση θα γίνεται όλο και καλύτερη μέσα από την εκπαίδευση όλων!**

Η ανοικτή επιστολή που τους εξηγούμε τα πως και τα γιατί:

Ένας καλύτερος κόσμος, που τον ονειρευόμαστε, μπορεί να υπάρξει έστω για λίγο, έστω για τις τρεις βδομάδες που διαρκεί μια Κατασκήνωση. Φτιάχνουμε εδώ και πολλά χρόνια μια κοινωνία πολύ διαφορετική από αυτή που ζούμε, μια κοινωνία κοινωνικής φροντίδας, αλληλεγγύης, ανάδειξης των ταλέντων κάθε ανθρώπου, εμπιστοσύνης, φιλίας, αποδοχής και αγάπης, όπου δεν επικρατεί η απαξίωση ιδεών και αρχών ή η βαρβαρότητα στις απόψεις και τις πρακτικές.

Με αυτές τις σκέψεις θα πάρουμε και φέτος 130 παιδιά με τα πολλά προτερήματα και τις πολλές ατυχίες και θα ανέβουμε μαζί τους στο μαγικό βουνό, τον Πατέρα, έτοιμοι από κάθε άποψη να ζήσουμε μαζί τους με έναν άλλο όμορφο τρόπο. Και ένα μεγάλο μέρος της προετοιμασίας θα γίνει στα σεμινάρια.

Θα δώσουμε έμφαση, όχι μόνο στο περιεχόμενο των σεμιναρίων, αλλά και στη διαδικασία για να καταφέρουμε σε αυτά να ανταμώσουμε, να ονειρευτούμε και να ξαναπιάσουμε το νήμα με όλα όσα θα θέλαμε να αλλάξουν, να μάθουμε πως να εμπνεύσουμε και να εμπνευστούμε από τα παιδιά, τον πιο σημαντικό φορέα αλλαγής.

Για να γίνει αυτό είναι σημαντικό όλοι, μικροί, μεγάλοι και μεγαλύτεροι να ξέρουμε τι θέλουμε, να βρισκόμαστε όλοι μαζί, να προσπαθήσουμε για κοινούς στόχους και να ζήσουμε μαζί με τα παιδιά με ποιότητα και κέφι έχοντας εξασφαλίσει το άριστο φαγητό και τις καλές προθέσεις.

Ο σχεδιασμός και η οργάνωση των σεμιναρίων βασίστηκε σε παρατηρήσεις, σχόλια και προτάσεις των εθελοντών και έγινε από τις επιστημονικές μας Συμβούλους Μαρία Πυρουνάκη-Λιωνή και Μαρία Σπάτουλα με την συμβολή των Πέτρου Καλλίτση και Μάρθας Δελή.

Πέρσι έγινε μια επιτυχημένη επανεκκίνηση των σεμιναρίων, που οδήγησε στην συμμετοχή 20 νέων εθελοντών στην Κατασκήνωση του 2025 κάτι που μένει να αποδειχτεί ότι δεν ήταν τυχαίο.

Σκεφθείτε όλα αυτά και μιλήστε σε φίλες και φίλους που πιστεύετε ότι μπορεί και να θέλουν να ανέβουν στην Κατασκήνωση και πείτε τους να παρακολουθήσουν όλα τα σεμινάρια γιατί χάρη σε αυτά οι δυσκολίες θα είναι λιγότερες και τα πράγματα θα πάνε πολύ καλύτερα για παιδιά και μεγάλους.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ 2026

ΣΑΒΒΑΤΟ 14 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2026, 12.00-14.00 στα Γραφεία
Οραματιζόμαστε την Κατασκήνωση του 2026. Τι προσπαθούμε να πετύχουμε στην Κατασκήνωση και πως ξεπερνάμε τις δυσκολίες. Οι ανάγκες της Κατασκήνωσης και οι ανάγκες των εθελοντών της. Τα σεμινάρια του 2026, το πρόγραμμα και οι στόχοι τους.

Εισηγητές: **Πέτρος Καλλίτσης**, Εκπαιδευτικός και **Μαρία Σπάτουλα**, Παιδαγωγός-Εμψυχώτρια

ΣΑΒΒΑΤΟ 7 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026, 12.00-15.00 στα Γραφεία
Θέμα: Υπερεκτίμηση και υποτίμηση των δεξιοτήτων μας. Παγίδα η κλειδί; (Μέρος Α)

Εισηγήτρια: **Νικόλ Σαρλά**, Ψυχολόγος-Συστημική Ψυχοθεραπεύτρια

ΣΑΒΒΑΤΟ 14 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026, 12.00-15.00 στα Γραφεία
Θέμα: Υπερεκτίμηση και υποτίμηση των δεξιοτήτων μας. Παγίδα η κλειδί; (Μέρος Β)

Εισηγήτρια: **Άντζι Μπίμπα**, Ψυχολόγος-Συστημική Ψυχοθεραπεύτρια

ΣΑΒΒΑΤΟ 18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2026, 12.00-15.00 στα Γραφεία
Θέμα: Η Κατασκήνωση στην πράξη

Εισηγητές: **Μαρία Σπάτουλα**, Παιδαγωγός-Εμψυχώτρια και ομάδα έμπειρων Εθελοντών

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2026, 12.00-15.00 στα Γραφεία
Θέμα: Εμβαθύνουμε για να κατανοήσουμε την ευαλωτότητα των παιδιών

Εισηγήτρια: **Δήμητρα Καλλινίκου**, Ψυχολόγος-Συστημική Ψυχοθεραπεύτρια

ΣΑΒΒΑΤΟ 23 ΜΑΪΟΥ 2026, 11.00-13.00 στην Κατασκήνωση
Θέμα: Εμψύχωση με θεατρικό παιχνίδι

Εισηγήτρια: **Ζωή Γυφτάκη**, Παιδαγωγός- Εμψυχώτρια θεατρικού παιχνιδιού

ΣΑΒΒΑΤΟ 23 ΜΑΪΟΥ 2026, 14.00-16.00 στην Κατασκήνωση
Θέμα: Εμψύχωση με μουσικοκινητικές Δραστηριότητες

Εισηγήτρια: **Δρ. Κατερίνα Αδαμοπούλου**, Μουσικός, Μουσικοπαιδαγωγός

ΔΕΥΤΕΡΑ 29 ΙΟΥΝΙΟΥ 2026, 19.30 στο Πάρκο Ελευθερίας
Οργανωτική συνάντηση για την Κατασκήνωση

ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΙΟΥΛΙΟΥ 2026 19.00-21.00 στην Κατασκήνωση
Σεμινάρια για τους εθελοντές της Κατασκήνωσης

Οι σελίδες της Δάφνης 1940-41 της Μαρίας Φαφαλιού

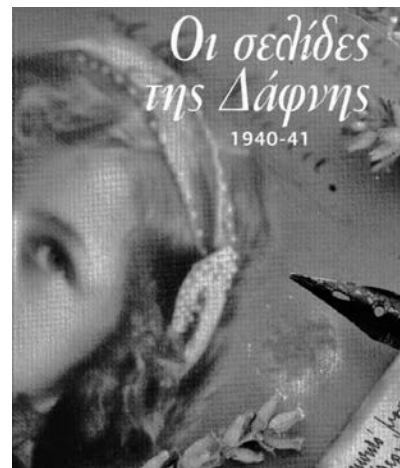
Βιβλιοπωλείον της Εστίας

Ένα πολύ ενδιαφέρον βιβλίο. Ένα βιβλίο ντοκουμέντο. Μέσα από τα μάτια ενός μικρού κοριτσιού, της Δάφνης, η συγγραφέας μας ταξιδεύει στο παρελθόν και ξαναζούμε στα χρόνια 1940-41, την εισβολή των Ιταλών και των Γερμανών στην Ελλάδα. Η μικρή Δάφνη 11 χρόνων, καταγράφει σ' ένα λεύκωμα που της χάρισε ο θείος της, λίγο πριν ξεσπάσει ο πόλεμος, γεγονότα, συναισθήματα και εντυπώσεις από την επίθεση του εχθρού στην πόλη της Αθήνας και τον Πειραιά.

Μέσα από τα μάτια του μικρού αυτού κοριτσιού, μεταφερόμαστε στα σπίτια, τα σχολεία, τις γειτονίες και ζούμε όσα έζησαν οι Έλληνες, από την επίθεση των Ιτα-

λών στις 28 Οκτωβρίου 1940 έως τις 27 Απριλίου 1941 που εισβάλουν στην Αθήνα. Προς το τέλος του βιβλίου υπάρχει μια σειρά από ντοκουμέντα πολλών επώνυμων κι ανώνυμων προσώπων που έχει συμπεριλάβει η κα Φαφαλιού με τον κο Κώστα Ν. Χατζηπατέρα στο βιβλίο της “Μαρτυρίες 40-41” των εκδόσεων Κέδρος. Ένα “ημερολόγιο πολέμου” μας παραδίδει η συγγραφέας ιδιαίτερα πολύτιμο, σε μια εποχή που η τεχνολογία εξελίσσεται πολύ γρήγορα κι εμείς διαβάζουμε τα πάντα από το κινητό μας τηλέφωνο.

Μάρθα Δελή

Χάλκινα Κατώφλια του Ισίδωρου Ζουργού

Εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ

Τα χάλκινα κατώφλια είναι το 12ο μυθιστόρημα του Ισίδωρου Ζουργού, το οποίο τοποθετείται θεματικά και χρονικά στον ομηρικό κόσμο.

Βρισκόμαστε στην αρχαία Μακεδονία κι ιδιαίτερα στην γη της Παιονίας, πολύ πριν παρουσιαστούν οι αιοδοί και οι ραψωδοί, οι οποίοι εξυμνούσαν τις ηρωικές πράξεις των διάφορων βασιλιάδων την αρχαία περίοδο. Ο ήρωας μας είναι ένας ασήμαντος δούλος, τον οποίο ο συγγραφέας προικίζει με το χάρισμα της εξυπνάδας και τη δυνατότητα ν' ακούει μεταφυσικές φωνές που τις εξηγεί κατά το δοκούν. Ο πρωταγωνιστής του βιβλίου λοιπόν, μεγαλώνει με τη μητέρα του σ' έναν καταυλισμό Παιόνων στις όχθες του Αξιού ποταμού. Είναι γνωστός ως “το αγόρι που ακούει φωνές”. Από εκεί θα αναγκαστεί να φύγει με την βοήθεια της μητέρας του, μετά από έναν καταστροφικό σεισμό και θα καταλήξει στο ναό της Λευκής Θεάς. Εκεί θα τον συναντήσει μια ομάδα Παιόνων πολεμι-

στών, σύμμαχοι των Τρώων, οι οποίοι θα τον πάρουν μαζί τους και θα βρεθεί στο Ίλιον, τη γνωστή μας Τροία. Θα βαπτιστεί Λύκαστος και θα βρεθεί μετά από διάφορες περιπέτειες στην υπηρεσία του Οδυσσέα ως δούλος αλλά και ως σύμβουλος.

Θα ταξιδέψει μαζί του στην Ανατολή, στην χώρα των Φοινίκων και του Ισραήλ και θα επιστρέψει μετά από πολλά χρόνια και περιπέτειες στην πατρίδα του και θα πεθάνει στις όχθες του ποταμού Αξιού, όπου και γεννήθηκε.

Κλείνοντας, θα λέγαμε πως ενώ το μυθιστόρημα αυτό, μας περιγράφει πολλές και διαφορετικές μάχες, είναι ένα συναρπαστικό μυθιστόρημα που μας υπενθυμίζει την αξία και τη δύναμη της Ειρήνης. Όλοι οι ήρωες του - και ειδικά ο Λύκαστος κι ο Οδυσσέας - αγωνίζονται απεγνωσμένα, μέσ' απ' τις συνεχείς μάχες που περιγράφονται, να επιστρέψουν στην ειρηνική ζωή που τους περιμένει στην πατρίδα τους.

Μάρθα Δελή

28η Έκθεση Έργων Τέχνης και Λόγου

Η 28η Έκθεση προσφοράς θα γίνει το Νοέμβριο του 2026 στο Πολιτιστικό Κέντρο “Μελίνα”, στο Θησείο (το παλιό Πιλοποιείο Πουλόπουλου) στην Ηρακλειδών, σε συνεργασία με τον Οργανισμό Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας του Δήμου Αθηναίων.

Η Έκθεση αυτή διοργανώνεται κάθε δύο περίπου χρόνια από το 1964, τότε που ο ιδρυτής του Σωματείου μας, π. Γεώργιος Πυρουνάκης, κάλεσε τους Καλλιτέχνες και Λογοτέχνες να δωρίσουν έργα τους, για να συμβάλουν στη δωρεάν φιλοξενία παιδιών με πολλά οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα στις εγκαταστάσεις μας στους πρόποδες του όρους Πατέρας.

Γ. Βαρλάμος, Γ. Βακιρτζής, Ε.Μελά, Μ. Παντελιάς, Κ. Ρόκος, Ρ.Σαρελάκου, Ν. Δεσεκόπουλος, Γ. Ζιάκας, Μ. Κατζουράκης, Α. Κέπετζης, Α. Κυριακούλης, Χ. Μπότσογλου, Β. Παπατσαρούχας, Α.Αντωνόπουλος, Ε. Γκόνου, Ε. Χατζημιχάλη, Α. Θεοδωρόπουλος, Σ.Σόρογκακας είναι μερικοί από τους Καλλιτέχνες, έργα των οποίων έχουν εκτεθεί μέχρι σήμερα.

Καλούμε τους Ζωγράφους, Γλύπτες, Χαράκτες να επικοινωνήσουν με το Στρατή Πυρουνάκη στο 6936945206 για να προσφέρουν έργα τους, που θα περιληφθούν στην Έκθεση και θα συμβάλουν στην επιτυχία της.

Σβολοσπορά

κάθε σπόρος κρύβει μια νέα αρχή...

του Γιώργου Βαρκαρόλη

Η σβολοσπορά -ή αλλιώς *seed bombing*- είναι ένας από τους πιο διασκεδαστικούς και «μαγικούς» τρόπους να φυτεύουμε σπόρους... και ταιριάζει τέλεια στη ζωή της κατασκήνωσης!

Η ιδέα είναι απλή: βάζουμε σπόρους μέσα σε μικρούς σβόλους από πηλό και χώμα, τους αφήνουμε να στεγνώσουν και μετά τους σκορπίζουμε στη γη. Κι ύστερα...περιμένουμε τη βροχή! Όταν ο σβόλος βραχεί, μαλακώνει και ο σπόρος ξυπνάει έτοιμος να φυτρώσει. Σαν να κρατάμε στα χέρια μας μικρές μπάλες που κρύβουν μέσα τους ζωή.

Το πιο αστειό; Η φύση το κάνει αυτό εδώ και χιλιάδες χρόνια -και μερικές φορές με τρόπο που μας κάνει να γελάμε. Πολλά πουλιά τρώνε σπόρους και τους αφήνουν πίσω μαζί με την... κουτσουλιά τους! Ναι, σωστά διάβασες. Όσο περίεργο κι αν ακούγεται, η κουτσουλιά λειτουργεί σαν φυσικό λίπασμα και προστατευτικό «πακετάκι» για το σπόρο. Δηλαδή, κάτι σαν έτοιμος σβόλος φτιαγμένος από τη φύση! Έτσι φυτρώνουν φυτά σε νέα μέρη χωρίς κανείς να τα φυτέψει.

Οι άνθρωποι παρατηρούσαν αυτά τα μυστικά της φύσης από την αρχαιότητα. Στην Αρχαία Αίγυπτο, οι πλημμύρες του Νείλου αφήναν πίσω τους πλούσια λάσπη. Οι αγρότες έριχναν τους σπόρους στο υγρό χώμα και η γη τους σκέπαζε φυσικά. Μπορεί να μην έφτιαχναν ακριβώς σβόλους όπως κάνουμε σήμερα, αλλά ήξεραν καλά, ότι ο σπόρος χρειάζεται προστασία και υγρασία για να ξεκινήσει το ταξίδι του.

Πολλά χρόνια αργότερα, ο Ιάπωνας γεωπόνος **Masanobu Fukuoka** αποφάσισε να μιμηθεί τη φύση. Έφτιαξε μικρούς σβόλους από άργιλο με σπόρους μέσα και τους σκορπούσε στα χωράφια. Πίστευε ότι η γη ξέρει τι να κάνει, αρκεί να της δώσουμε την ευκαιρία. Η ιδέα του ταξίδεψε σε όλο τον κόσμο και σήμερα χρησιμοποιείται για να φυτεύονται λουλούδια, λαχανικά, ακόμη και δέντρα.

Σε μια παιδική κατασκήνωση, η σβολοσπορά μπορεί να γίνει μια υπέροχη ομαδική δραστηριότητα. Μαζευόμαστε όλοι μαζί, ανακατεύουμε χώμα και πηλό, βάζουμε μέσα σπόρους και φτιάχνουμε μικρά «μπαλάκια ζωής». Τα αφήνουμε να στεγνώσουν στον ήλιο και μετά τα σκορπίζουμε σε ένα άδειο σημείο που χρειάζεται λίγο πράσινο. Είναι σαν να αφήνουμε πίσω μας ένα μυστικό δώρο για το μέλλον.

Και το πιο όμορφο; Όταν τελειώσει η κατασκήνωση και επιστρέψουμε σπίτια μας, οι σβόλοι θα μείνουν εκεί. Θα περιμένουν μια βροχή, μια ηλιόλουστη μέρα, και ξαφνικά... θα εμφανιστούν μικρά φυτά. Ίσως την επόμενη χρονιά, όταν ξαναπάμε, να δούμε λουλούδια να ανθίζουν στο ίδιο σημείο που παίζαμε και γελάσαμε.

Η σβολοσπορά μας θυμίζει κάτι πολύ σημαντικό: ακόμα και μια μικρή πράξη μπορεί να μεγαλώσει και να γίνει κάτι όμορφο. Όπως μια δυνατή φιλία στην κατασκήνωση, έτσι κι ένας μικρός σπόρος μέσα σε έναν απλό σβόλο μπορεί να γίνει κάτι μεγάλο!

Τα τελευταία τέσσερα καλοκαίρια, μετά την καταστροφική πυρκαγιά του 2021 που άλλαξε δραματικά το δάσος μας στο **Όρος Πατέρα** και τη φύση γύρω από την Κατασκήνωση, μαθαίνουμε μαζί με τα παιδιά για τα δασικά οικοσυστήματα, τη χλωρίδα και την πανίδα. Παρατηρούμε πώς η δύναμη της φύσης αναγεννά το δάσος «μέσα από τις στάχτες του»! Φροντίζουμε -και τον χειμώνα- τα φυτάνια που ξεφυτρώνουν γύρω μας και φυτεύουμε ποικιλία δέντρων και θάμνων, με απόλυτο σεβασμό στις φυσικές διαδικασίες και στη συνύπαρξη των διαφορετικών ειδών, με τη συμβολή ειδικών και επιστημόνων της φύσης.

Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας, τον Ιούλιο υλοποιήσαμε με τα παιδιά της Κατασκήνωσης τη δράση της σβολοσποράς με τη συνδρομή των εμπνευσμένων φίλων και εκπαιδευτών, **Γιώργου Βαρκαρόλη** και **Γιάννη Λυμπερίου** και τον συντονισμό του **Σπήλιου Πέτζα**.

Μέσα από μικρές πράξεις, σπέρνουμε ξανά την ελπίδα εκεί όπου η φύση δοκιμάστηκε και ανακαλύπτουμε πως κάθε σπόρος κρύβει μια νέα αρχή!

Σ.Π.

Οι συγκάτοικοί μας στο βουνό

Τα νυκτόβια αρπακτικά

της *Μαρίας Δραγανούδη και του Αλέξανδρου Κυτίνου*

Από το 2025 στην κατασκήνωση λειτουργεί ο όμιλος Δάσους. Κάθε λειτουργία του φυσικού κόσμου που συμβαίνει γύρω μας, από τικκαιρικές συνθήκες μέχρι την αναπαραγωγή των φυτών και από το κελάιδισμα των πουλιών μέχρι τα ξυλάκια που περπατάνε, μας κεντρίζει την περιέργεια. Παιδιά και ενήλικοι παρατηρούμε όσα συμβαίνουν, μαθαίνουμε βασικές γνώσεις της βιολογίας και της φυσικής και συζητάμε για να καταλάβουμε καλύτερα.

Το βουνό που μας φιλοξενεί για ένα μήνα κάθε καλοκαίρι, το Όρος Πατέρας και η γύρω περιοχή, εκτός από εμάς, φιλοξενεί πολλούς ακόμα, πιο μόνιμους και σταθερούς κατοίκους, τα είδη της χλωρίδας και πανίδας. Μαθαίνοντάς τα και παρατηρώντας τα, καταλαβαίνουμε πως όπως μοιραζόμαστε τη σκηνή, το φαγητό και το παιχνίδι με τα παιδιά στην κατασκήνωση, έτσι μοιραζόμαστε το βουνό και τη φύση με όσα πλάσματα ζουν εκεί και γι αυτό πρέπει να τα σεβόμαστε και να τους αφήνουμε το χώρο που χρειάζονται.

Σε αυτό το τεύχος θα σας παρουσιάσουμε μερικούς από τους φτερωτούς νυκτόβιους συγκατοίκους μας που μπορεί να ακούσει κανείς (ή και να συναντήσει, αν είναι τυχερός!) στο όρος Πατέρας.

Η ονομασία του όρους Πατέρα εμφανίστηκε τον Μεσαίωνα όταν οι Μεγαρίτες έκοβαν δέντρα από το βουνό και τα έκαναν πάτε-ρα, δηλαδή μεγάλα δοκάρια που συγκρατούσαν τις στέγες των σπιτιών τους.

Μπούφος

Ο Μπούφος (*Bubo*) είναι το μεγαλύτερο νυκτόβιο αρπακτικό της Ευρώπης. Το ύψος του φτάνει τα 75 εκ. και το βάρος του μέχρι και 3 κιλά. Το άνοιγμα των φτερών μπορεί να φτάσει τα 1.9 μ. Είναι πραγματικά ατρόμητος, μπορεί να κυνηγήσει για τροφή ακόμα και αρπακτικά πουλιά στο μέγεθός του, όπως η Γερακίνα! Το μέγεθος, το μεγάλο κεφάλι και οι μακριές τούφες αυτιών (τα λεγόμενα αντία), είναι αρκετά για να τον ξεχωρίσει κανείς από κάθε άλλο νυχτοπούλι. Το νυχτερινό κάλεσμά του είναι ένα βαθύ «μπο-οοο-οοο». Τα νεαρά πουλιά, όταν θέλουν να καλέσουν τους γονείς τους βγάζουν μια τσιριχτή φωνή. Δραστηριοποιείται το σούρουπο, και τη νύχτα κυνηγά. Ο μπούφος είναι πολύ επιφυλακτικός προς τους ανθρώπους και δύσκολα θα τον συναντήσει κανείς.

Τυτώ

Η Τυτώ είναι από τα πιο ιδιαίτερα κι αινιγματικά είδη νυκτόβιων πουλιών. Είναι χαρακτηριστικό πουλί των αγροτικών περιοχών, που κυνηγάει αρουραίους και έχει προτίμηση στο φώλιασμα σε εγκαταλειμμένα κτίρια και χαλάσματα. Το λευκό πτέρωμα, τα κατάμαυρα μάτια, το αθόρυβο και κυματιστό πέταγμά της, και η χαρακτηριστική άγρια μακρόσυρτη και ανακατεμένη με διάφορα σφυρίγματα φωνή της, την έχουν «δέσει» - άδικα! - με πολλούς θρύλους και μύθους: όταν κάποια νύχτα ακουγόταν έντονη η φωνή της Τυτώς, θεωρούνταν ως προμήνυμα πως κάποιος θα πεθάνει. Η Τυτώ έχει την πιο σιωπηλή πτήση σε σχέση με το σύνολο των υπόλοιπων ειδών πτηνοπανίδας. Έχει μοναδικές προσαρμογές στα πούπουλα και τα φτερά της τα οποία είναι καλυμμένα με μία δομή λεπτών ινών που παγιδεύει τον αέρα μέσα στην επιφάνεια του φτερού. Αυτό εξασφαλίζει μία ομαλή ροή αέρα στις φτερούγες και ικανότητα πτήσεων και ελιγμών σε χαμηλές ταχύτητες.

Χουχουριστής

Σχεδόν αποκλειστικά νυκτόβιος, ο Χουχουριστής ή Χουχουλιόγιωργας (όπως τον αποκαλούν σε πολλά χωριά) διατηρεί χαμηλό προφίλ. Η παρουσία του δύσκολα αποκαλύπτεται παρά μόνο την άνοιξη, που το χαρακτηριστικό του κάλεσμα (ένα αρχικό σύντομο «χου», που ακολουθείται από ένα πιο μακρόσυρτο «χου-χου-χουουουου») σπάει τη μονοτονία της νύχτας. Νιώθει το ίδιο άνετα τόσο σε πυκνά δάση όσο και σε ανοιχτές εκτάσεις αρκεί να υπάρχει κατάλληλη θέση φωλιάσματος, δηλαδή κουφάλες δέντρων ή τρύπες σε βράχους.

Γκιώνης

Από τις μικρότερες κουκουβάγιες της Ελλάδας, ο Γκιώνης είναι η μόνη κουκουβάγια που μεταναστεύει σε τακτική βάση. Το χαρακτηριστικό και επαναλαμβανόμενο κάλεσμά του είναι από τα πλέον κοινά νυχτερινά ακούσματα στα χωριά και τις πόλεις, ακόμα και στο κέντρο μεγάλων πόλεων όπως η Αθήνα. Φωλιάζει κυρίως σε δέντρα, γι' αυτό και τον βρίσκουμε σε οποιοδήποτε βιότοπο διαθέτει έστω και αραιές συστάδες δέντρων (δάση, υγρότοπους, αγροτικές εκτάσεις) ακόμα και σε πάρκα πόλεων.

Γιατί κελαηδούν τα πουλιά;

Η “γλώσσα” των πουλιών περιλαμβάνει ποικίλα ηχητικά σήματα, τα οποία διακρίνονται σε καλέσματα και τραγούδι. Τα καλέσματα είναι σύντομα, λειτουργικά σήματα που χρησιμοποιούνται για προειδοποίηση σε περίπτωση κινδύνου, διατήρηση επαφής μεταξύ μελών της ομάδας ή έκκληση για φροντίδα από τους νεοσσούς. Αντίθετα, το τραγούδι, συνήθως πιο μελωδικό και δομημένο, εξυπηρετεί κυρίως για να προσελκύσουν τσίρι κατά την περίοδο αναπαραγωγής και για να οριοθετήσουν την επικράτειά τους.

Το κελάηδημα παίζει σημαντικό ρόλο στην οριοθέτηση επικρατειας. Τα αρσενικά τραγουδούν για να υποδείξουν την κατοχή ενός χώρου και να αποθαρρύνουν άλλα αρσενικά από το να εισβάλουν. Αυτή η ακουστική “προειδοποίηση” μειώνει την ανάγκη για συγκρούσεις. Πολλά είδη επιλέγουν να τραγουδούν από υπερυψωμένα σημεία, όπως η κορυφή ενός θάμνου, ώστε να ενισχύουν την εμβέλεια του ήχου τους. Επιπλέον, το κελάηδημα συμβάλλει στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής. Κατά τη μετανάστευση ή την αναζήτηση τροφής, τα καλέσματα βοηθούν τα μέλη ενός σμήνους να παραμένουν συντονισμένα και ενωμένα, ιδιαίτερα σε περιβάλλοντα με χαμηλή ορατότητα ή παρουσία αρπακτικών.

Ένα ιδιαίτερα εντυπωσιακό παράδειγμα φωνητικής δραστηριότητας αποτελεί η λεγόμενη “χορωδία της αυγής”, δηλαδή η έντονη και συγχρονισμένη φωνητική δραστηριότητα που σημειώνεται λίγο πριν την ανατολή του ήλιου, κυρίως την άνοιξη. Εκείνη την ώρα, τα αρσενικά τραγουδούν έντονα, είτε για να διεκδικήσουν επικράτεια είτε για να προσελκύσουν θηλυκά.

Κουκουβάγια

Σύμβολο της σοφίας αλλά και της πόλης της Αθήνας, είναι ο πιο γνωστός εκπρόσωπος της κουκουβαγιο-οικογένειας στην Ελλάδα, καθώς είναι το είδος με τη μεγαλύτερη εξάπλωση, τόσο στην ηπειρωτική όσο και στη νησιωτική Ελλάδα. Το χαρακτηριστικότερο κάλεσμά της μοιάζει με ένα είδος «νιαουρίσματος» και το ακούμε συχνά το σούρουπο και τη νύχτα. Αν και νυκτόβια, η Κουκουβάγια κυκλοφορεί συχνά και στο φως της ημέρας, καθιστώντας την μακράν το πιο φωτογενές είδος. Εντυπωσιακή είναι και η ικανότητα τους να στρέφουν το κεφάλι τους κατά 270 μοίρες προς κάθε κατεύθυνση, δηλαδή μπορούν να γυρίσουν το κεφάλι τους να κοιτάει ακριβώς αντίθετα από τη στάση του σώματός τους!

Έργα φροντίδας των εγκαταστάσεων

Όταν τα παιδιά διαβούν την πύλη για να μπουν στην Κατασκήνωση, όλα θα πρέπει να λειτουργούν τέλεια, ενώ τα παιδιά που έρχονται για 2η ή ...5η φορά θα πρέπει να δουν και κάτι καινούριο. Έτσι, όταν καλυφθούν οι δαπάνες για το άριστο φαγητό και τα παιδαγωγικά προγράμματα και εφόσον περισσέψουν χρήματα από τις χορηγίες, βελτιώνονται οι ιδιόκτητες εγκαταστάσεις της Κατασκήνωσης που εξυπηρετούν περισσότερους από 200 ανθρώπους κάθε χρόνο.

Τη χρονιά που πέρασε έγιναν ορισμένα σημαντικά έργα όπως:

- **Αναβάθμιση συστήματος Πυρόσβεσης-Νέα άδεια- Νέο αντλιοστάσιο**

Το σημαντικότερο από τα έργα που ολοκληρώθηκαν το 2025 ήταν η αναβάθμιση του συστήματος πυρόσβεσης κάτι που οδήγησε σε νέα άδεια της Πυροσβεστικής που ισχύει μέχρι το 2030. Πρέπει να τονίσουμε τη συμβολή του Χαράλαμπου Μανώλαρου στην εκπόνηση και υπογραφή της μελέτης, στην αδειοδότηση αλλά και στη δωρεά πολλών υλικών. Πολλές από τις εργασίες έγιναν χωρίς κόστος από εθελοντές μας, με επικεφαλής τους Νίκο Καλλίτση και Νίκο Βήτα. Έχει παραχωρηθεί από την ΔΕΠΑ ένας μεταλλικός οικίσκος που προορίζεται να στεγάσει το νέο αντλιοστάσιο της πυρόσβεσης.

- **Κατασκευή βόθρου για τα WC των μικρών παιδιών**

Προκειμένου να αποσυμφορηθεί το φορτίο των λυμάτων που διοχετεύονται στους κεντρικούς βόθρους, κατασκευάστηκε βόθρος για τα λύματα από τα WC των μικρών παιδιών. Στη φάση της μελέτης είναι ένας ακόμα βόθρος που θα εξυπηρετεί την Κουζίνα και τα κεντρικά WC/DOUCHES.

- **Κοπή και απομάκρυνση καμένων δένδρων και θάμνων**

Από το 2021 και τη μεγάλη πυρκαγιά, μέχρι και εφέτος, οι εθελοντές μας, με επικεφαλής τους Σπύρο Ακτύπη και Βασιλή Καλογήρου, κόβουν καμένα δένδρα και θάμνους που απομακρύνονται με όχημα που διαθέτει η POLYECO S.A. χάρη στο ενδιαφέρον του Διευθυντή της Δημήτρη Τηνιακού. Παράλληλα γίνονται δενδροφυτεύσεις στην καμένη περιοχή με φροντίδα του Σπήλιου Πέτζα, με κάποιες από αυτές να έχουν ενσωματωθεί στο παιδαγωγικό πρόγραμμα των παιδιών.

- **Αναβάθμιση και συντήρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων**

Έγινε αναγέννηση του χλοοτάπητα του γηπέδου ποδοσφαίρου, που κατασκευάστηκε το 2018.

- **Επισκευές και συντήρηση σκηνών**

Συνεχίζεται για τρίτη χρονιά το πρόγραμμα επισκευής σκηνών με αργούς βέβαια ρυθμούς, ενώ θα χρειαστούν σε κάποιες, λειάνσεις και βαψίματα δαπέδων, τάπες σκελετών κλπ.

- **Έτήσιες εργασίες συντήρησης**

Όπως κάθε χρόνο από την Άνοιξη και μετά, προγραμματίζονται μηνιαίες εξορμήσεις για να γίνουν εργασίες συντήρησης, που κορυφώνονται το τρίμηνο του Ιουνίου οπότε και αποψιλώνεται όλος ο χώρος συνολικής έκτασης 30 στρεμμάτων στον οποίο λειτουργεί η Κατασκήνωση. Επίσης πραγματοποιούνται εργασίες συντήρησης των κτιρίων και των μηχανημάτων. **Φέτος οι εργασίες θα γίνουν το τρίμηνο 12, 13 και 14 Ιουνίου 2026.**

Πέρα από τις εργασίες που αναφέρονται παραπάνω και έχουν ήδη προγραμματιστεί και εφόσον βρεθούν ειδικές χορηγίες για αυτά, πρέπει να γίνουν κάποια από τα παρακάτω:

- **Αναβάθμιση εξοπλισμού Κουζίνας**

Χρειάζεται η προμήθεια δύο σύγχρονων και μεγαλύτερης δυναμικότητας φούρνων και ενός ποδονίφτη.

- **Έλεγχος και αναβάθμιση εξοπλισμού γηπέδων**

Τα δάπεδα όλων των πέντε γηπέδων της Κατασκήνωσης έχουν ανακαινιστεί και χρειάζεται να γίνει το ίδιο με τον εξοπλισμό τους (μπασκέτες, φιλέ βόλεϋ, τέρματα ποδοσφαίρου)

- **Ανέγερση νέου κτιρίου Ιατρείου και Βιβλιοθήκης**

Αν υπήρχαν σημαντικές χορηγίες, θα έπρεπε να κατασκευαστεί, σύμφωνα με την υπάρχουσα μελέτη, Ιατρείο και χώρος βραχείας νοσηλείας με αποχωρητήριο. Στο κτίριο θα στεγαστεί και η βιβλιοθήκη.

Όσοι μπορείτε να συνεισφέρετε στην υλοποίηση τους ζητείστε μας μελέτη, προδιαγραφές και προϋπολογισμό.

Από την κατσαρόλα στην Μπαϊντούσκα*

Υπάρχουν κάποιες μέρες που ασχολούμαστε με τις ανάγκες της κατασκήνωσης που, αν και ξεκινούν με εργασίες, πλάνα και τρέξιμο, αρνούνται πεισματικά να κλείσουν με ησυχία. Είναι εκείνες οι στιγμές που κάποιος γρατζουνάει την πρώτη χορδή στην κιθάρα και, πριν καλά καλά το καταλάβουμε, γινόμαστε ένας κύκλος. Αυτά τα αυτοσχέδια, απρογραμματίστα γλέντια είναι η ενέργεια που διώχνει την κούραση και μας υπενθυμίζει ότι, πριν από εθελοντές, είμαστε μια παρέα.

Φέτος, όπως και κάθε χρόνο, η ανάγκη μας να μοιραστούμε αυτή τη χαρά πήρε μια πιο οργανωμένη μορφή. Τρεις φορές ανοίξαμε τις πόρτες μας σε φίλους, αλλά και σε ανθρώπους που έτυχε να ακούσουν πως κάπου εδώ «παιζει κάτι καλό». Ήταν μια ευκαιρία να συστηθούμε σε ανθρώπους που μας κοιτούσαν από την «κλειδαρότρυπα» -θέλοντας να συμμετάσχουν αλλά χωρίς να ξέρουν το πώς, ή νιώθοντας ακόμα διστακτικοί- αλλά και μια ευκαιρία να μη μιλήσουμε καθόλου για την κατασκήνωση, παρά μόνο να φάμε, να χορέψουμε και να γνωριστούμε από την αρχή.

Το πρώτο μας ραντεβού δόθηκε τον Μάιο, κάτω από τον λαμπερό ήλιο, στον φυσικό μας χώρο στο βουνό Πατέρας. Η αγαπημένη μας BandaCalda, που στέκεται δίπλα μας εδώ και χρόνια, πλημμύρισε την ατμόσφαιρα με μακεδονίτικους και θρακιώτικους σκοπούς. Κάποιοι από τους εθελοντές μας έπιασαν τις κουτάλες και τις κατσαρόλες, ετοιμάζοντας νοστιμιές αντάξιες εκείνων που απολαμβάνουν τα παιδιά μας το καλοκαίρι. Στο κοκκινόχωμα της κατασκήνωσης συνέβησαν όμορφες «αλχημείες»: άνθρωποι που χορεύουν χρόνια αυτούς τους σκοπούς μπερδεύτηκαν στον ίδιο κύκλο με άλλους που άκουγαν παραδοσιακή μουσική για πρώτη φορά.

Η ζεστασιά επέστρεψε τον Δεκέμβριο, πλαισιώνοντας το Χριστουγεννιάτικο Bazaar μας στο πολιτιστικό κέντρο ΜΕΛΙΝΑ. Η μουσική ήταν και πάλι η καλύτερη συντροφιά μας. Την πρώτη μέρα η BandaCalda μας έδωσε ξανά τον ρυθμό, ενώ τη δεύτερη μέρα τη σκυτάλη πήραν οι ΝΗΜΑ που έγιναν ένα με τον κόσμο και τα παιδιά.

Αυτές οι στιγμές δεν είναι απλώς «εκδηλώσεις». Είναι η απόδειξη πως όταν προσφέρεις με την καρδιά σου, το τέλος της ημέρας δεν σε βρίσκει εξαντλημένο, αλλά να χορεύεις!

Αλεξία Σαραντίδη

* Μπαϊντούσκα: Χορός της Θράκης

Συμμετοχές και ευχαριστίες

Στις **10 Μαΐου 2025** έγινε για τρίτη συνεχόμενη χρονιά στην Κατασκήνωση, στον Άγιο Γεώργιο Μάνδρας, Ανοιξιάτικο Γλέντι με παραδοσιακή μουσική και εξαιρετικό φαγητό από τον chef **Δημήτρη**.

Βρέθηκαν εκεί μαζί μας, σχεδόν **300 άνθρωποι κάθε ηλικίας** που απόλαυσαν τη φύση, τα οργανωμένα παιχνίδια, τους ξεχωριστούς ήχους της μουσικής, το καλό φαγητό, το κρασί και χόρεψαν όλοι μαζί.

Πρέπει να ευχαριστήσουμε τους μουσικούς που έπαιξαν με κέφι πολλές ώρες: τους **Νίκο Αρμάγο, Πάνο Γουρνάκη, Γιώργο Δαρή της BANDA CALDA** και τους **Γιώργο Ξαγοράρη και Γιάννη Μάρκου**. Ακόμα μια φορά ευχαριστούμε το **Στέλιο Ζαχαρία της Κτήμα Μουσών** που προσέφερε τα κρασιά και το τσίπουρο και τους εθελοντές, που φρόντισαν για όλα και έφυγαν αφήνοντας τα πάντα καθαρά και τακτοποιημένα. Ήταν μια πολύ επιτυχημένη εκδήλωση, που άφησε χρήματα για τη φιλοξενία των παιδιών.

Το φετινό γλέντι είναι προγραμματισμένο να γίνει το Σάββατο 9 Μαΐου 2026 στην Κατασκήνωση. Περισσότερες πληροφορίες στο Newsletter.

μικρό οδοιπορικό

Μάρτιος-Ιούνιος, Σεμινάρια

Πραγματοποιούνται 8 συνεδρίες διάρκειας 25 ωρών τις οποίες παρακολούθησαν 70 συνολικά εθελοντές που ήθελαν να μάθουν.

Μάρτιος-Ιούνιος, Εργασίες

Συνεχίζονται οι μηνιαίες εξορμήσεις για την εκτέλεση έργων και τον καθαρισμό του δάσους μας από τα καμένα της πυρκαγιάς του 2021.

Το **τρήμερο** 6,7 και 8 Ιουνίου **40 εθελοντές** ανεβαίνουν στην Κατασκήνωση και με πολλή όρεξη και κέφι κάνουν εργασίες συντήρησης, καθαρισμών και αποψίλωσης.

Απρίλιος, Λαχείο 2025

Κυκλοφορεί για 5 μέρες το Λαχείο 2025. Το προωθούν όλοι με πάθος και καταρρίπτεται κάθε ρεκόρ αφού διατίθενται **οι 9.370 από τους 10.000 λαχνούς** που κυκλοφόρησαν.

Μάιος, Γλέντι με παραδοσιακή μουσική

Στις 10 Μαΐου οργανώνεται με μεγάλη επιτυχία το Γλέντι με την παραδοσιακή μουσική στην Κατασκήνωση.

Ιούνιος, εγγραφές παιδιών

Η **Μαρία** έχει τη γενική ευθύνη και συνεργάζεται με τη **Μαριλού** και την **Πέπη** και το **Γιώργο Χ.**, για τα παιδιά από την Ελευσίνα.

Θα φιλοξενήσουμε όλα τα παιδιά από την Ελευσίνα, που πηγαίνουν στη **Φιλική Φωλιά**, και άλλα που οι γονείς τους γνωρίζουν και αγαπούν την Κατασκήνωση.

Από άλλες περιοχές θα μας έρθουν παιδιά που πρότειναν **8 φορές που συνεργάστηκαν εφέτος μαζί μας**, όπως η **Παιδόπολη Αλίμου**, τα **Παιδικά Χωριά SOS**, ο **Ξενώνας Little Pugad**, η **Νήσος**, η **Μαζί για το Παιδί**, ο **Σύλλογος Μεριμνης Ανηλίκων**, το **Home Project** και οι **Πατροί του Κόσμου**.

Ιούνιος-Ιούλιος, Χορηγίες

Πολλές προσπάθειες από **Δημήτρη**, **Ρίτα** και **Σπύρο** για χορηγίες τροφίμων και υλικών με μέτρια αποτελέσματα. Η **Κατασκήνωση θα λειτουργήσει όπως πάντα με υψηλές προδιαγραφές σίτισης και διαμονής.**

Ιούνιος, Έλληνες και ξένοι εθελοντές

Τα καλά σεμινάρια και οι προσπάθειες των παλαιότερων φέρνουν πολλά νέα πρόσωπα

που προστίθενται στην παρέα: **Αλέξανδρος Π.**, **Μάριος**, **Βαγγέλης Τ.**, **Νίκος Χ.**, **Στέλιος Χ.**, **Κατερίνα Λ.**, **Αντιγόνη**, **Θεανώ**, **Όμηρος**, **Ευαγγελία Ν.**, **Αλεξία**, **Γεωργία**, **Δήμητρα** και **Ιάσοντας**. Η συνεργασία με την SCI και οι δικές μας προσπάθειες δημιουργούν μια αξιόλογη ομάδα διεθνών εθελοντών με τους **Joan**, **Rene**, **Angelo**, **Bruno**, **Cata**, **Jennifer** και **Kuba** που λειτουργεί όμορφα και έτσι λύνεται το πρόβλημα στελέχωσης της Κουζίνας.

Όλοι έχουν πιστοποιητικά υγείας, κάνουν υπεύθυνες δηλώσεις και ...δεν έχουν βεβαρυσμένο ποινικό μητρώο!

30 Ιουνίου, Οργανωτική συνάντηση

Η Οργανωτική γίνεται και πάλι στο Πάρκο Ελευθερίας. Ο **Πέτρος**, που θα είναι Διευθυντής ανακοινώνει τη σύνθεση και με καθολική ψηφοφορία αποφασίζεται ότι οι κραυγές των ομάδων θα έχουν θέμα **"Τεύσεις του κόσμου - Φαγητά"**!

4-7 Ιουλίου, Προκατασκηνοτική

Ήταν μεγάλης διάρκειας η προκατασκηνοτική αφού φέτος έπρεπε αφενός να ειδοποιήσουμε όλα τα παιδιά να είναι Τρίτη και όχι Δευτέρα στην Κατασκήνωση και αφετέρου να είναι όλα στη θέση τους για την τελική επιθεώρηση της Αντιπεριφέρειας και της Πυροσβεστικής. Οι τελικές εργασίες και ρυθμίσεις της πυρόσβεσης προστέθηκαν στις δουλειές που πάντα γίνονται για να είμαστε απόλυτα έτοιμοι να υποδεχτούμε τα παιδιά: Κουζίνα, τραπεζαρίες, σκηνές, κρεβάτια, τουαλέτες, γήπεδα, υδραυλικά, αποχετεύσεις, βαψίματα, παραλαβές τροφίμων και χορηγιών, καθαρισμοί, μαγείρεμα και "Λ" για τους τελευταίους προσελθόντες κάθε μέρας. Και πάντα υπήρχε καλό φαγητό, μεσημεριανή σιέστα και καλή παρέα.

Τη Δευτέρα το απόγευμα με την άδεια της Πυροσβεστικής αλλά και την άδεια λειτουργίας δικές μας, είμαστε όλοι εκεί και κάνουμε τα τελευταία σεμινάρια για τους ρόλους, το πρόγραμμα και την πυρόσβεση.

Τρίτη 8 Ιουλίου, τα παιδιά φθάνουν

Καταφθάνουν τα 121 παιδιά, όσα μας επιτρέπει η άδεια λειτουργίας, χαρούμενα τα παιδιά, γεμάτα περιέργεια τα καινούρια και μπαίνουν στις ομάδες τους.

τον Απρίλιο του 2025 φτάνει σε σας το τεύχος 28 κι από τότε πολλά έγιναν στον μικρό μας χώρο...

Οι μέρες περνούν σε μια Κατασκήνωση όμορφη, καθαρή, δημιουργική, ειρηνική, χωρίς τσακωμούς και γκρίνιες, γεμάτη με χαρούμενα παιδικά και νεανικά πρόσωπα. Κέφι, πνοή και έντονα θετικά συναισθήματα κυριαρχούν όλες τις ημέρες και ώρες της εβδομάδας εκτός από την Κυριακή, τις ώρες του επισκεπτηρίου, όταν οι επισκέπτες έρχονται κουβαλώντας άχρηστα τρόφιμα και κακές συνήθειες της ζωής τους στην πόλη.

Όλο τον καιρό τα πολύ βασανισμένα στη ζωή τους παιδιά ζουν αλλιώς αφού τα πάντα γλυκαίνουν με την αλληλεγγύη, τη φροντίδα και την αγάπη.

Η ουτοπική μας κοινωνία δείχνει ένα όμορφο δύσβατο μονοπάτι, οδηγό ζωής για τα παιδιά και τους νέους.

Ιούλιος, Επιθεώρηση ISO

Η ετήσια επιθεώρηση της TUV πηγαίνει καλά και εξακολουθούν να ισχύουν οι πιστοποιήσεις **ISO 9001/2015** και **22000/18**.

23 Ιουλίου, Γιορτή των φίλων

Στη γιορτή των φίλων έρχονται 110 φίλοι, παλιοί εθελοντές που θαυμάζουν τα έργα στην Έκθεση Χειροτεχνίας και απολαμβάνουν το κοινό δείπνο και μια εξαιρετική Ψυχαγωγία.

27 Ιουλίου, τα παιδιά φεύγουν

Οι τελευταίες και πιο γλυκές μέρες της Κατασκήνωσης είναι διαφορετικές με τους αγώνες στίβου, το κοινό βραδινό τραπέζι με τους εθελοντές να φορούν λαμπερές στολές και το πάρτι, τη Χειροτεχνία με τα κοσμήματα, το Μεγάλο Παιχνίδι, την Ψυχαγωγία και την τελευταία Σημαία, όπου παιδιά και εθελοντές δακρύζουν αποχαιρετώντας τη ζωή που δικαιούνται.

28-30 Ιουλίου, Μετακατασκηνοτική

Στη μετακατασκηνοτική μένουν οι περισσότεροι εθελοντές και έτσι, έστω κι αν είναι πολλές οι δουλειές που πρέπει να γίνουν, υπάρχει χρόνος και για γιορταστικό τραπέζι και θαλασσινό μπάνιο. Πριν κλείσει η πύλη όλα είναι τακτοποιημένα και καθαρά.

Στο θρόισμα των πεύκων της Κατασκήνωσης ταξιδεύει μαζί με τις 72 προηγούμενες η ιστορία και της φετινής Κατασκήνωσης, που ήταν δύσκολη αλλά και γεμάτη ομορφίες.

Οκτώβριος, απολογισμός δράσης

Στις 11 Οκτωβρίου 2025 έγινε στην Κατασκήνωση ο απολογισμός της κατασκηνωτικής περιόδου 2025 στην οποία **παραβρέθηκαν και μίλησαν 52 από τις εθελόντριες και τους εθελοντές της φετινής Κατασκήνωσης.**

Σε ένα εξαιρετικό κλίμα με σοβαρότητα, αλλά και με καλό χιούμορ, διατυπώθηκαν πολλές σκέψεις από όλους για όσα πέτυχαν, αλλά και για όσα τους δυσκόλεψαν όσο ζούσαν με τα 121 παιδιά που φιλοξενήθηκαν 20 μέρες στην Κατασκήνωση. Κοινή διαπίστωση ότι τα μεγαλύτερα προβλήματα δεν ήταν εγγενή αλλά εισαγόμενα και διατυπώθηκαν προτάσεις για την άμβλυνσή τους, που θα συζητηθούν στη διάρκεια του χειμώνα.

Μετά την πολύωρη συζήτηση σερβιρίστηκαν στο μπουφέ όσα καθεμία/καθένας είχε φέρει για να αποδείξει τις μαγειρικές της/του ικανότητες και βέβαια, για να μη μένουμε αδρανείς, φυτεύτηκαν και ορισμένα δένδρα, προσφορά του **Άγγελου Ατζακά.**

Νοέμβριος, Γ.Σ. των μελών, Νέο Δ.Σ.

Στις 26 Νοεμβρίου 2025, στο Γραφεία μας στην πλατεία Βικτωρίας, πραγματοποιήθηκε η Τακτική Γενική Συνέλευση των μελών του Σωματείου που γίνεται μια φορά το χρόνο τέτοια εποχή. Στη συνέλευση παρουσιάστηκε στα μέλη ο απολογισμός δράσης του απερχόμενου Δ.Σ. και διαβάστηκε η Έκθεση της Εξελεγκτικής Επιτροπής, **που εγκρίθηκαν παμψηφεί από τα μέλη του Σωματείου.**

Στις εκλογές για νέο Δ.Σ. και Ε.Ε. που ακολούθησαν ψήφισαν **46 από τα 58 ταμειακά εντάξει μέλη** που περίμεναν τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας πίνοντας ένα ποτήρι κρασί και κουβεντιάζοντας για τα όσα ακούστηκαν.

Για πρώτη φορά μετά από πολλές δεκαετίες δεν θέλησε να είναι στο Δ.Σ. ο **Στρατής Πυρουνάκης** που όμως παραμένει ενεργός και σημαντικός αρωγός στις δράσεις του νέου Δ.Σ..

Το νέο Δ.Σ. συγκροτήθηκε σε σώμα την 1η Δεκεμβρίου 2025 με Πρόεδρο τη **Ρίτα Ζαμπάλου**, Αντιπρόεδρο το **Νίκο Καλλίτση**, Γενικό Γραμματέα το **Δημήτρη Αντωνίου**, Ταμία τον **Αλέξανδρο Κυτίνο**, Σύμβουλο Δημοσίων Σχέσεων τη **Μαρία Σπάτουλα**, Ειδική Γραμματέα τη **Χρυσά Μπάστα**, και Συμβούλους τους **Χρυσή**

Πυρουνάκη, Σπύρο Θωμά και Γιάννη Λιάγκο. Αναπληρωματικό μέλος είναι ο **Αντώνης Κωνσταντακόπουλος.**

Στην Εξελεγκτική επιτροπή εκλέχτηκαν οι **Ξενοφώντας Παπαϊωάννου, Κώστας Αλεξανδρίδης και Μαριλού Μίλες.**

Δεκέμβριος, Χριστουγεννιάτικο Παζάρι

Στις 13 και 14 Δεκεμβρίου οργανώνεται στο ΜΕΛΙΝΑ με μεγάλη επιτυχία το 15ο εθελοντικό Παζάρι Αλληλεγγύης.

Ιανουάριος 2026, Κοπή Πίτας

Η χρονιά ξεκίνησε με το κόψιμο της πίτας μας στη καταπράσινη και κάπως κρύα Κατασκήνωση που είναι πάλι σκαμμένη από αγριογουρουνάκια που ψάχνουν ρίζες.

Ήταν μαζί μας περισσότεροι **από 60 εθελοντές και μικροί και μεγάλοι φίλοι.** Η Ρίτα, η Πρόεδρος, έκοψε την πίτα και τυχεροί ήταν η **Μαριάννα, ο Γεράσιμος και η Χρυσά.**

Στη συνέχεια όλοι απόλαυσαν όσα είχαν φέρει οι καλεσμένοι και περισσότερο από όλα τη θαυμάσια φασολάδα, που μαγειρέψε ο Δημήτρης που γιόρταζε τα γενέθλιά του.

Φεβρουάριος-Ιούνιος, Σεμινάρια

Η εκπαίδευση όλων είναι απαραίτητη για να κάνει καλύτερη την Κατασκήνωση! Τα σεμινάρια για τους εθελοντές άρχισαν στις 14 Φεβρουαρίου και συνεχίζονται Απριλίο, Μάιο και Ιούνιο.

Φίλες και φίλοι αλλά και παλιοί κατασκηνωτές και κατασκηνώτριες που έγιναν 18 και τέλειωσαν το Λύκειο, αν θέλουν να γίνουν στελέχη πρέπει να παρακολουθήσουν τα σεμινάρια.

Μέχρι τον Ιούνιο πρέπει να ετοιμαστούν τα προγράμματα Ομίλων, Χειροτεχνίας, Ψυχαγωγίας και να αναμορφωθεί το πρόγραμμα Αθλητισμού από την επιτροπή που συστάθηκε.

Όλοι πρέπει να δηλώσουν τη διαθεσιμότητά τους για την Κατασκήνωση μέχρι τις 31 Μαΐου 2026.

Απρίλιος-Μάιος, Καραβάνι

Το Καραβάνι Τέχνης και Αλληλεγγύης, η μετακινούμενη μονάδα ψυχοκοινωνικής στήριξης, ξεκινά το ταξίδι του με σκοπό να συναντήσει τα παιδιά στα μέρη που ζουν και να προσφέρει στιγμές χαράς, έκφρασης και δημιουργίας. Για εμάς κάθε συνάντηση είναι μια ευκαιρία σύνδεσης και ανταλλαγής ξεχωριστών στιγμών.

Μάρτιος-Ιούνιος

Ξεκινούν οι μηνιαίες εξορμήσεις για δουλειές στην Κατασκήνωση.

Απρίλιος, Αίτηση άδειας

Υποβάλλουμε στην Αντιπεριφέρεια τα δεκάδες έγγραφα, που απαιτούνται για την έκδοση άδειας λειτουργίας.

Απρίλιος, Έκδοση του Περιοδικού

Το ΘΡΟΪΣΜΑ 29 είναι έτοιμο, σας το στέλνουμε και περιμένουμε τις απόψεις σας.

Όσα θα διαβάσετε από εδώ και κάτω δεν είναι σίγουρα, αλλά ελπίζουμε ότι θα γίνουν.

Απρίλιος, Λαχείο

Το Λαχείο θα κυκλοφορήσει για μία εβδομάδα, 20-24 Απριλίου, και όλοι κάνουμε ό,τι είναι δυνατό για να πουληθούν πολλοί λαχνοί.

Μάιος, Γλέντι με παραδοσιακή μουσική

Στις 9 Μαΐου θα γίνει το γλέντι με την παραδοσιακή μουσική στην Κατασκήνωση με παράλληλο στόχο την εξεύρεση πόρων.

Ιούνιος, Εργασίες συντήρησης

Το **τριήμερο 12-13-14 Ιουνίου** όλοι θα είμαστε στην Κατασκήνωση για δουλειές (κόψιμο χόρτων, βαψίματα, μικρά έργα κλπ).

Μάιος - Ιούνιος, Χορηγίες

Σκεφτόμαστε όλους τους γνωστούς που μπορούν να βοηθήσουν και γίνονται συντονισμένες ενέργειες για την εξεύρεση χορηγιών χρημάτων, τροφίμων και υλικών. Είμαστε βέβαιοι ότι θα έχουμε όλα όσα χρειάζονται για την άριστη φιλοξενία των παιδιών.

Ιούνιος, Εγγραφές παιδιών

Από 8 έως 19 Ιουνίου 2026 θα γίνουν, στη Φωλιά στην Ελευσίνα αλλά και στα Γραφεία στην Αθήνα, οι εγγραφές παιδιών. **Ελπίζουμε να πάρουμε και τα 120 παιδιά που μπορούμε!**

Ιούλιος, ο μήνας της μεγάλης δράσης

Στις 29 Ιουνίου, στο Πάρκο Ελευθερίας, θα γίνει η **οργανωτική συνάντηση** με τα στελέχη της κατασκήνωσης του 2026, ενώ η προκατασκηνωτική θα αρχίσει στις 3 Ιουλίου.

Τα παιδιά θα ανέβουν στις 6 Ιουλίου και θα φύγουν στις 26 Ιουλίου ενώ η κατασκήνωση θα κλείσει στις 29 Ιουλίου 2026.

Όσα θα γίνονται τους επόμενους μήνες θα τα μαθαίνετε από το newsletter. Για το νέο τεύχος θα περιμένετε μέχρι τον Απρίλη του 2027.

Ελπίζουμε ότι φέτος όλα θα κυλήσουν χωρίς απρόοπτα οπότε:

Τετάρτη 22 Ιουλίου 2026, στις 7.30 το απόγευμα, ελάτε στην Κατασκήνωση!

Είστε καλεσμένοι στη Γιορτή των Φίλων, για να δείτε από κοντά παιδιά και νιάτα σε δράση!

Εθελοντικό παζάρι αλληλεγγύης

Δεκατέσσερα χρόνια πέρασαν από το πρώτο παζάρι της Κατασκίνωσης, το 2011. Και φτάσαμε αισίως στο 14ο Χριστουγεννιάτικο παζάρι, που θα ήταν 15ο, αν δεν είχε μεσολαβήσει η χρονιά της καραντίνας (2020). Ακόμα όμως και τότε βρήκαμε εναλλακτική λύση και οργανώσαμε παζάρι με ηλεκτρονικές παραγγελίες το Πάσχα του 2021. Λύσεις πάντα βρίσκονται, διότι υπάρχει ισχυρή θέληση από όλους τους συμμετέχοντες να συνεχιστεί αυτή η δράση, που εκτός από το ότι ενισχύει σημαντικά τα έσοδα του Σωματείου, είναι μια ακόμα ευκαιρία για τους εθελοντές να συνεργαστούν με πολύ κέφι σε μια κοινή προσπάθεια και ταυτόχρονα να βρεθούν με τους φίλους της Κατασκίνωσης λίγες μέρες πριν από τις γιορτές. Οι δε φίλοι, εκτός από το να δουν τους εθελοντές σε μια ακόμα δράση, έρχονται και για να κάνουν τα ψώνια τους σε ιδιαίτερα ελκυστικές τιμές, να απολαύσουν τα εδέσματα που προσφέρονται στον μπουφέ, να παρακολουθήσουν τις παράλληλες εκδηλώσεις, με δύο λόγια να περάσουν ωραία.

Το παζάρι του 2025 πραγματοποιήθηκε σε έναν πολύ ξεχωριστό νέο χώρο, την αίθουσα «ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ» του Πολιτιστικού Κέντρου «ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ». Ο χώρος ήταν διαθέσιμος από την προπαραμονή, οπότε αυτή την φορά από την Πέμπτη το απόγευμα φορτώθηκαν από την αποθήκη και τα Γραφεία τα φορτηγάκια μας και από την Παρασκευή το μεσημέρι οι κούτες με τα πράγματα, τα τραπέζια και τον υπόλοιπο εξοπλισμό ήταν στο ΜΕΛΙΝΑ.

Μπροστά από τα παραδοσιακά μαγαζιά, που αναπαριστούν την Αθήνα των αρχών του προηγούμενου αιώνα, στήθηκαν οι πάγκοι και οι ραφιέρες με κοσμήματα, διακοσμητικά, είδη σπιτιού, βιβλία, τσάντες, αξεσουάρ, συσκευασμένα

χειροποίητα τρόφιμα και γλυκά, ποτά, αλλά και είδη με το λογότυπο της Κατασκίνωσης (μπλουζάκια, πάνινες τσάντες και αυτοκόλλητα). Τα τραπέζια και ο πάγκος του μπαρ φιλοξενήθηκαν στην θαυμάσια βεράντα του ΜΕΛΙΝΑ, όπου, με σύμμαχο τον καλό καιρό και τις δύο μέρες του παζαριού, οι επισκέπτες μπορούσαν να πιουν τον καφέ τους με την συνοδεία εξαιρετικών γλυκών, αλλά και να γευματίσουν κανονικά μέσα από μια ιδιαίτερα μεγάλη ποικιλία εκλεκτών φαγητών. Ξεχωριστές ήταν επίσης οι ώρες που υπήρχε και ζωντανή παραδοσιακή μουσική από τα μουσικά σχήματα BandaCalda, ΝΗΜΑ, αλλά και δικούς μας εθελοντές.

Το παζάρι του 2025 είχε τα μεγαλύτερα έσοδα από κάθε προηγούμενο, έσοδα που θα μας επιτρέψουν να φιλοξενήσουμε δωρεάν ακόμα περισσότερα παιδιά το καλοκαίρι στην Κατασκίνωση.

Αλέξανδρος Αλεξανδρίδης

Συμμετοχές και ευχαριστίες

Στο 15ο Εθελοντικό παζάρι Αλληλεγγύης που έγινε σε συνεργασία με τον ΟΠΑΝΔΑ στο Πολιτιστικό Κέντρο ΜΕΛΙΝΑ στις 13 και 14 Δεκεμβρίου 2025, συμμετείχαν με διαφορετικούς τρόπους και πολλοί φίλοι που θέλουμε να ευχαριστήσουμε.

Ευχαριστούμε την Πρόεδρο του ΟΠΑΝΔΑ Ελένη Ζωντήρου και τους εργαζόμενους στο ΜΕΛΙΝΑ για την παραχώρηση του χώρου και την πολύπλευρη βοήθειά τους.

Ο Chef Τζαν Σενέλ μίλησε για εμάς σε συναδέλφους του, που ανταποκρίθηκαν και με το παραπάνω και έτσι δεκάδες ταψιά με εκλεκτά φαγητά ήταν στη διάθεση των επισκεπτών. Ευχαριστούμε τους Chef και τους βοηθούς τους στα ARMADO PIZZERIA, BOTRINIS RESTAURANT, DELTA RESTAURANT, FOUR SEASONS ASTIR PALACE, MAKRIS RESTAURANT, OSTERIA MAMA, αλλά και το chef Λευτέρη Τσούγκα για τα θαυμάσια εδέσματα.

Όπως όλα τα χρόνια καθοριστική συμμετοχή στη δημιουργία του μπουφέ είχαν φίλες με εξαιρετικές επιδόσεις στη μαγειρική ή/και στη ζαχαροπλαστική όπως οι κυρίες Νίκη Αφεντουλίδη, Ντίνα Καλαμίτη, Ντίνα Πολυχρόνη, Ρίτα Ζαμπάλου, Μάρθα Δελή, Άννα Καλλιτίση, Κατερίνα Παπαντώνη, Έφη Αλεξανδρίδη, Ντίνα και Σίτσα Κανάκη, Ντανιέλα Μακρή, Όλγα Ηγουμένου, Λένα και Κατερίνα Δελή, Χριστίνα Σίμου, Μαρία Μπισπιρούλα, Ελένη Μαραγκού, Νένα Μπάστα, Κατερίνα Ρόρη, Λίλια Δεσποτάκη, Έφη Βλαχοδήμου, Βασιλική Μίχα, Σοφία Βαρελίδου, Νάνσυ Πανοπούλου, Τασία Τζεφρώνη.

Πίνακες προσέφεραν η Μαρία Βυργιώτη, Μαρίνα Καλιανίδου και Ιωάννα Κουτσιούρη, τασάκια η Μαρσιάντρα Ζώταλη, κεριά προσέφερε η Ράνια Μουζακίτη από το Χαϊδάρι, δημιουργίες οι Χαρά Σαλωμίδου, Φωτεινή Κουτσιούρη, Μαρία Αλεξανδρή, Μάνια Καγιώργη, Νίκη Αφεντουλίδη, σαπούνια και αλοιφές πρόσφερε η Χριστίνα Ανδρέου, κεριά η Βίκυ Μπάκα, ποτήρια ο Γιάννης Αργυρός, κουβερτούρα η NESTLE, λάδια ο Αντώνης Μπέρτσος, τραχανά η κ. Βασιλική Θωμά, κρασιά και τσίπουρο ο Στέλιος Ζαχαρίας της ΚΤΗΜΑ ΜΟΥΣΩΝ, εκτυπώσεις αυτοκόλλητων η ATLAS DIGITAL A.E., χαρτικά ο Κώστας Δερμάνης. Εξοπλισμό του μπουφέ προσέφερε η KAFFEA TERRA FOOD & DRINKS S.A.

Ιδιαίτερα όμορφες ήταν οι ώρες που μουσικά σχήματα έπαιζαν παραδοσιακή μουσική. Τότε οι επισκέπτες απολάμβαναν τα εκλεκτά φαγητά του μπαρ μας, το κρασί ή το τσίπουρο και σιγοτραγουδούσαν αλλά και χόρευαν. Ευχαριστούμε θερμά τα μέλη της Banda Calda: Νίκο Αρμάγο, Πάνο Γουνάκη, Sierakowski Fausto, Çiracıoğlu Aydin και Γιώργο Δάρη, τα μέλη της ΝΗΜΑ Αλέξανδρο Ορφανό, Κίμωνα Σταυράκη και Στέλιο Χρυσανθόπουλο, αλλά και τους δικούς μας εθελοντές Ιάσονα Σωτηρόπουλο και Κατερίνα Τζινίδη, που τόσο όμορφα έπαιζαν τις μουσικές και τα τραγούδια τους.

Στην μεγάλη επιτυχία του παζαριού συνέβαλε η προβολή στα ΜΜΕ χάρις στο Νικόλα Καμακάρη και το Alpha Radio 9.89 FM, το Θάνο Σαγιά και την ΑΥΓΗ, το Σταύρο Διοσκουρίδη και το NEWS 24/7 και την Τζένη Παπαζιού.

δειδη χρημάτων

Περισσότερες από 9.000 μερίδες φαγητού και 14.000 πρωινά και μικρογεύματα ετοιμάστηκαν φέτος στο μαγειρείο.

Μεγάλες Χορηγίες

Οφείλουμε ένα μεγάλο ευχαριστώ στον κ. Κωνσταντίνο Περαιτικό και την PLEIADES SHIPPING S.A. για την πολυετή ενίσχυση των προσπάθειών μας με μεγάλα ποσά. Η κ. Χριστίνα Λασκαριδίδη ενίσχυσε τις προσπάθειές μας με 5.000€ και την ευχαριστούμε θερμά.

Πικρές εισφορές

Μπορεί τα χρήματα να είναι απαραίτητα για τις δράσεις μας, αλλά μερικές φορές θα προτιμούσαμε να μην είχαν έρθει, όπως έγινε με τα μεγάλα ποσά που συγκεντρώθηκαν μετά από επιθυμία των δικών της αλλά και της ίδιας, όταν η αγαπημένη μας Φαίδρα Χριστοπούλου έφυγε.

Χορηγίες χρημάτων και υλικών

Από τον Απρίλιο του 2025 μέχρι τον Μάρτιο του 2026 μας βοήθησαν και μας ενίσχυσαν εταιρείες και ιδιώτες με τη μεσολάβηση φίλων, που ξέρουν καλά τη χρησιμότητα της προσπάθειάς μας, που γίνεται για τα παιδιά της μεγαλύτερης ανάγκης.

Με Δωρεές 300-2000€ οι:

ALPHA BANK, ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ Α.Ε., ΑΛΚΤΗΡ ΑΚΤΕ, BETAPLAN AEM, Bernhard Schulte Shipmanagement Hellas, CALL EDUTAINMENT, ACTIVE SAFETY και οι φίλοι της ΘΡΥΑΛΛΙΔΑΣ που, όταν ανέστειλαν τη λειτουργία της, μας δώρισαν το Ταμείο τους.

Με διάθεση προϊόντων, μέσων και υλικών οι:

ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ, ΔΗΜΟΣ ΜΑΝΔΡΑΣ, NESTLE, ΠΑΝΕΜΠΟΡΙΚΗ, Στέλιος Ζαχαρίας και ΚΤΗΜΑ ΜΟΥΣΩΝ, ΑΥΤΑ ΒΛΑΧΑΚΗ, Λευτέρης Λαχουβάρης και ΜΑΝΙΤΑΡΙΑ ΔΙΡΦΥΣ, ΕΥΡΩΧΑΡΤΙΚΗ, Χ.ΜΑΝΩΛΑΡΟΣ, COCA COLA-3E, VESTA FOODS, SEPTONA, ΣΚΛΑΒΕΝΤΗΣ. I&S ΑΒΕ, PLANET FRUITS, ΥΙΟΙ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΙΛΗ Α.Ε., GENERAL SERVICES, ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΙΑΝΕΜΙ, ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ, Ιωάννης Μπακογιάννης της ΓΚΑΖΟΖΑ, POLYECO S.A., Βασίλης Πατσαούρας, ο Αγροτικός Πτηνοτροφικός Συνεταιρισμός Ιωαννίνων Πίνδος, η Alinda-Velco ΑΒΕΕ, η ΜΙΣΚΟ Barilla, η Μπισκότα Παπαδοπούλου, η El Bisco, η Ταβέρνα ΠΑΝΤΟΣ ΚΑΙΡΟΥ, η PUBLIC GROUP, ΔΕΠΙΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ, Γιάννης ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ και η Ιωάννα Καστρίσιου των ΑΛΕΚΟΣ STUDIOΣ ενώ οι φίλοι Κώστας Ικολογιάννης και Δημήτρης Τηνιακός κάλυψαν μεγάλο μέρος των δαπανών για τα καύσιμα.

Σημαντική είναι η προσφορά της TUV HELLAS που πιστοποιεί δωρεάν, κατά ISO 9001 και ISO 22000, τις υπηρεσίες που παρέχουν οι Κατασκηνώσεις, της ΑΝΔΡΕΟΥ - ΧΗΜΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ που χορηγεί τα πιστοποιητικά αναλύσεων νερού και φαγητού, αλλά και της ΚΡΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ Α.Ε. και του Π. Τριανταφύλλου που πιστοποιούν την Παιδική Χαρά.

Ευχαριστούμε ακόμα το Γιάννη Νικολάου που παραχωρεί την αποθήκη του Πειραιά.

ΛΑΧΕΙΟ 2026

Κυκλοφορεί το Λαχείο με αντικείμενα κλήρωσης 30 πίνακες και 70 βιβλία. Τιμή Λαχνού 2€. Κλήρωση στις 24 Απριλίου 2026 ώρα 8 μ.μ. Για λαχνούς τηλεφωνήστε στο 210.32.26.019

Το καλοκαίρι θα ανέβουμε πάλι στο βουνό μας, τον Πατέρα, μαζί με τα παιδιά που θα φιλοξενήσουμε δωρεάν. Αυτό κάνουμε συνεχώς από το 1952, 74 ολόκληρα χρόνια. Τα παιδιά που φιλοξενούμε δωρεάν όλα αυτά τα χρόνια είναι παιδιά, παιδιά που δεν είναι τυχερά και δεν έχουν αυτά που δικαιούνται. Δεν ζουν σε ένα ζεστό περιβάλλον, δεν έχουν γύρω τους ανθρώπους που αφιερώνουν χρόνο σε αυτά, τρέφονται λίγο ή/και με junk φαγητό, περνούν ατέλειωτες ώρες πίσω από τοίχους ή μπροστά από οθόνες, που δεν προάγουν τον πολιτισμό.

Οι άνθρωποι -όλοι εθελοντές- της Κατασκήνωσης- αφιερώνουν τον ελεύθερο χρόνο τους για να εκπαιδευτούν και να ξέρουν τι να κάνουν τα καλοκαίρια με τα παιδιά, δουλεύουν και χειρονακτικά για να βελτιώσουν τις εγκαταστάσεις στον Άγιο Γεώργιο Μάνδρας και απολαμβάνουν τη συμμετοχή τους σε μια κοινωνία όπου συντροφικότητα, αλληλεγγύη και πολλά θετικά συναισθήματα κυριαρχούν.

Επειδή κανένας άνθρωπος στο χώρο μας δεν αμείβεται, χρειαζόμαστε λίγα χρήματα -περίπου 70.000€ το χρόνο για τρόφιμα, υλικά, μετακινήσεις, εξοπλισμό και συντήρηση και βελτίωση των εγκαταστάσεών μας. Κάθε χρόνο οργανώνουμε το Παζάρι Αλληλεγγύης, κυκλοφορούμε το Λαχείο με τους πίνακες και τα βιβλία, κάνουμε το γλέντι στην Κατασκήνωση και κάθε δύο ή τρία χρόνια την Έκθεση Έργων Τέχνης. Όμως τα έσοδα αυτά δεν φτάνουν και έτσι οι χορηγίες, ακόμα και οι μικρότερες, χρημάτων, τροφίμων και υλικών είναι πάντα απαραίτητες.

Ξέρουμε ότι κι εφέτος όλοι οι εθελοντές θα προσπαθήσουμε πολύ και θα καταφέρουμε να συγκεντρώσουμε όσα απαιτούνται και τα παιδιά θα ζήσουν στην Κατασκήνωση. Μπορείτε να μιμηθείτε όλους όσους αναφέρονται στη σελίδα αυτή, πρόσωπα και εταιρείες, και να γίνετε και εσείς αρωγοί στην πολύχρονη προσπάθειά μας.

Οφείλουμε ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους όσους ενίσχυσαν οικονομικά τις προσπάθειές μας, ιδιαίτερα τις κυρίες:

Μαρία Φαφαλιού, Πηνελόπη Βαλτή, Ευπραξία Βλαχοδήμου, Ελένη Λιδώρη, Έφη Χαϊκάλη, Ευτυχία Παπατζανάκη, Ειρήνη Φούντου, Μαρία Διαμαντοπούλου, Ελένη Ελευθεριάδου, Βάλυ Μαυρονικολάου, Εύα Μαργαριτούλη, Λέττα Λιόντα, Ελένη Μπουσδρή, Ελένη Καρακατσάνη, Ανδρούλα Κάιζερ, Αθανασία Μείμάρη, Νίκη Αφεντουλίδη, Αλίκη Σιταρά, Δέσποινα Τσιολερίδου, Μπέττυ Κωνσταντινίδου, Λήδα Κυρίου, Εύη Μητροπούλου και τους κυρίους:

Δημήτρη Λαιμό, Γιάννη Παπαδόπουλο, Νέοφυτο Καλίνουλου, Αντρέα Αδάμη, Κώστα Κοθωνίδη, Κωνσταντίνο Λόντο, Γιάννη Χρυσοβέργη, Σωτήρη Καλαμίτση, Νίκο Καλαμίτση, Λουκά Λιδώρη, Τάσο Γιάτη, Γιώργο Γιάτη, Νίκο Καπλανίδη, Δημήτρη Μαργαριτούλη, Αλέξανδρο Κυτίνο, Φοίβο Καλλιτίση, Διαμαντή Τασσόπουλο, Ραφαήλ Μ., Yannik Wiedmann, Χαράλαμπο Ντάλα, Βασίλη Δελή, Σπύρο Τουρτουρή, Στέλιο Βασιλάτο, Παναγιώτη Ζαχαρόπουλο και τους εργαζόμενους στην POLYECO.

Επίσης όσους μεσολάβησαν για να βρεθούν τρόφιμα και υλικά όπως:

τον κ. Αιμίλιο Βραχυπέδη της HEC, την κ. Ιωάννα Γιαννοπούλου του Ιδρύματος Αγγελικούση, τον Παναγιώτη Κουβάτσο και τους φίλους στη NESTLE, τους Εενοφώντα Παπαϊωάννου και Σπύρο Ακτύπη, αλλά και τους Νάντια Κατέρη, Νάσο Δεληβοριά, Γιάννη Πανόπουλο και τον Ορθοπαιδικό Κωνσταντίνο Ρόζη για τις πολύτιμες υπηρεσίες τους.

Μεγάλες χορηγίες για αγορά τροφίμων

Το Ίδρυμα Αντωνίου και Ιωάννη Αγγελικούση και η εταιρεία H.E.C. (Hellenic Environmental Center SA) διέθεσαν σημαντικά ποσά για την αγορά τροφίμων, που ήταν απαραίτητα για την άριστη σίτιση των παιδιών.

ΣΚΕΠΤΕΣΤΕ ΝΑ ΑΝΑΛΑΒΕΤΕ τα έξοδα φιλοξενίας ενός παιδιού; 600€ θα του χαρίσουν 21 αξέχαστες μέρες!

κατασκηνώσεις
χαρούμενα παιδιά - χαρούμενα νιάτα
χέυδεν 14, 104 34 Αθήνα
www.kataskinosi.gr

EN ISO 9001:2015
Παροχή Υπηρεσιών Διαμονής, Σίτισης και
Ψυχοκοινωνικής Στήριξης Παιδιών και Εφήβων

EN ISO 22000:2018
Επεξεργασία και Διάθεση Τροφίμων
στις εγκαταστάσεις της Κατασκήνωσης

**αν πιστεύετε ότι η προσπάθειά μας αξίζει
και θέλετε να βοηθήσετε τότε:**

- **Καταθέστε ένα ποσό στους λογαριασμούς:**
GR7701100800000008067172687 (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)
GR0901401680168002002004752 (ALPHA BANK)
GR3702600560000010200373065 (EUROBANK)
GR8601720250005025010577269 (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)
- **Αγοράστε Λαχνούς του Λαχείου που κληρώνει, στις 24**
Απριλίου 2026, 30 πίνακες και 70 βιβλία
- **“Υιοθετήστε”, με 600€, τη “φιλοξενία” για τρεις εβδομάδες**
ενός παιδιού στην κατασκήνωση
- **Μετατρέψτε τους Bonus πόντους σας στην Alpha Bank**
σε δωρεά στις Κατασκηνώσεις στο [www.alpha.gr/el/](http://www.alpha.gr/el/idiotes/bonus/bonus-stin-agari)
[idiotes/bonus/bonus-stin-agari](http://www.alpha.gr/el/idiotes/bonus/bonus-stin-agari)
- **Διαθέστε για τα παιδιά τα εξαιρετικά προϊόντα της Εταιρείας**
σας (τρόφιμα, υλικά καθαριότητας κλπ)
- **Αφιερώστε χρόνο στις δραστηριότητες μας και δουλέψτε**
εθελοντικά στα προγράμματα μας για τα παιδιά και τους
νέους

Επικοινωνήστε μαζί μας
αφήνοντας μήνυμα στο 210.32.26.019
ή με e-mail στο kataskinoseis@yahoo.com
και στο kataskinosi@gmail.com
Θα μας βρείτε επίσης
www.kataskinosi.gr
www.facebook.com/KataskinosiXPXN
www.instagram.com/kataskinosi_xpxn